

DELEGERT KOMMISJONSFORORDNING (EU) 2022/439**2024/EØS/15/22****av 20. oktober 2021****om utfylling av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 575/2013 med hensyn til tekniske reguleringsstandarder for spesifiseringen av den vurderingsmetoden som vedkommende myndigheter skal følge når de vurderer kredittinstitusjoners og verdipapirforetaks oppfyllelse av kravene om å bruke den interne kredittvurderingsmetoden(*)**

EUROPAKOMMISJONEN HAR

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte,

under henvisning til europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 575/2013 av 26. juni 2013 om tilsynskrav for kredittinstitusjoner og om endring av forordning (EU) nr. 648/2012⁽¹⁾, særlig artikkel 144 nr. 2 tredje ledd, artikkel 173 nr. 3 tredje ledd og artikkel 180 nr. 3 tredje ledd, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Kravet i forordning (EU) nr. 575/2013 om at vedkommende myndigheter skal vurdere en institusjons oppfyllelse av kravene om å bruke den interne kredittvurderingsmetoden (IRB-metoden), gjelder alle kravene om bruk av IRB-metoden, uavhengig av deres vesentlighet, og gjelder oppfyllelsen av kravene til enhver tid. En slik vurdering gjelder derfor ikke bare en institusjons første søknad om tillatelse til å bruke risikoklassifiseringssystemer for å beregne kravene til ansvarlig kapital, men også vurderingen av en institusjons eventuelle ytterligere søknader om tillatelse til å bruke de risikoklassifiseringssystemene som innføres i henhold til institusjonens godkjente plan for trinnvis innføring av IRB-metoden, vurderingen av søknaden om vesentlige endringer av de interne metodene som institusjonen har fått tillatelse til å bruke i samsvar med artikkel 143 nr. 3 i den nevnte forordningen og delegert kommisjonsforordning (EU) nr. 529/2014⁽²⁾, endringer av IRB-metoden som krever melding i henhold til artikkel 143 nr. 4 i forordning (EU) nr. 575/2013 og delegert forordning (EU) nr. 529/2014, den løpende gjennomgåelsen av IRB-metoden som institusjonen har fått tillatelse til å bruke i henhold til artikkel 101 nr. 1 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU⁽³⁾, og vurderingen av søknader om tillatelse til å gå tilbake til å bruke mindre avanserte metoder i samsvar med artikkel 149 i

(*) Denne unionsrettsakten, kunngjort i EUT L 90 av 18.3.2022, s. 1, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 215/2022 av 8. juli 2022 om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tjenester), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 24 av 23.3.2023, s. 27.

(1) EUT L 176 av 27.6.2013, s. 1.

(2) Delegert kommisjonsforordning (EU) nr. 529/2014 av 12. mars 2014 om utfylling av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 575/2013 med hensyn til tekniske reguleringsstandarder for vurdering av vesentligheten av utvidelser og endringer av den interne kredittvurderingsmetoden og metoden med avansert måling (EUT L 148 av 20.5.2014, s. 36).

(3) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU av 26. juni 2013 om adgang til å utøve virksomhet som kredittinstitusjon og om tilsyn med kredittinstitusjoner og verdipapirforetak, om endring av direktiv 2002/87/EF og om oppheving av direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF (EUT L 176 av 27.6.2013, s. 338).

forordning (EU) nr. 575/2013. Vedkommende myndigheter bør anvende de samme kriteriene på alle disse særskilte aspektene ved vurderingen av oppfyllelsen av kravene om å bruke IRB-metoden. De reglene som fastsetter denne vurderingsmetoden, bør derfor få anvendelse på alle disse tilfellene for å sikre harmonisering av vedkommende myndigheters vurderingsmetoder og unngå risikoen for regelverksarbitrasje.

- 2) Vurderingsmetoden bør bestå av metoder som skal brukes av vedkommende myndigheter, enten frivillig eller obligatorisk, og omfatte kriterier som vedkommende myndigheter skal kontrollere.
- 3) For å sikre en konsekvent vurdering av oppfyllelsen av de kravene som skal oppfylles for å bruke IRB-metoden i hele Unionen, er det nødvendig at vedkommende myndigheter anvender de samme metodene for denne vurderingen. Det er derfor nødvendig å fastsette et sett av metoder som skal anvendes av alle vedkommende myndigheter. Med tanke på modellvurderingens art og modellenes mangfold og særtrekk bør vedkommende myndigheter imidlertid også anvende tilsynsmessig skjønn ved anvendelsen av disse metodene med hensyn til de spesifikke modellene som undersøkes. Vurderingsmetoden i denne forordningen bør angi minstekriteriene for vedkommende myndigheters kontroll av om kravene om å bruke IRB-metoden er oppfylt, og fastsette en forpliktelse for vedkommende myndigheter til å kontrollere eventuelle andre relevante kriterier som er nødvendige for dette formålet. I visse tilfeller der vedkommende myndighet nylig har foretatt vurderinger av lignende risikoklassifiseringssystemer i samme eksponeringskategori, bør det dessuten tillates at resultatene av slike vurderinger brukes, heller enn at vedkommende myndighet skal gjenta dem, dersom vedkommende myndighet etter å ha anvendt sitt skjønn fastslår at disse vurderingene i det vesentlige er uendrede. Dette bør føre til at kompleksitet, unødvendige byrder og dobbeltarbeid unngås.
- 4) Dersom vedkommende myndigheter skal vurdere om en institusjon oppfyller kravene om å bruke IRB-metoden for andre formål enn den første søknaden om tillatelse, bør vedkommende myndigheter anvende bare de reglene som er relevante for vurderingens omfang, for disse andre formålene og bør i hvert enkelt tilfelle bruke konklusjonene fra de tidligere vurderingene som utgangspunkt.
- 5) Dersom vurderingen gjelder søknader om de tillatelsene som er omhandlet i artikkel 20 nr. 1 bokstav a) i forordning (EU) nr. 575/2013, anvendes de tekniske gjennomføringsstandardene som er omhandlet i nr. 8 i den nevnte artikkelen, i forbindelse med den felles beslutningsprosessen.
- 6) Vedkommende myndigheter skal kontrollere at institusjonene oppfyller de spesifikke reguleringskravene til bruken av IRB-metoden, evaluere den generelle kvaliteten på de løsningene, systemene og metodene som en institusjon har innført, og kreve løpende forbedringer og tilpasninger til endrede omstendigheter for å oppnå løpende oppfyllelse av disse kravene. En slik vurdering krever i stor grad at vedkommende myndigheter utøver skjønn. Reglene for vurderingsmetoden bør på den ene side gi vedkommende myndigheter mulighet til å utøve skjønn ved om nødvendig å foreta ytterligere kontroll i tillegg til den som er fastsatt i denne forordningen, og bør på den annen side sikre muligheten til å harmonisere og sammenligne tilsynspraksis på tvers av jurisdiksjoner. Av de samme grunnene bør vedkommende myndigheter ha nødvendig fleksibilitet til å anvende den mest hensiktsmessige valgfrie metoden eller enhver annen metode som er nødvendig for å kontrollere særlige krav, idet det tas hensyn til blant annet vesentligheten av de eksponeringstypene som er omfattet av hvert risikoklassifiseringssystem, modellenes kompleksitet, situasjonens særtrekk, den spesifikke løsningen som institusjonen har innført, kvaliteten på den dokumentasjonen som institusjonen har framlagt, og de ressursene som vedkommende myndigheter selv har tilgang til. Av de samme grunnene bør vedkommende myndigheter dessuten kunne gjennomføre ytterligere tester og kontroller som er nødvendige i tilfelle av tvil om oppfyllelsen av kravene til IRB-metoden i samsvar med forholdsmessighetsprinsippet og idet det tas hensyn til arten av, størrelsen på og graden av kompleksitet i institusjonens virksomhet og struktur.

- 7) For å sikre konsekvens og fullstendighet i vurderingen av den samlede IRB-metoden bør vedkommende myndigheter i tilfelle av senere anmodninger om tillatelse på grunnlag av en institusjons godkjente plan for trinnvis innføring som et minstekrav basere sin vurdering på reglene om anvendelses- og erfaringskravet, tilordning til risikoklasser, risikoklassifiseringssystemer og risikokvantifisering, ettersom disse aspektene ved vurderingen gjelder hvert enkelt risikoklassifiseringssystem i IRB-metoden.
- 8) For å vurdere om anvendelsen av IRB-metoden er hensiktsmessig, bør alle risikoklassifiseringssystemer og tilknyttede prosesser kontrolleres dersom en institusjon har delegert oppgaver, aktiviteter eller funksjoner i forbindelse med utformingen, innføringen og valideringen av risikoklassifiseringssystemer til en tredjepart eller har kjøpt et risikoklassifiseringssystem eller felles data av en tredjepart. Det bør særlig kontrolleres at det er gjennomført tilstrekkelige kontroller i institusjonen, og at fullstendig dokumentasjon er tilgjengelig. Ettersom institusjonens ledelsesorgan har det endelige ansvaret for de delegerte prosessene og resultatene av risikoklassifiseringssystemer som er kjøpt av en tredjepart, bør det dessuten kontrolleres at institusjonen har tilstrekkelig intern kunnskap om de delegerte prosessene og innkjøpte risikoklassifiseringssystemene. Alle oppgaver, aktiviteter og funksjoner som har blitt delegert, og de risikoklassifiseringssystemene som er kjøpt av tredjeparter, bør derfor vurderes av vedkommende myndigheter på samme måte som om IRB-metoden har blitt utviklet fullt ut via institusjonens interne prosesser.
- 9) For å hindre at institusjonene bare delvis fullfører den trinnvise innføringen av IRB-metoden i en lengre periode, bør vedkommende myndigheter kontrollere om fristen for gjennomføringen av den såkalte gjennomføringsplanen er hensiktsmessig, overholdelsen av denne fristen og nødvendigheten av endringer av gjennomføringsplanen. Det bør kontrolleres at alle eksponeringer som er omfattet av gjennomføringsplanen, har en fastsatt og rimelig maksimal tidsramme for innføringen av IRB-metoden.
- 10) Det er viktig å vurdere valideringsfunksjonens soliditet og dermed uavhengigheten av kontrollenheten for kredittrisiko, metodenes og prosedyrenes fullstendighet, hyppighet og tilstrekkelighet og rapporteringsprosessens kvalitet for å kontrollere at det foretas en objektiv vurdering av risikoklassifiseringssystemene, og at incentivet til å skjule modellens mangler og svakheter er begrenset. Når vedkommende myndigheter kontrollerer om valideringsfunksjonen er tilstrekkelig uavhengig, bør de ta hensyn til institusjonens størrelse og kompleksitet.
- 11) Ettersom risikoklassifiseringssystemene er kjernen i IRB-metoden, og deres kvalitet i vesentlig grad kan påvirke nivået for kravene til ansvarlig kapital, bør risikoklassifiseringssystemenes resultater regelmessig gjennomgås. Med tanke på at estimer av risikoparametere skal gjennomgås minst én gang i året, og at risikoklassifiseringssystemene regelmessig bør vurderes av vedkommende myndigheter og av internrevisjonsfunksjonen, og ettersom det er behov for inndata fra valideringsfunksjonen for at denne oppgaven skal kunne utføres, bør det kontrolleres at valideringen av resultatene av de risikoklassifiseringssystemene som omfatter vesentlige porteføljer og ettertesting av alle andre risikoklassifiseringssystemer, foretas minst én gang i året.
- 12) Alle områder av IRB-metoden skal være effektivt omfattet av internrevisjoner. Det bør likevel kontrolleres at internrevisjonens ressurser brukes effektivt med fokus på de mest risikofylte områdene. En viss fleksibilitet er viktig, særlig for institusjoner som bruker en lang rekke risikoklassifiseringssystemer. Vedkommende myndigheter bør derfor kontrollere at det foretas årlige gjennomgåelser for å fastsette områder som krever grundigere gjennomgåelser i løpet av året.
- 13) For å sikre et minstenivå av harmonisering i forbindelse med omfanget av bruken av risikoklassifiseringssystemene (det såkalte anvendelseskravet) bør vedkommende myndigheter kontrollere at risikoklassifiseringssystemene inngår i institusjonens relevante prosesser innenfor de bredere risikostyrings-, kredittgodkjennings- og beslutningsprosessene, intern kapitalallokering og foretaksstyring. Dette er grunnleggende områder der interne prosesser krever bruk av risikoparametere, og dersom det er forskjeller mellom de risikoparametrene som brukes på disse områdene, og dem som brukes for å beregne krav til ansvarlig kapital, bør det derfor kontrolleres at de er velbegrunnede.

- 14) I forbindelse med erfaringskravene bør vedkommende myndigheter samtidig som de vurderer om de risikoklassifiseringssystemene som institusjonen brukte før søknaden om å bruke IRB-metoden, stort sett var i samsvar med IRB-kravene, særlig kontrollere at risikoklassifiseringssystemet i minst tre år før bruken av IRB-metoden har blitt brukt i institusjonens interne risikomålings- og risikostyringsprosesser, og at det har vært gjenstand for overvåking, intern validering og internrevisjon. En slik presisering av vurderingsmetoden er nødvendig for å sikre et minstenivå av harmonisering. Vedkommende myndigheter bør kontrollere at risikoklassifiseringssystemer som et minstekrav har blitt innført på de mest grunnleggende bruksområdene for å sikre at risikoklassifiseringssystemene har blitt effektivt brukt av institusjonen, og at både personalet og ledelsen er vant til disse parametrene og har en god forståelse av deres betydning og svakheter. Endelig bør overvåking, validering og internrevisjon i erfaringsperioden vise at risikoklassifiseringssystemene var i samsvar med de grunnleggende kravene i IRB-metoden, og at de gradvis ble forbedret i løpet av denne perioden.
- 15) Det kreves uavhengighet i forbindelse med tilordning av eksponeringer til risikoklasser i forbindelse med eksponeringer som ikke er massemarkedseksponeringer, fordi det vanligvis er nødvendig å utøve skjønn i prosessen. I forbindelse med massemarkedseksponeringer skjer klassifiseringsprosessen vanligvis helt automatisk basert på objektiv informasjon om skyldneren og dennes transaksjoner. En korrekt klassifiseringsprosess sikres gjennom korrekt gjennomføring av risikoklassifiseringssystemet i institusjonens IT-systemer og prosedyrer. Dersom overstyringer tillates, skal det likevel utøves skjønn i risikoklassifiseringsprosessen. Derfor, og fordi de som er ansvarlige for opprettelse eller fornyelse av eksponeringer, vanligvis er tilbøyelige til å tilordne bedre kredittvurderinger for å øke salget og mengden av kreditter der overstyringer anvendes, herunder i tilfelle av massemarkedseksponeringer, bør det kontrolleres at tilordningen er godkjent av en enkeltperson eller av en komité som er uavhengig av de personene som er ansvarlige for opprettelsen eller fornyelsen av eksponeringer.
- 16) Dersom kredittvurderinger er eldre enn tolv måneder, eller dersom gjennomgåelsen av tilordningen ikke er foretatt i rett tid i henhold til institusjonens retningslinjer, bør vedkommende myndigheter kontrollere at det er foretatt konservative justeringer med hensyn til beregningen av risikovektede eiendeler. Det er mange grunner til dette. Dersom kredittvurderingen er foreldet eller basert på foreldede opplysninger, kan det hende at risikovurderingen ikke er nøyaktig. Dersom skyldnerens situasjon har blitt verre i løpet av de seneste tolv månedene, gjenspeiles dette ikke i kredittvurderingen, og risikoen undervurderes. I henhold til den generelle regelen for estimering av risikoparametrene bør det dessuten anvendes en større sikkerhetsmargin dersom estimeringen av risikoparametrene er basert på utilstrekkelige data eller antakelser. Den samme regelen bør få anvendelse på prosessen for tilordning av eksponeringer til risikoklasser, det vil si at dersom det er tatt hensyn til utilstrekkelig informasjon i klassifiseringsprosessen, bør ytterligere forsiktighet anvendes ved beregningen av risikovekter. Metoden for å anvende ytterligere forsiktighet ved beregningen av risikovekter bør ikke presiseres ettersom institusjonen kan justere enten kredittvurderingen, estimeringen av risikoparametrene eller risikovekten direkte. Justeringen bør stå i forhold til hvor lenge kredittvurderingen eller den informasjonen som ligger til grunn for kredittvurderingen, har vært foreldet.
- 17) Institusjonene skal dokumentere de særlige definisjonene av mislighold og tap som anvendes internt, og sikre at disse er i samsvar med definisjonene i forordning (EU) nr. 575/2013. Ved vurderingen av dette samsvaret bør vedkommende myndigheter kontrollere at institusjonene har klare retningslinjer som presiserer når en skyldner eller fasilitet klassifiseres som misligholdt. Disse retningslinjene skal være i samsvar med de alminnelige prinsippene for identifisering av mislighold. EBA har vedtatt retningslinjer for anvendelsen av definisjonen av mislighold i henhold til artikkel 178 i forordning (EU) nr. 575/2013. Disse retningslinjene bør også integreres i institusjonenes risikostyringsprosesser og -systemer ettersom forordning (EU) nr. 575/2013 særlig krever at interne kredittvurderinger, det vil si tilordningen til en risikoklasse for mislighold, spiller en vesentlig rolle i en institusjons risikostyring og andre interne prosesser, som også bør være underlagt vedkommende myndigheters kontroll.
- 18) Informasjonen om en skyldners resultater og om misligholdte eksponeringer og eksponeringer som ikke er misligholdt, danner grunnlaget for institusjonens interne prosesser, for kvantifiseringen av risikoparametrene og for beregningen av krav til ansvarlig kapital. Derfor skal ikke bare identifiseringen av misligholdende skyldnere, men også omklassifiseringen av misligholdende skyldnere til ikke-misligholdende status, være solid og effektiv. Vedkommende myndigheter bør kontrollere at den forsiktige omklassifiseringsprosessen sikrer at skyldnere ikke omklassifiseres til ikke-misligholdende status dersom institusjonen forventer at eksponeringen sannsynligvis vil bli misligholdt i løpet av kort tid.

- 19) For å gi vedkommende myndigheter en konsekvent og nøyaktig oversikt over de risikoklassifiseringssystemene som institusjonen har anvendt, og forbedringen av risikoklassifiseringssystemene over tid er det nødvendig at vedkommende myndigheter vurderer om registeret over de aktuelle og historiske versjonene av de risikoklassifiseringssystemene som institusjonen bruker («register over risikoklassifiseringssystemer»), er fullstendig. Med tanke på at erfaringskravene gjelder de foregående tre årene fra tidspunktet for behandlingen av en søknad om godkjenning av en intern modell og at vedkommende myndigheter skal foreta en samlet gjennomgåelse av den interne modellen regelmessig og minst hvert tredje år, bør vedkommende myndigheter kontrollere at et slikt register over risikoklassifiseringssystemer omfatter minst de versjonene av de interne modellene som institusjonen har brukt i løpet av de tre foregående årene.
- 20) Det utøves skjønn i forskjellige stadier av utviklingen og bruken av risikoklassifiseringssystemer. Fornuftig skjønnsutøvelse kan øke modellens kvalitet og gjøre dens prognoser mer nøyaktige. Ettersom skjønnsutøvelse endrer de estimatene som er basert på tidligere erfaringer, på en subjektiv måte, bør skjønnsutøvelsen likevel være underlagt kontroll. Vedkommende myndigheter bør derfor kontrollere at skjønnsutøvelsen er begrunnet i at den bidrar positivt til prognosenes nøyaktighet. Et stort antall overstyringer av modellens resultater kan derfor være tegn på at visse viktige opplysninger ikke inngår i risikoklassifiseringssystemet. Vedkommende myndigheter bør derfor kontrollere at institusjonene regelmessig analyserer antallet av overstyringer og begrunnelsene for dem, og at eventuelle påviste svakheter i modellen håndteres på egnet måte i forbindelse med modellgjennomgåelsen.
- 21) Under alle omstendigheter bør vedkommende myndigheter vurdere om institusjonen har anvendt en tilstrekkelig sikkerhetsmargin i sine estimater av risikoparametere. I denne sikkerhetsmarginen bør det tas hensyn til eventuelle påviste mangler i de dataene eller metodene som brukes til risikokvantifisering, og den økte usikkerheten som kan oppstå for eksempel som følge av endringer i retningslinjer for utlån eller inndrivelse. Dersom en institusjon ikke lenger oppfyller kravene til IRB-metoden, bør vedkommende myndigheter kontrollere om den oppfyller kravet om at risikoklassifiseringssystemene skal korrigeres til rett tid. Sikkerhetsmarginen bør ikke brukes som et alternativ til å korrigere modellene og sikre at de er i fullt samsvar med kravene i forordning (EU) nr. 575/2013.
- 22) Med hensyn til risikokvantifisering skal PD-estimatene helst være forholdsvis stabile over tid for å unngå at krav til ansvarlig kapital blir for sykliske. Vedkommende myndigheter bør kontrollere at PD-estimatene er basert på det langsiktige gjennomsnittet av de årlige misligholdsratene. Ettersom den ansvarlige kapitalen dessuten bør hjelpe institusjonene med å overleve i en stressituasjon, bør risikoestimatene ta hensyn til den mulige forverringen av de økonomiske forholdene selv i oppgangstider. Vedkommende myndigheter bør også, når det er økt usikkerhet som følge av utilstrekkelige data, kontrollere at en ekstra sikkerhetsmargin er anvendt. Dersom lengden på de tilgjengelige tidsseriene ikke omfatter den forventede variasjonen i misligholdsratene, bør det anvendes egnede metoder for å ta hensyn til de manglende dataene.
- 23) LGD-estimatet er basert på de gjennomsnittlige realiserte LGD-verdiene vektet med antallet av mislighold. Dersom eksponeringsverdien er en relevant risikofaktor, bør den tas hensyn til blant andre potensielle risikofaktorer med sikte på atskillelse eller risikodifferensiering av LGD for å sikre at parameteren beregnes for ensartede eksponeringsrisikoklasser. Vedkommende myndigheter bør kontrollere at denne metoden anvendes på en hensiktsmessig måte, ettersom den sikrer samsvar med beregningen av PD-parameteren og en meningsfull anvendelse av formelen for risikovekt. I forordning (EU) nr. 575/2013 skjelnes det mellom metoden for estimering av LGD-verdi for enkelteksponeringer som anvendes for risikovektede eksponeringsbeløp, og gjennomsnittet av LGD-estimer beregnet på porteføljenivå. Til forskjell fra den individuelle LGD-estimeringen defineres den nedre grensen for LGD-verdi for massemarkedseksponeringer sikret med pant i fast eiendom, som anvendes på det samlede porteføljenivået, som en eksponeringsvektet gjennomsnittlig LGD-verdi. For å sikre egnede nivåer for risikoparametere for eksponeringer sikret med pant i fast eiendom bør vedkommende myndigheter kontrollere at de nedre grensene for LGD-verdi anvendes korrekt.
- 24) Misligholdte eksponeringer som etter tilbakeføring til status som ikke-misligholdt omklassifiseres til misligholdte i løpet av kort tid, bør behandles som misligholdte fra det første tidspunktet da misligholdet fant sted, ettersom den midlertidige omklassifiseringen til status som ikke-misligholdt med størst sannsynlighet foretas på grunnlag av ufullstendige opplysninger om skyldnerens faktiske situasjon. Behandling av flere mislighold som ett enkelt mislighold representerer

derfor den reelle misligholdserfaringen på en bedre måte. Vedkommende myndigheter bør derfor kontrollere at flere mislighold hos samme skyldner i løpet av kort tid behandles som ett enkelt mislighold ved estimeringen av risikoparametere. Videre kan behandling av flere mislighold hos samme skyldner som separate mislighold føre til betydelige feil i estimater av risikoparametere, fordi høyere misligholdsrater ville føre til høyere PD-estimater. På den annen side ville LGD-verdien bli undervurdert fordi skyldnerens første mislighold ville bli behandlet som saker uten tap («cure cases with no loss») i forbindelse med dem, mens institusjonen faktisk ble påført et tap. Som følge av forbindelsen mellom PD- og LGD-estimater og for å sikre en realistisk estimering av forventede tap bør behandlingen av flere mislighold dessuten være konsekvent med sikte på estimering av PD- og LGD-verdi.

- 25) Omfanget av de opplysningene som er tilgjengelige for institusjonen med hensyn til misligholdte eksponeringer, er vesentlig forskjellig fra det som gjelder ikke-misligholdte eksponeringer. To ytterligere risikofaktorer gjelder særlig for misligholdte eksponeringer, nemlig varigheten av mislighold og realiserte inndrivelser. Derfor er den estimeringen av LGD-verdi som ble foretatt før misligholdet, ikke tilstrekkelig, ettersom risikoestimatene bør ta hensyn til alle vesentlige risikofaktorer. For misligholdte eksponeringer er det dessuten allerede kjent hvordan de økonomiske forholdene var på tidspunktet for misligholdet. Videre bør LGD-verdier for misligholdte eksponeringer gjenspeile summen av forventede tap under gjeldende økonomiske omstendigheter og mulige uventede tap som kan oppstå i inndrivelsesperioden. Vedkommende myndigheter bør derfor kontrollere at LGD-verdien for misligholdte eksponeringer («misligholdt LGD») beregnes enten direkte eller som summen av det beste estimatet for forventet tap («ELBE») pluss et tillegg som fanger opp det uventede tapet som kan oppstå i inndrivelsesperioden. Uansett hvilken metode som anvendes, bør estimeringen av misligholdt LGD ta hensyn til opplysningene om varigheten av mislighold og inndrivelser som er realisert fram til tidspunktet for estimeringen, og ta hensyn til en eventuell negativ endring i de økonomiske forholdene i inndrivelsesprosessens forventede varighet.
- 26) For institusjoner som bruker egne LGD-estimater, bør interne krav til forvaltning av sikkerheter generelt være i samsvar med kravene i tredje del avdeling II kapittel 4 avsnitt 3 i forordning (EU) nr. 575/2013. Vedkommende myndigheter bør fokusere på kravene om verdsetting av sikkerhet og rettssikkerhet fordi det er viktig å sikre en regelmessig og pålitelig verdsetting av sikkerhet, og at verdsettingen gjenspeiler den reelle markedsverdien under de gjeldende markedsforholdene. Hyppigheten og arten av en fornyet verdsetting bør tilpasses typen sikkerhet, ettersom en foreldt eller unøyaktig verdsetting kan føre til en undervurdering av risikoen som er knyttet til kreditteksponeringene. Det er også avgjørende å sikre at sikkerheten har rettsvirkning og tvangskraft i alle relevante jurisdiksjoner. I motsatt fall bør eksponeringen behandles som usikret; dersom en slik sikkerhet innregnes i risikokvantifisering, kan det føre til at risikoen undervurderes.
- 27) Vedkommende myndigheter bør kontrollere at garantister, med sikte på den avanserte IRB-metoden, det vil si der det anvendes egne LGD-estimater, anses som berettigede når de kredittvurderes ved hjelp av et risikoklassifiseringssystem som er godkjent i henhold til IRB-metoden; andre garantister kan også være berettigede, forutsatt at de er klassifisert som en institusjon, en sentralmyndighet eller sentralbank eller et foretak som har en kredittvurdering fra en ekstern kredittvurderingsinstitusjon, og garantien oppfyller kravene i tredje del avdeling II kapittel 4 avsnitt 3 i forordning (EU) nr. 575/2013, som også får anvendelse på standardmetoden.
- 28) Ved vurderingen av prosessen for tilordning av eksponeringer til eksponeringskategorier bør det fastsettes spesifikke krav til vedkommende myndigheters kontroll av tilordningen av eksponeringer til kategorien for massemarkeds-eksponeringer på grunn av fortrinnsbehandlingen av dem når det gjelder beregning av risikovektede eksponeringsbeløp. Noen eksponeringskategorier defineres på grunnlag av transaksjonens særtrekk og andre på grunnlag av typen skyldner; derfor kan noen eksponeringer oppfylle kriteriene for mer enn én eksponeringskategori. Vedkommende myndigheter bør derfor kontrollere at institusjonen anvender korrekt rekkefølge i klassifiseringen for å sikre en konsekvent og utvetydig tilordning av eksponeringer til eksponeringskategorier.

- 29) Vedkommende myndigheter bør kontrollere at det tas hensyn til resultatene av stresstestene i risikostyrings- og kapitalforvaltningsprosessene, fordi integreringen av stresstestresultatene i beslutningsprosessene sikrer at scenarioene og deres innvirkning på krav til ansvarlig kapital utvikles og utføres på en meningsfull måte, og at det tas hensyn til framtidsrettede aspekter ved krav til ansvarlig kapital i forvaltningen av institusjonen.
- 30) Institusjoner som bruker egne LGD-estimer og egne estimater av konverteringsfaktorer, bør beregne eksponeringenes effektive løpetid etter IRB-metoden med sikte på beregningen av krav til ansvarlig kapital. Når det gjelder rullerende eksponeringer, er en institusjon i en risikosituasjon i en lengre periode enn til tilbakebetalingsdatoen for det aktuelle trekket, ettersom låntakeren på nytt kan ta ut ytterligere beløp. Vedkommende myndigheter bør derfor kontrollere at beregningen av rullerende eksponeringers effektive løpetid er basert på fasilitetens utløpsdato.
- 31) Beregningen av forskjellen mellom forventede tapte beløp på den ene side og kredittrisikojusteringer, ytterligere verdijusteringer og andre reduksjoner av ansvarlig kapital på den annen side («IRB-underskudd») bør foretas på samlet nivå separat for porteføljen av misligholdte eksponeringer og for porteføljen av eksponeringer som ikke er misligholdte. Skillet mellom misligholdte og ikke-misligholdte eksponeringer er nødvendig for å sikre at de negative beløpene som følger av beregningen av den misligholdte porteføljen, ikke brukes til å utligne de positive beløpene som følger av beregningen av porteføljen av eksponeringer som ikke er misligholdte. Bortsett fra det er den samlede beregningen i samsvar med det generelle begrepet ansvarlig kapital, som innebærer at den ansvarlige kapitalen bør være fullt tilgjengelig for å dekke uventede tap ved institusjonens insolvens. Ettersom beløpene for kredittrisikojusteringer, ytterligere verdijusteringer og andre reduksjoner av ansvarlig kapital som inngår i beregningen av IRB-underskuddet, allerede er trukket fra ansvarlig kapital for å dekke de forventede tapene («EL»), er deres overskytende del av samlet EL fullt tilgjengelig for å dekke tap identifisert for alle misligholdte eksponeringer. Vedkommende myndigheter bør derfor kontrollere at justeringene av ansvarlig kapital basert på IRB-underskuddet beregnes og anvendes korrekt.
- 32) Upålitelige, unøyaktige, ufullstendige eller foreldede data kan føre til feil i risikoestimeringen og beregningen av krav til ansvarlig kapital. Når slike data brukes i institusjonens risikostyringsprosesser, kan de dessuten føre til dårlige kreditt- og ledelsesbeslutninger. For å sikre dataenes pålitelighet og høye kvalitet bør infrastrukturen og prosedyrene for innsamling og lagring av data være godt dokumenterte og inneholde en fullstendig beskrivelse av særtrekkene og datakildene for å sikre at de brukes korrekt i de interne prosessene og i prosessene for beregning av krav til ansvarlig kapital. Vedkommende myndigheter bør derfor kontrollere kvaliteten på og dokumentasjonen for de dataene som brukes ved estimeringen av risikoparametere, ved tilordningen av eksponeringer til risikoklasser og ved beregningen av krav til ansvarlig kapital.
- 33) Datakvaliteten, nøyaktigheten i risikoestimeringen og riktigheten av beregningen av krav til ansvarlig kapital avhenger i høy grad av påliteligheten av de IT-systemene som anvendes i forbindelse med IRB-metoden. Videre kan kontinuiteten og konsekvensen i risikostyringsprosessene og beregningen av krav til ansvarlig kapital sikres bare dersom de IT-systemene som anvendes for disse formålene, er sikre og pålitelige, og dersom IT-infrastrukturen er tilstrekkelig solid. Det er derfor nødvendig at vedkommende myndigheter også kontrollerer påliteligheten av institusjonens IT-systemer og IT-infrastrukturens soliditet.
- 34) Vedkommende myndigheter bør kontrollere at ikke-overlappende observasjoner av avkastning på egenkapitalposisjoner så langt det er mulig anvendes for både utvikling og validering av interne modeller for egenkapitalposisjoner. Ikke-overlappende observasjoner sikrer prognoser av høyere kvalitet ettersom alle observasjoner gis samme vekt, og observasjonene ikke har nær sammenheng med hverandre.
- 35) Bruken av IRB-metoden krever vedkommende myndigheters godkjenning, og eventuelle vesentlige endringer av denne metoden skal godkjennes. Vedkommende myndigheter bør derfor kontrollere at den interne forvaltningsprosessen, og særlig den interne prosessen for å godkjenne slike endringer, sikrer at det bare gjennomføres endringer som er i samsvar med forordning (EU) nr. 575/2013 og delegert forordning (EU) nr. 529/2014, og at klassifiseringen av endringer i den forbindelse er konsekvent for å unngå regelverksarbitrasje.

- 36) Bestemmelsene i denne forordningen er nært forbundet med hverandre ettersom de alle handler om aspekter ved den vurderingsmetoden som vedkommende myndigheter skal anvende når de vurderer om en institusjon følger IRB-metoden. For å sikre sammenheng mellom disse bestemmelsene, som bør tre i kraft samtidig, og for å gjøre det lettere for personer som omfattes av dem, å få oversikt over og samlet tilgang til dem, er det ønskelig at alle tekniske reguleringsstandarder knyttet til IRB-metodens vurderingsmetode som kreves i forordning (EU) nr. 575/2013, samles i én enkelt forordning.
- 37) Denne forordningen bygger på utkastet til tekniske reguleringsstandarder som Den europeiske banktilsynsmyndighet har fremlagt for Kommissjonen.
- 38) Den europeiske banktilsynsmyndighet har holdt åpne offentlige høringer om utkastet til tekniske reguleringsstandarder som ligger til grunn for denne forordningen, analysert de mulige tilknyttede kostnadene og fordelene samt innhentet uttalelse fra interessentgruppen for bankvirksomhet opprettet i samsvar med artikkel 37 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1093/2010⁽⁴⁾.

VEDTATT DENNE FORORDNINGEN:

KAPITTEL 1

ALMINNELIGE BESTEMMELSER OM VURDERINGSMETODEN

Artikkel 1

Vurdering av oppfyllelsen av kravene om å bruke den interne kredittvurderingsmetoden

1. Vedkommende myndigheter skal anvende denne forordningen ved vurderingen av om en institusjon oppfyller kravene om å bruke den interne kredittvurderingsmetoden («IRB-metoden») på følgende måte:
- a) For å vurdere de første søknadene om tillatelse til å bruke IRB-metoden i henhold til artikkel 144 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter anvende alle bestemmelsene i denne forordningen.
- b) For å vurdere søknader om tillatelse til å utvide IRB-metoden i samsvar med den godkjente planen for trinnvis innføring som fastsatt i artikkel 148 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter anvende kapittel 4, 5, 7 og 8 og enhver annen del av denne forordningen som er relevant for søknaden.
- c) For å vurdere søknader om forhåndstillatelse til å foreta endringer i henhold til artikkel 143 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter anvende alle de delene av denne forordningen som er relevante for endringene.
- d) For å vurdere endringer i risikoklassifiseringssystemer og metoder med interne modeller for egenkapitalposisjoner som det er gitt melding om i samsvar med artikkel 143 nr. 4 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter anvende alle de delene av denne forordningen som er relevante for endringene.
- e) Med sikte på løpende gjennomgåelse av bruken av IRB-metoden i henhold til artikkel 101 i direktiv 2013/36/EU skal vedkommende myndigheter anvende alle de delene av denne forordningen som er relevante for gjennomgåelsen.
- f) For å vurdere søknader om tillatelse til å gå tilbake til å bruke mindre avanserte metoder i samsvar med artikkel 149 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter anvende artikkel 6–8 i denne forordningen.

⁽⁴⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1093/2010 av 24. november 2010 om opprettelse av en europeisk tilsynsmyndighet (Den europeiske banktilsynsmyndighet), om endring av beslutning nr. 716/2009/EF og om oppheving av kommisjonsbeslutning 2009/78/EF (EUT L 331 av 15.12.2010, s. 12).

2. I tillegg til de kriteriene som er fastsatt i denne forordningens bestemmelser nevnt i nr. 1, skal vedkommende myndigheter kontrollere eventuelle andre relevante kriterier som er nødvendige for å vurdere om kravene om å bruke IRB-metoden er oppfylt.

Artikkel 2

Metoder som skal anvendes av vedkommende myndigheter

1. For å vurdere de første søknadene om tillatelse til å bruke IRB-metoden skal vedkommende myndigheter anvende alle obligatoriske metoder som er fastsatt i denne forordningen. De kan også anvende andre metoder som er fastsatt i denne forordningen i samsvar med nr. 7, og enhver annen metode i samsvar med nr. 8.

2. For å vurdere søknader om tillatelse til å utvide IRB-metoden i samsvar med en plan for trinnvis innføring skal vedkommende myndigheter anvende alle obligatoriske metoder som er fastsatt i kapittel 4, 5, 7 og 8. De kan også anvende andre metoder som er fastsatt i denne forordningen i samsvar med nr. 7, og enhver annen metode i samsvar med nr. 8.

3. For å vurdere søknader om forhåndstillatelse til å foreta endringer av IRB-metoden skal vedkommende myndigheter gjennomgå de dokumentene som institusjonene skal framlegge med hensyn til endringen i samsvar med artikkel 8 i delegert forordning (EU) nr. 529/2014. De kan også anvende enhver metode som er fastsatt i denne forordningen, i samsvar med nr. 7, og enhver annen metode i samsvar med nr. 8.

4. For å vurdere endringer i risikoklassifiseringssystemer og metoder med interne modeller for egenkapitalposisjoner som det er gitt melding om, skal vedkommende myndigheter gjennomgå de dokumentene som institusjonene skal framlegge med hensyn til endringen i samsvar med artikkel 8 i delegert forordning (EU) nr. 529/2014, og de kan anvende enhver metode som er fastsatt i denne forordningen, i samsvar med nr. 7, og enhver annen metode i samsvar med nr. 8.

5. Med sikte på løpende gjennomgåelse av bruken av IRB-metoden kan vedkommende myndigheter anvende enhver metode som er fastsatt i denne forordningen, i samsvar med nr. 7, og enhver annen metode i samsvar med nr. 8.

6. For å vurdere søknader om tillatelse om å gå tilbake til å bruke mindre avanserte metoder kan vedkommende myndigheter anvende enhver metode som er fastsatt i kapittel 2 i denne forordningen, i samsvar med nr. 7, og enhver annen metode i samsvar med nr. 8.

7. Dersom denne forordningen gir mulighet for frivillig bruk av metoder, kan vedkommende myndigheter anvende enhver av disse metodene som er egnet og hensiktsmessig med hensyn til arten av, størrelsen på og graden av kompleksitet i institusjonens forretnings- og organisasjonsstruktur, idet det tas hensyn til

- a) vesentligheten av de eksponeringstypene som omfattes av risikoklassifiseringssystemer,
- b) kompleksiteten i risikoklassifiseringsmodellene og risikoparametrene og gjennomføringen av dem.

8. I tillegg til de metodene som er fastsatt i denne forordningen, kan vedkommende myndigheter bruke andre metoder som er egnede og hensiktsmessige med hensyn til arten av, størrelsen på og graden av kompleksitet i institusjonens forretnings- og organisasjonsstruktur, dersom dette er nødvendig for å vurdere om kravene om å bruke IRB-metoden er oppfylt.

9. Når vedkommende myndigheter anvender de metodene som er fastsatt i denne forordningen, kan de ta hensyn til resultatene av vurderinger som de selv eller andre vedkommende myndigheter nylig har foretatt, dersom disse vurderingene oppfyller begge følgende vilkår:

- a) Vurderingen var helt eller delvis basert på de obligatoriske metodene.
- b) Gjenstanden for vurderingen omfattet det samme eller et lignende risikoklassifiseringssystem i samme eksponeringskategori.

*Artikkel 3***Dokumentasjonens kvalitet**

1. For å kontrollere institusjonens oppfyllelse av dokumentasjonskravet fastsatt i artikkel 144 nr. 1 bokstav e) i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at dokumentasjonen for risikoklassifiseringssystemene som definert i artikkel 142 nr. 1 punkt 1 i forordning (EU) nr. 575/2013 («risikoklassifiseringssystemer»)

- a) er tilstrekkelig detaljert og nøyaktig til at den kan anvendes effektivt,
- b) er godkjent på relevant ledelsesnivå i institusjonen,
- c) for hvert dokument inneholder minst en angivelse av dokumenttypen, forfatteren, kontrolløren, den autoriserende agenten, eieren, datoene for utarbeiding og godkjenning, versjonsnummeret og dokumentets revisjonshistorikk,
- d) gir tredjeparter mulighet til å undersøke og bekrefte hvordan risikoklassifiseringssystemene fungerer, og særlig til å undersøke og bekrefte at
 - i) dokumentasjonen for risikoklassifiseringssystemets utforming er tilstrekkelig detaljert til at tredjeparter kan forstå begrunnelsen for alle aspekter ved risikoklassifiseringssystemet, herunder antakelsene, de matematiske formlene og, dersom det er utøvd skjønn, beslutningene samt prosedyrene for utviklingen av risikoklassifiseringssystemet,
 - ii) dokumentasjonen for risikoklassifiseringssystemet er tilstrekkelig detaljert til at tredjeparter kan forstå funksjonen, begrensningene og de viktigste antakelsene for hver risikoklassifiseringsmodell og hver risikoparameter, og kan reproducere modellutviklingen,
 - iii) dokumentasjonen for risikoklassifiseringsprosessen er tilstrekkelig detaljert til at tredjeparter kan forstå metoden for tilordning av eksponeringer til risikoklasser og deres faktiske tilordning til risikoklasser, og kan reproducere tilordningen.

2. Ved anvendelsen av nr. 1 skal vedkommende myndighet kontrollere at institusjonen har innført retningslinjer som angir spesifikke dokumentasjonsstandarder som sikrer

- a) at den interne dokumentasjonen er tilstrekkelig detaljert og nøyaktig,
- b) at bestemte personer eller enheter har ansvaret for å sikre at dokumentasjonen er fullstendig, konsekvent, nøyaktig, ajourført, godkjent og sikker,
- c) at institusjonen på tilstrekkelig måte dokumenterer sine retningslinjer, prosedyrer og metoder knyttet til anvendelsen av IRB-metoden.

*Artikkel 4***Tredjeparters medvirkning**

1. For å vurdere oppfyllelsen av kravet om at risikoklassifiseringssystemene skal være solide og gjennomføres med integritet som fastsatt i artikkel 144 nr. 1 i forordning (EU) nr. 575/2013, når en institusjon har delegert oppgaver, aktiviteter eller funksjoner knyttet til utformingen, innføringen og valideringen av sine risikoklassifiseringssystemer til en tredjepart eller har kjøpt et risikoklassifiseringssystem eller felles data av en tredjepart, skal vedkommende myndighet kontrollere at delegeringen eller kjøpet ikke hindrer anvendelsen av denne forordningen, og kontrollere at

- a) institusjonens øverste ledelse som definert i artikkel 3 nr. 1 punkt 9 i direktiv 2013/36/EU («den øverste ledelsen») og institusjonens ledelsesorgan eller den komiteen som ledelsesorganet har nedsatt, deltar aktivt i tilsynet med og beslutningstaking i forbindelse med de oppgavene, aktivitetene eller funksjonene som er delegert til tredjeparten, eller i forbindelse med de risikoklassifiseringssystemene som er kjøpt av tredjeparter,
- b) institusjonens personale har tilstrekkelig kunnskap om og forståelse av de oppgavene, aktivitetene eller funksjonene som er delegert til tredjeparter, og strukturen i de dataene og risikoklassifiseringssystemene som er kjøpt av tredjeparter,

- c) kontinuiteten i de utkontrakterte funksjonene eller prosessene sikres, herunder ved hjelp av hensiktsmessig beredskapsplanlegging,
 - d) internrevisjonen eller annen kontroll av de oppgavene, aktivitetene og funksjonene som er delegert til tredjeparter, ikke begrenses eller hindres av tredjepartens medvirkning,
 - e) vedkommende myndighet får full tilgang til alle relevante opplysninger.
2. Dersom en tredjepart deltar i utviklingen av et risikoklassifiseringssystem og risikoestimering for en institusjon, skal vedkommende myndighet kontrollere at
- a) kravene i nr. 1 bokstav a)–e) er oppfylt,
 - b) valideringsaktivitetene knyttet til disse risikoklassifiseringssystemene og disse risikoestimatene ikke utføres av den berørte tredjeparten,
 - c) tredjeparten gir institusjonen de opplysningene som er nødvendige for å utføre disse valideringsaktivitetene.
3. Dersom institusjonen med sikte på utvikling av et risikoklassifiseringssystem og estimering av risikoparametere anvender data som er samlet inn fra flere institusjoner, og en tredjepart utvikler risikoklassifiseringssystemet, kan tredjeparten bistå institusjonen med valideringsaktivitetene ved å utføre de valideringsoppgavene som krever tilgang til de felles dataene.
4. Med sikte på anvendelsen av nr. 1, 2 og 3 skal vedkommende myndigheter anvende alle følgende metoder:
- a) Gjennomgåelse av avtalene med tredjeparten og andre relevante dokumenter som spesifiserer tredjepartens oppgaver.
 - b) Innhenting av skriftlige erklæringer fra eller gjennomføring av intervjuer av det relevante personalet i institusjonen eller den tredjeparten som oppgaven, aktiviteten eller funksjonen er delegert til.
 - c) Innhenting av skriftlige erklæringer fra eller gjennomføring av intervjuer av institusjonens øverste ledelse eller ledelsesorgan eller den tredjeparten som oppgaven, aktiviteten eller funksjonen er delegert til, eller den komiteen i institusjonen som ledelsesorganet har nedsatt.
 - d) Gjennomgåelse av andre relevante dokumenter fra institusjonen eller tredjeparten, dersom det er nødvendig.

Artikkel 5

Midlertidig manglende oppfyllelse av IRB-metodens krav

Ved anvendelsen av artikkel 146 bokstav a) i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndighet

- a) undersøke om institusjonens plan for hvordan den raskt skal kunne oppfylle kravene, er tilstrekkelig til å rette opp den manglende overholdelsen, og om tidsplanen er rimelig i betraktning av alt følgende:
 - i) Hvor vesentlig den manglende overholdelsen er.
 - ii) Omfanget av de tiltakene som kreves for fornyet overholdelse.
 - iii) De ressursene som er tilgjengelige for institusjonen.
- b) Regelmessig overvåke framskrittene i gjennomføringen av institusjonens plan for en rettidig fornyet overholdelse.
- c) Kontrollere institusjonens oppfyllelse av de relevante kravene etter gjennomføringen av planen ved å anvende de vurderingsmetodene som er fastsatt i denne forordningen.

*KAPITTEL 2***METODE FOR VURDERING AV PLANER FOR TRINNVIS INNFØRING OG DELVIS ANVENDELSE AV STANDARDMETODEN PÅ PERMANENT GRUNNLAG***Artikkel 6***Generelt**

1. For å vurdere om en institusjon oppfyller vilkårene for innføring av IRB-metoden i henhold til artikkel 148 i forordning (EU) nr. 575/2013 og vilkårene for delvis anvendelse på permanent grunnlag som fastsatt i artikkel 150 i den nevnte forordningen, skal vedkommende myndigheter kontrollere begge følgende forhold:

- a) At institusjonens innledende dekning og plan for trinnvis innføring av IRB-metoden er hensiktsmessig, i samsvar med artikkel 7.
- b) At de eksponeringskategoriene, eksponeringstypene eller forretningsenhetene som standardmetoden anvendes på, er berettiget til permanent unntak fra IRB-metoden.

2. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 skal vedkommende myndigheter anvende alle følgende metoder:

- a) Gjennomgåelse av institusjonens plan for trinnvis innføring av IRB-metoden.
- b) Gjennomgåelse av institusjonens relevante interne retningslinjer og prosedyrer, herunder beregningsmetodene for andelen av eksponeringer som skal dekkes av den trinnvise innføringen av IRB-metoden og unntaket fra IRB-metoden på permanent grunnlag.
- c) Gjennomgåelse av roller og ansvarsområder hos de enhetene og ledelsesorganene som er involvert i tilordningen av enkelteksponeringer til IRB-metoden eller standardmetoden.
- d) Gjennomgåelse av de relevante referatene fra møter i institusjonens interne organer, herunder ledelsesorganet, eller i komiteer.
- e) Gjennomgåelse av de relevante resultatene fra institusjonens internrevisjonsfunksjon eller andre kontrollfunksjoner.
- f) Gjennomgåelse av de relevante framdriftsrapportene om institusjonens innsats for å rette opp mangler og redusere risikoer som er påvist under revisjoner.
- g) Innhenting av skriftlige erklæringer fra det relevante personalet og den øverste ledelsen i institusjonen, eller gjennomføring av intervjuer av dem.

3. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 kan vedkommende myndigheter

- a) gjennomgå funksjonsdokumentasjonen for de IT-systemene som brukes for å tilordne enkelteksponeringer til IRB-metoden eller standardmetoden,
- b) ta stikkprøver og gjennomgå dokumenter knyttet til skyldnernes særtrekk og opprettelsen og håndteringen av de eksponeringene som inngår i utvalget,
- c) gjennomgå andre relevante dokumenter fra institusjonen.

*Artikkel 7***Trinnvis innføring av IRB-metoden**

1. Ved vurderingen av den innledende dekningen og institusjonens plan for trinnvis innføring av IRB-metoden i samsvar med artikkel 148 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) planen for trinnvis innføring omfatter minst følgende:
 - i) En spesifisering av anvendelsesområdet for hvert risikoklassifiseringssystem og av de eksponeringstypene som kredittvurderes ved hjelp av hver risikoklassifiseringsmodell.

- ii) De planlagte datoene for anvendelse av IRB-metoden for hver eksponeringstype.
 - iii) Opplysninger om de samlede eksponeringsverdiene på vurderingstidspunktet og de risikovektede eksponeringsbeløpene beregnet etter den metoden som ble anvendt på vurderingstidspunktet for hver type eksponeringer,
- b) planen for trinnvis innføring omfatter alle institusjonens og, der det er relevant, dens morforetaks eksponeringer samt alle eksponeringer i institusjonens datterforetak, med mindre eksponeringene vurderes i samsvar med artikkel 8,
 - c) det er planlagt at gjennomføringen skal foretas i samsvar med artikkel 148 nr. 1 andre og tredje ledd i forordning (EU) nr. 575/2013,
 - d) dersom institusjonen har tillatelse til å bruke IRB-metoden for en eksponeringskategori, bruker den IRB-metoden for egenkapitalposisjoner, unntatt i de tilfellene som er fastsatt i artikkel 148 nr. 5 i forordning (EU) nr. 575/2013,
 - e) trinnene i og fristene for innføringen av IRB-metoden er spesifisert på grunnlag av institusjonens faktiske kapasitet, og det er tatt hensyn til tilgangen til data, risikoklassifiseringssystemer og erfaringsperioder som omhandlet i artikkel 145 i forordning (EU) nr. 575/2013, og de brukes ikke selektivt for å oppnå reduserte krav til ansvarlig kapital,
 - f) trinnene i innføringen av IRB-metoden sikrer at innføringen med hensyn til kreditteksponeringer knyttet til institusjonens kjernevirksomhet prioriteres,
 - g) en fastsatt frist for innføringen av IRB-metoden er angitt for hver type eksponering og forretningsenhet, og den er rimelig på grunnlag av arten og omfanget av institusjonens virksomhet.
2. Vedkommende myndigheter skal avgjøre om fristen omhandlet i nr. 1 bokstav g) er rimelig, på grunnlag av følgende:
- a) Kompleksiteten i institusjonens virksomhet, herunder morforetakets og dets datterforetaks virksomhet.
 - b) Antallet av forretningsenheter og forretningsområder i institusjonen og, der det er relevant, i dens morforetak og datterforetak.
 - c) Antallet av og kompleksiteten i de risikoklassifiseringssystemene som skal innføres av alle enheter som er omfattet av planen for trinnvis innføring.
 - d) Planene om å innføre risikoklassifiseringssystemer i datterforetak i tredjeland, dersom det er betydelige juridiske eller andre vanskeligheter knyttet til godkjenningen av IRB-modeller.
 - e) Tilgangen til nøyaktige, relevante og fullstendige tidsserier.
 - f) Institusjonens driftskapasitet til å utvikle og innføre risikoklassifiseringssystemene.
 - g) Institusjonens tidligere erfaring med forvaltning av spesifikke typer av eksponeringer.
3. Ved vurderingen av om institusjonen overholder den planen for trinnvis innføring av IRB-metoden som vedkommende myndigheter har gitt tillatelse til i henhold til artikkel 148 i forordning (EU) nr. 575/2013, kan vedkommende myndigheter vurdere endringer av rekkefølgen og fristen bare dersom et eller flere av følgende vilkår er oppfylt:
- a) Det har skjedd vesentlige endringer i forretningsmiljøet, og særlig endringer som gjelder strategi, fusjoner og erverv.
 - b) Det har skjedd vesentlige endringer i de relevante reguleringskravene.
 - c) Vedkommende myndighet, internrevisjonen eller valideringsfunksjonen har påvist vesentlige svakheter i risikoklassifiseringssystemene.
 - d) Elementene omhandlet i nr. 2 har endret seg vesentlig, eller det er ikke tatt tilstrekkelig hensyn til noen av elementene omhandlet i nr. 2 i den godkjente planen for trinnvis innføring av IRB-metoden.

*Artikkel 8***Vilkår for delvis anvendelse på permanent grunnlag**

1. Ved vurderingen av om institusjonen oppfyller vilkårene for delvis anvendelse på permanent grunnlag av standardmetoden i forbindelse med de eksponeringene som er omhandlet i artikkel 150 nr. 1 bokstav a) og b) i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) institusjonen vurderer og tar hensyn til tilgangen til eksterne data for representative motparter,
- b) institusjonens kostnader ved å utvikle et risikoklassifiseringssystem for motpartene i den relevante eksponeringskategorien vurderes idet det tas hensyn til institusjonens størrelse og arten og omfanget av dens virksomhet,
- c) institusjonens driftskapasitet til å utvikle og innføre et risikoklassifiseringssystem vurderes idet det tas hensyn til arten og omfanget av institusjonens virksomhet.

2. Ved vurderingen av om institusjonen oppfyller vilkårene for delvis anvendelse på permanent grunnlag av standardmetoden i forbindelse med de eksponeringene som er omhandlet i artikkel 150 nr. 1 bokstav c) i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere at institusjonen har kontrollert og tatt hensyn til minst følgende:

- a) At eksponeringene, herunder antallet av atskilt forvaltede porteføljer og forretningsområder, ikke er ensartede nok til at det kan utvikles et solid og pålitelig risikoklassifiseringssystem.
- b) At størrelsen på den risikovektede eksponeringen beregnet etter standardmetoden er betydelig høyere enn den forventede risikovektede eksponeringen beregnet etter IRB-metoden.
- c) At eksponeringene gjelder en forretningsenhet eller et forretningsområde i institusjonen, som etter planen skal avvikles.
- d) At eksponeringene omfatter porteføljer som er underlagt forholdsmessig konsolidering av delvis eide datterforetak i samsvar med artikkel 18 i forordning (EU) nr. 575/2013.

3. Ved vurderingen av om institusjonen oppfyller vilkårene for delvis anvendelse på permanent grunnlag av standardmetoden, skal vedkommende myndigheter kontrollere at institusjonen regelmessig overvåker oppfyllelsen av kravene i artikkel 150 i forordning (EU) nr. 575/2013.

KAPITTEL 3

METODE FOR VURDERING AV VALIDERINGEN AV INTERNE ESTIMATER OG AV EN INSTITUSJONS INTERNE STYRING OG KONTROLL*AVSNITT 1****Alminnelige bestemmelser****Artikkel 9***Generelt**

1. For å vurdere om en institusjon oppfyller kravene til intern styring, herunder kravene til den øverste ledelsen og ledelsesorganet, intern rapportering, kredittrisikokontroll og internrevisjon, kontroll og validering, skal vedkommende myndigheter kontrollere alt følgende:

- a) Soliditeten til ordningene, metodene og prosessene for validering av en institusjons risikoklassifiseringssystemer og egnetheten til det personalet som er ansvarlig for å foreta valideringen («valideringsfunksjonen») i henhold til artikkel 144 nr. 1 bokstav c) og f), artikkel 174 bokstav d), artikkel 185 og artikkel 188 i forordning (EU) nr. 575/2013, når det gjelder
 - i) valideringsfunksjonens uavhengighet, i samsvar med artikkel 10,
 - ii) fullstendigheten og hyppigheten av anvendelsen av valideringsprosessen, i samsvar med artikkel 11,
 - iii) hensiktsmessigheten av valideringsfunksjonens metoder og prosedyrer, i samsvar med artikkel 12,
 - iv) kvaliteten på rapporteringsprosessen og prosessen for håndtering av valideringens konklusjoner, resultater og anbefalinger, i samsvar med artikkel 13,
 - b) institusjonens interne styring og kontroll, herunder institusjonens kontrollenhet for kredittrisiko og internrevisjon, som omhandlet i artikkel 189, 190 og 191 i forordning (EU) nr. 575/2013, når det gjelder:
 - i) den øverste ledelsens og ledelsesorganets rolle, i samsvar med artikkel 14,
 - ii) ledelsens rapporter, i samsvar med artikkel 15,
 - iii) kontrollenheten for kredittrisiko, i samsvar med artikkel 16,
 - iv) internrevisjonen, i samsvar med artikkel 17.
2. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 skal vedkommende myndigheter anvende alle følgende metoder:
- a) Gjennomgåelse av institusjonens relevante interne retningslinjer og prosedyrer.
 - b) Gjennomgåelse av de relevante referatene fra institusjonens interne organer, herunder ledelsesorganet, eller komiteer.
 - c) Gjennomgåelse av de relevante rapportene som er knyttet til risikoklassifiseringssystemene, og eventuelle konklusjoner og beslutninger som er tatt på grunnlag av disse rapportene.
 - d) Gjennomgåelse av de relevante rapportene om virksomheten knyttet til kredittrisikokontroll, internrevisjon, kontroll- og valideringsfunksjoner som er utarbeidet av det personalet som er ansvarlig for hver av disse funksjonene, eller av institusjonens andre kontrollfunksjoner, samt disse funksjonenes konklusjoner, resultater og anbefalinger.
 - e) Innhenting av skriftlige erklæringer fra eller gjennomføring av intervjuer av det relevante personalet og den øverste ledelsen i institusjonen.
3. Ved vurderingen av valideringsfunksjonen skal vedkommende myndigheter i tillegg til metodene som er omhandlet i nr. 2, anvende alle følgende metoder:
- a) Gjennomgåelse av rollene og ansvarsområdene til alt personale som er involvert i valideringsfunksjonen.
 - b) Gjennomgåelse av tilstrekkeligheten og hensiktsmessigheten til den årlige arbeidsplanen for valideringen.
 - c) Gjennomgåelse av de valideringshåndbøkene som brukes av valideringsfunksjonen.
 - d) Gjennomgåelse av prosessen for kategorisering av resultatene og de relevante anbefalingene i samsvar med hvor vesentlige de er.
 - e) Gjennomgåelse av sammenhengen i valideringsfunksjonens konklusjoner, resultater og anbefalinger.
 - f) Gjennomgåelse av valideringsfunksjonens rolle i den interne prosedyren for godkjenning av risikoklassifiseringssystemer og alle tilknyttede endringer.
 - g) Gjennomgåelse av handlingsplanen for hver relevant anbefaling, også med hensyn til oppfølging, som er godkjent på det relevante ledelsesnivået.

4. Ved vurderingen av den kontrollenheten for kredittrisiko som er omhandlet i artikkel 144 nr. 1 bokstav c) og artikkel 190 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter i tillegg til kravene som er omhandlet i nr. 2, anvende alle følgende metoder:

- a) Gjennomgåelse av rollene og ansvarsområdene til alt relevant personale og den øverste ledelsen i kontrollenheten for kredittrisiko.
- b) Gjennomgåelse av de relevante rapportene som kontrollenheten for kredittrisiko og den øverste ledelsen har framlagt for ledelsesorganet eller en komité nedsatt av dette.

5. Ved vurderingen av internrevisjonen eller en annen sammenlignbar uavhengig revisjonsenhet i henhold til artikkel 191 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter i tillegg til kravene som er omhandlet i nr. 2, anvende alle følgende metoder:

- a) Gjennomgåelse av de relevante rollene og ansvarsområdene til alt relevant personale som er involvert i internrevisjonen.
- b) Gjennomgåelse av tilstrekkeligheten og hensiktsmessigheten til den årlige arbeidsplanen for internrevisjonen.
- c) Gjennomgåelse av de relevante revisjonshåndbøkene og arbeidsprogrammene samt resultatene og anbefalingene i de relevante revisjonsrapportene.
- d) Gjennomgåelse av handlingsplanen for hver relevant anbefaling, også med hensyn til oppfølging, som er godkjent på det relevante ledelsesnivået.

6. I tillegg til metodene som er oppført i nr. 2, kan vedkommende myndigheter gjennomgå andre relevante dokumenter fra institusjonen med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1.

AVSNITT 2

Metode for vurdering av valideringsfunksjonen

Artikkel 10

Valideringsfunksjonens uavhengighet

1. Ved vurderingen av valideringsfunksjonens uavhengighet i henhold til artikkel 144 nr. 1 bokstav f), artikkel 174 bokstav d), artikkel 185 og artikkel 188 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at den enheten som er ansvarlig for valideringsfunksjonen, eller, dersom det ikke finnes en egen enhet som utelukkende utøver valideringsfunksjonen, det personalet som utøver valideringsfunksjonen, oppfyller alle følgende vilkår:

- a) Valideringsfunksjonen er uavhengig av det personalet og den ledelsesfunksjonen som er ansvarlig for å opprette eller fornye eksponeringer og for modellutforming eller -utvikling.
- b) Det personalet som utøver valideringsfunksjonen, er forskjellig fra det personalet som er ansvarlig for utformingen og utviklingen av risikoklassifiseringssystemet, og fra det personalet som er ansvarlig for kredittrisikokontrollfunksjonen.
- c) Det rapporterer direkte til den øverste ledelsen.

2. Dersom den enheten som er ansvarlig for valideringsfunksjonen, er atskilt organisatorisk fra kontrollenheten for kredittrisiko, og hver enhet rapporterer til forskjellige medlemmer av den øverste ledelsen, skal vedkommende myndigheter ved anvendelsen av nr. 1 kontrollere begge følgende:

- a) At valideringsfunksjonen har tilstrekkelige ressurser, herunder erfarent og kvalifisert personale til å utføre sine oppgaver.
- b) At godtgjøringen til det personalet og de ledende medarbeiderne som er ansvarlige for valideringsfunksjonen, ikke er knyttet til utførelsen av de oppgavene som gjelder kredittrisikostyring eller opprettelse eller fornyelse av eksponeringer.

3. Dersom den enheten som er ansvarlig for valideringsfunksjonen, er atskilt organisatorisk fra kontrollenheten for kredittrisiko, og begge enhetene rapporterer til samme medlem av den øverste ledelsen, skal vedkommende myndigheter ved anvendelsen av nr. 1 kontrollere alt følgende:

- a) At valideringsfunksjonen har tilstrekkelige ressurser, herunder erfarent og kvalifisert personale til å utføre sine oppgaver.
- b) At godtgjøringen til det personalet og de ledende medarbeiderne som er ansvarlige for valideringsfunksjonen, ikke er knyttet til utførelsen av de oppgavene som gjelder kredittrisikostyring eller opprettelse eller fornyelse av eksponeringer.
- c) At det er innført en beslutningsprosess for å sikre at institusjonens øverste ledelse tar behørig hensyn til valideringsfunksjonens konklusjoner, resultater og anbefalinger.
- d) At valideringsfunksjonens konklusjoner, resultater og anbefalinger ikke er gjenstand for utilbørlig påvirkning.
- e) At alle nødvendige korrigerende tiltak for å håndtere valideringsfunksjonens konklusjoner, resultater og anbefalinger besluttes og gjennomføres til rett tid.
- f) At internrevisjonen regelmessig vurderer om vilkårene i bokstav a)–e) er oppfylt.

4. Ved anvendelsen av nr. 1 skal vedkommende myndigheter, dersom det ikke er en egen enhet som har ansvar for valideringsfunksjonen, kontrollere følgende:

- a) At valideringsfunksjonen har tilstrekkelige ressurser, herunder erfarent og kvalifisert personale til å utføre sine oppgaver.
- b) At godtgjøringen til det personalet og de ledende medarbeiderne som er ansvarlige for valideringsfunksjonen, ikke er knyttet til utførelsen av de oppgavene som gjelder kredittrisikostyring eller opprettelse eller fornyelse av eksponeringer.
- c) At det er innført en beslutningsprosess for å sikre at institusjonens øverste ledelse tar behørig hensyn til valideringsfunksjonens konklusjoner, resultater og anbefalinger.
- d) At valideringsfunksjonens konklusjoner, resultater og anbefalinger ikke er gjenstand for utilbørlig påvirkning.
- e) At alle nødvendige korrigerende tiltak for å håndtere valideringsfunksjonens konklusjoner, resultater og anbefalinger besluttes og gjennomføres til rett tid.
- f) At internrevisjonen regelmessig vurderer om vilkårene i bokstav a)–e) er oppfylt.
- g) At det er et effektivt skille mellom det personalet som utøver valideringsfunksjonen, og det personalet som utfører de øvrige oppgavene.
- h) At institusjonen ikke er en global institusjon eller en annen systemviktig institusjon i henhold til artikkel 131 i direktiv 2013/36/EU.

5. Ved vurderingen av valideringsfunksjonens uavhengighet skal vedkommende myndigheter også vurdere om institusjonens valg med hensyn til organiseringen av valideringsfunksjonen i henhold til nr. 2, 3 og 4 er hensiktsmessig, idet det tas hensyn til institusjonens art, størrelse og omfang samt kompleksiteten av de risikoene som er knyttet til dens forretningsmodell.

Artikkel 11

Valideringsprosessens fullstendighet og hyppighet

1. Ved vurderingen av valideringsfunksjonens fullstendighet med hensyn til kravene i artikkel 144 nr. 1 bokstav f), artikkel 174 bokstav d), artikkel 185 og artikkel 188 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) institusjonen har fastsatt og dokumentert en fullstendig valideringsprosess for alle risikoklassifiseringssystemer,
- b) institusjonen gjennomfører den valideringsprosessen som er omhandlet i bokstav a), tilstrekkelig ofte.

2. Ved vurderingen av valideringsprosessens fullstendighet i henhold til nr. 1 bokstav a) skal vedkommende myndigheter kontrollere at valideringsfunksjonen
- a) kritisk gjennomgår alle aspekter ved spesifiseringen av de interne kredittvurderingene og risikoparametrene, herunder prosedyrene for datainnsamling og datarensing, valg av metode og modellstruktur samt prosessen for utvelgning av variablene,
 - b) kontrollerer at gjennomføringen av interne kredittvurderinger og risikoparametere i IT-systemer er hensiktsmessig, og at definisjonene av risikoklasser blir konsekvent anvendt på tvers av institusjonens avdelinger og geografiske områder,
 - c) kontrollerer risikoklassifiseringssystemenes resultater idet det tas hensyn til minst risikodifferensiering og -kvantifisering og stabiliteten i de interne kredittvurderingene og risikoparametrene samt modellspesifikasjonene,
 - d) kontrollerer alle endringer av interne kredittvurderinger og risikoparametere og deres vesentlighet i samsvar med delegert forordning (EU) nr. 529/2014, og at egne konklusjoner, resultater og anbefalinger konsekvent følges opp.
3. Ved vurderingen av om hyppigheten av valideringsprosessen omhandlet i nr. 1 bokstav b) er hensiktsmessig, skal vedkommende myndigheter kontrollere at valideringsprosessen gjennomføres regelmessig for alle institusjonens risikoklassifiseringssystemer i samsvar med en årlig arbeidsplan, og at
- a) de prosessene som kreves i artikkel 185 bokstav b) og artikkel 188 bokstav c) i forordning (EU) nr. 575/2013 («ettertesting»), gjennomføres for alle risikoklassifiseringssystemer minst én gang i året,
 - b) kontrollen av risikoklassifiseringssystemenes resultater i henhold til nr. 2 bokstav c) foretas for de risikoklassifiseringssystemene som omfatter vesentlige typer av eksponeringer, minst én gang i året.
4. Dersom en institusjon søker om tillatelse til å bruke interne kredittvurderinger og risikoparametere i et risikoklassifiseringssystem eller til vesentlige endringer av interne kredittvurderinger og risikoparametere i et risikoklassifiseringssystem, skal vedkommende myndigheter kontrollere at institusjonen gjennomfører den valideringen som er omhandlet i nr. 2 bokstav a), b) og c), for risikoklassifiseringssystemet brukes for å beregne krav til ansvarlig kapital og for intern risikostyring.

Artikkel 12

Hensiktsmessigheten av valideringsfunksjonens metoder og prosedyrer

Ved vurderingen av om valideringsmetodene og -prosedyrene er hensiktsmessige i henhold til kravene i artikkel 144 nr. 1 bokstav f), artikkel 174 bokstav d), artikkel 185 og artikkel 188 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere at disse metodene og prosedyrene gjør det mulig å foreta en konsekvent og meningsfull vurdering av resultatene av de interne systemene for risikoklassifisering og risikoestimering, og de skal kontrollere at

- a) valideringsmetodene og -prosedyrene er hensiktsmessige for å vurdere risikoklassifiseringssystemets nøyaktighet og konsekvens,
- b) valideringsmetodene og -prosedyrene er hensiktsmessige for arten, graden av kompleksitet og anvendelsesområdet for institusjonens risikoklassifiseringssystemer og datatilgang,
- c) valideringsmetodene og -prosedyrene klart angir valideringsmålene, -standardene og -begrensningene, inneholder en beskrivelse av alle valideringstester, datasett og datarensingsprosesser, fastsetter datakilder og referanseperioder samt angir de fastsatte målene og toleransene for definerte parametere med sikte på henholdsvis den innledende og den regelmessige valideringen,
- d) de anvendte valideringsmetodene, særlig de utførte testene, det referansedatasettet som brukes til valideringen, og den respektive datarensingen anvendes konsekvent over tid,
- e) valideringsmetodene omfatter ettertesting og referansemåling som angitt i artikkel 185 bokstav c) og artikkel 188 bokstav d) i forordning (EU) nr. 575/2013,
- f) valideringsmetodene tar hensyn til den måten konjunktursykluser og den tilknyttede systematiske variasjonen i misligholdserfaring tas i betraktning på i de interne kredittvurderingene og risikoparametrene, særlig med hensyn til PD-estimering.

*Artikkel 13***Kvaliteten på rapporteringsprosessen og prosessen for håndtering av valideringens konklusjoner, resultater og anbefalinger**

Ved vurderingen av kvaliteten på rapporteringsprosessen og prosessen for håndtering av valideringens konklusjoner, resultater og anbefalinger i henhold til kravene i artikkel 144 nr. 1 bokstav f), artikkel 174 bokstav d), artikkel 185 og artikkel 188 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) valideringsrapportene identifiserer og beskriver de anvendte valideringsmetodene, de utførte testene, de anvendte referansedatasettene samt de respektive datarensingsprosessene og inneholder resultatene av disse testene, konklusjonene av valideringen, resultatene og de respektive anbefalingene,
- b) konklusjonene, resultatene og anbefalingene i valideringsrapportene meddeles direkte til institusjonens øverste ledelse og ledelsesorgan eller til den komiteen som ledelsesorganet har nedsatt,
- c) konklusjonene, resultatene og anbefalingene i valideringsrapportene gjenspeiles i endringer og forbedringer av utformingen av interne kredittvurderinger og risikoestimer, herunder i situasjonene som er beskrevet i artikkel 185 bokstav e) første punktum og artikkel 188 bokstav e) i forordning (EU) nr. 575/2013,
- d) institusjonens beslutningsprosess finner sted på det relevante ledelsesnivået.

*AVSNITT 3***Metode for vurdering av intern styring og kontroll***Artikkel 14***Den øverste ledelsens og ledelsesorganets rolle**

Ved vurderingen av institusjonens foretaksstyring i henhold til artikkel 189 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) institusjonens beslutningsprosess, hierarki, rapporteringslinjer og ansvarsnivåer er klart fastsatt i institusjonens interne dokumentasjon og konsekvent gjenspeiles i referatene fra dens interne organer,
- b) både ledelsesorganet eller den komiteen som dette har nedsatt, og den øverste ledelsen godkjenner minst følgende vesentlige aspekter ved risikoklassifiseringssystemene:
 - i) Alle relevante retningslinjer knyttet til utforming og gjennomføring av risikoklassifiseringssystemer og anvendelsen av IRB-metoden, herunder retningslinjer knyttet til alle vesentlige aspekter ved risikoklassifiseringen og prosessene for estimering og validering av risikoparametere.
 - ii) Alle relevante retningslinjer for risikostyring, herunder dem som gjelder IT-infrastruktur og beredskapsplanlegging.
 - iii) Risikoparametrene for alle risikoklassifiseringssystemene som brukes i interne risikostyringsprosesser og ved beregning av krav til ansvarlig kapital.
- c) Ledelsesorganet eller den komiteen som dette har nedsatt, fastsetter ved en formell beslutning en hensiktsmessig organisasjonsstruktur med sikte på en forsvarlig gjennomføring av risikoklassifiseringssystemene.
- d) Ledelsesorganet eller den komiteen som dette har nedsatt, godkjenner ved en formell beslutning spesifikasjonen av det akseptable risikonivået idet det tas hensyn til institusjonens interne risikoklassifiseringssystem.
- e) Den øverste ledelsen har en god forståelse av alle institusjonens risikoklassifiseringssystemer, deres utforming og funksjon, kravene til IRB-metoden og institusjonens metode for å oppfylle disse kravene.

- f) Den øverste ledelsen underretter ledelsesorganet eller den komiteen som dette har nedsatt, om vesentlige endringer i eller unntak fra fastsatte retningslinjer som på en vesentlig måte påvirker virkemåten til institusjonens risikoklassifiseringssystemer.
- g) Den øverste ledelsen er i stand til løpende å sikre at risikoklassifiseringssystemene fungerer på en ordentlig måte.
- h) Den øverste ledelsen treffer relevante tiltak dersom kredittrisikokontrollen, valideringen, internrevisjonen eller en annen kontrollfunksjon identifiserer svakheter i risikoklassifiseringssystemene.

Artikkel 15

Ledelsesrapportering

Ved vurderingen av om institusjonens ledelsesrapportering i henhold til artikkel 189 i forordning (EU) nr. 575/2013 er hensiktsmessig, skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) ledelsesrapporteringen omfatter opplysninger om alt følgende:
 - i) Skyldnernes eller eksponeringenes risikoprofil per klasse.
 - ii) Bevegelse mellom risikoklasser.
 - iii) En estimering av de relevante risikoparametrene per klasse.
 - iv) En sammenligning av faktiske misligholdsrater og, dersom det brukes egne estimater, av faktiske LGD-verdier og faktiske konverteringsfaktorer med forventede verdier.
 - v) Stresstestantakelser og -resultater.
 - vi) Resultatene av risikoklassifiseringsprosessen, områder der det er behov for forbedringer, og status for arbeidet med å forbedre tidligere identifiserte svakheter i risikoklassifiseringssystemene.
 - vii) Valideringsrapporter,
- b) ledelsesrapporteringens form og hyppighet er hensiktsmessig med hensyn til opplysningenes betydning og type samt til mottakerens nivå i hierarkiet idet det tas hensyn til institusjonens organisasjonsstruktur,
- c) ledelsesrapporteringen letter den øverste ledelsens overvåking av kredittrisikoen i den samlede porteføljen av eksponeringer som omfattes av IRB-metoden,
- d) ledelsesrapporteringen står i et rimelig forhold til arten av, størrelsen på og graden av kompleksitet i institusjonens forretnings- og organisasjonsstruktur.

Artikkel 16

Kontrollenheten for kredittrisiko

1. Ved vurderingen av institusjonens interne styring og kontroll med hensyn til kontrollenheten for kredittrisiko omhandlet i artikkel 190 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) kontrollenheten(e) for kredittrisiko er atskilt(e) og uavhengig(e) av de personal- og ledelsesfunksjonene som er ansvarlige for å opprette eller fornye eksponeringer,
- b) kontrollenheten(e) for kredittrisiko er funksjonsdyktig(e) og hensiktsmessig(e) med tanke på oppgavene de skal utføre.

2. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 bokstav a) skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) kontrollenheten(e) for kredittrisiko er atskilte organisasjonsstrukturer innenfor institusjonen,
- b) lederen for kontrollenheten for kredittrisiko eller lederne for slike enheter inngår i den øverste ledelsen,

- c) kredittrisikostyringsfunksjonen er organisert slik at det er tatt hensyn til prinsippene i artikkel 76 nr. 5 i direktiv 2013/36/EU,
 - d) det personalet og den øverste ledelsen som er ansvarlig for kontrollenheten(e) for kredittrisiko, er ikke ansvarlige for å opprette eller fornye eksponeringer,
 - e) ledende medarbeidere i kontrollenheten(e) for kredittrisiko og i de enhetene som er ansvarlige for å opprette eller fornye eksponeringer, rapporterer til forskjellige medlemmer av institusjonens ledelsesorgan eller av den komiteen som dette har nedsatt,
 - f) godtgjøringen til det personalet og den øverste ledelsen som er ansvarlig for kontrollenheten(e) for kredittrisiko, ikke er knyttet til utførelsen av de oppgavene som gjelder opprettelse eller fornyelse av eksponeringer.
3. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 bokstav b) skal vedkommende myndigheter kontrollere at
- a) kontrollenheten(e) for kredittrisiko står i et rimelig forhold til arten av, størrelsen på og graden av kompleksitet i institusjonens forretnings- og organisasjonsstruktur, og særlig til risikoklassifiseringssystemenes kompleksitet og gjennomføringen av dem,
 - b) kontrollenheten(e) for kredittrisiko har tilstrekkelige ressurser og erfarent og kvalifisert personale til å gjennomføre alle relevante aktiviteter,
 - c) kontrollenheten(e) for kredittrisiko er ansvarlig(e) for utformingen eller utvelgingen, gjennomføringen, kontrollen og resultatene av risikoklassifiseringssystemene som kreves i artikkel 190 nr. 1 andre punktum i forordning (EU) nr. 575/2013, og at denne enhetens eller disse enhetenes ansvarsområder omfatter dem som er oppført i artikkel 190 nr. 2 i den nevnte forordningen,
 - d) kontrollenheten(e) for kredittrisiko regelmessig underretter den øverste ledelsen om resultatene av risikoklassifiseringssystemene, områder der det er behov for forbedring, og status for arbeidet med å forbedre tidligere identifiserte svakheter.

Artikkel 17

Internrevisjon

1. Ved vurderingen av institusjonens interne styring og kontroll med hensyn til internrevisjonen eller en annen sammenlignbar uavhengig revisjonsenhet i henhold til artikkel 191 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at
- a) internrevisjonen eller den andre sammenlignbare uavhengige revisjonsenheten minst én gang i året gjennomgår følgende:
 - i) Alle institusjonens risikoklassifiseringssystemer.
 - ii) Kredittrisikokontrollfunksjonens aktiviteter.
 - iii) Aktiviteter knyttet til kredittgodkjenningsprosessen.
 - iv) Den interne valideringsfunksjonens aktiviteter,
 - b) gjennomgåelsen i henhold til bokstav a) letter spesifiseringen i den årlige arbeidsplanen av områder der det kreves en detaljert gjennomgåelse av oppfyllelsen av alle kravene som gjelder for IRB-metoden i henhold til artikkel 142–191 i forordning (EU) nr. 575/2013,
 - c) internrevisjonen eller den andre sammenlignbare uavhengige revisjonsenheten er funksjonsdyktig og hensiktsmessig med tanke på de oppgavene den skal utføre.
2. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 bokstav c) skal vedkommende myndigheter kontrollere at
- a) internrevisjonen eller den andre sammenlignbare uavhengige revisjonsenheten gir institusjonens øverste ledelse og ledelsesorgan tilstrekkelige opplysninger om hvorvidt risikoklassifiseringssystemene oppfyller alle gjeldende krav til IRB-metoden,
 - b) internrevisjonen eller den andre sammenlignbare uavhengige revisjonsenheten står i et rimelig forhold til arten av, størrelsen på og graden av kompleksitet i institusjonens forretnings- og organisasjonsstruktur, særlig til risikoklassifiseringssystemenes kompleksitet og gjennomføringen av dem,

- c) internrevisjonen eller den andre sammenlignbare uavhengige revisjonsenheten har tilstrekkelige ressurser og erfarent og kvalifisert personale til å gjennomføre alle relevante aktiviteter,
- d) internrevisjonen eller den sammenlignbare uavhengige revisjonsenheten ikke er involvert i noe aspekt ved driften av de risikoklassifiseringssystemene som den gjennomgår i samsvar med nr. 1 bokstav a),
- e) internrevisjonen eller den andre sammenlignbare uavhengige revisjonsenheten er uavhengig av personalet og ledelsen som har ansvar for å opprette eller fornye eksponeringer, og rapporterer direkte til den øverste ledelsen,
- f) godtgjøringen til personalet og den øverste ledelsen som er ansvarlig for internrevisjonsfunksjonen, ikke er knyttet til utførelsen av de oppgavene som gjelder opprettelse eller fornyelse av eksponeringer.

KAPITTEL 4

METODE FOR VURDERING AV ANVENDELSES- OG ERFARINGSKRAVET

Artikkel 18

Generelt

1. For å vurdere om en institusjon oppfyller kravene til bruk av risikoklassifiseringssystemer i henhold til artikkel 144 nr. 1 bokstav b), artikkel 145, artikkel 171 nr. 1 bokstav c), artikkel 172 nr. 1 bokstav a) og c), artikkel 172 nr. 2 og artikkel 175 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) interne kredittvurderinger og estimater av mislighold og tap i det risikoklassifiseringssystemet som brukes ved beregning av ansvarlig kapital, spiller en vesentlig rolle i risikostyrings-, kredittgodkjennings- og beslutningsprosessen i samsvar med artikkel 19,
- b) interne kredittvurderinger og estimater av mislighold og tap i de risikoklassifiseringssystemene som brukes ved beregning av ansvarlig kapital, spiller en vesentlig rolle i prosessen for intern kapitalallokering i samsvar med artikkel 20,
- c) interne kredittvurderinger og estimater av mislighold og tap i det risikoklassifiseringssystemet som brukes ved beregning av ansvarlig kapital, spiller en vesentlig rolle i foretaksstyringen i samsvar med artikkel 21,
- d) data og estimater som institusjonen bruker ved beregningen av ansvarlig kapital, og dem som brukes for interne formål, er ensartede, og dersom det finnes avvik, at disse er dokumentert fullt ut og er rimelige,
- e) risikoklassifiseringssystemene i hovedsak er i samsvar med kravene i artikkel 169–191 i forordning (EU) nr. 575/2013 og har blitt anvendt av institusjonen minst tre år før bruken av IRB-metoden, som fastsatt i artikkel 145 i forordning (EU) nr. 575/2013, i samsvar med artikkel 22.

2. Med sikte på vurderingen i henhold til nr. 1 skal vedkommende myndigheter anvende alle følgende metoder:

- a) Gjennomgåelse av institusjonens relevante interne retningslinjer og prosedyrer.
- b) Gjennomgåelse av de relevante referatene fra institusjonens interne organer, herunder ledelsesorganet eller komiteer som er involvert i ledelsen av kredittrisikostyringen.
- c) Gjennomgåelse av tildelingen av myndighet til å ta kredittbeslutninger, kredittstyringshåndbøkene og ordningene for handelskanaler.
- d) Gjennomgåelse av den analysen som institusjonen har foretatt av kredittgodkjenninger og opplysninger om avviste kredittsøknader, herunder alle følgende:
 - i) Kredittbeslutninger som avviker fra institusjonens kredittpolitikk («unntak»).
 - ii) De tilfellene der skjønnsutøvelse medfører avvik fra risikoklassifiseringssystemenes inndata eller utdata («overstyringer»), og begrunnelsene for overstyringene.

- iii) De ikke-kredittvurderte eksponeringene og grunnene til manglende kredittvurderinger.
 - iv) Personlige beslutninger og grenseverdier.
 - e) Gjennomgåelse av institusjonens retningslinjer for omstrukturering av kreditter.
 - f) Gjennomgåelse av den dokumenterte regelmessige rapporteringen av kredittrisiko.
 - g) Gjennomgåelse av dokumentasjonen for beregningen av institusjonens interne kapital og allokeringen av den interne kapitalen til risikotyper, datterforetak og porteføljer.
 - h) Gjennomgåelse av de relevante resultatene fra institusjonens internrevisjon eller andre kontrollfunksjoner.
 - i) Gjennomgåelse av framdriftsrapportene om institusjonens innsats for å rette opp mangler og redusere risikoer som er påvist under relevante revisjoner.
 - j) Innhenting av skriftlige erklæringer fra eller gjennomføring av intervjuer av det relevante personalet og den øverste ledelsen i institusjonen.
3. Med sikte på vurderingen i henhold til nr. 1 kan vedkommende myndigheter også anvende følgende tilleggsmetoder:
- a) Gjennomgåelse av dokumentasjonen for systemer for tidlig varslings.
 - b) Gjennomgåelse av metoden for kredittrisikojusteringer og den dokumenterte analysen av dens samsvar med beregningen av krav til ansvarlig kapital.
 - c) Gjennomgåelse av den dokumenterte analysen av institusjonens risikojusterte avkastning.
 - d) Gjennomgåelse av institusjonens prispolitikk.
 - e) Gjennomgåelse av prosedyrene for inndrivelse av gjeld.
 - f) Gjennomgåelse av planleggingshåndbøkene og rapportene om budsjettering av risikokostnaden.
 - g) Gjennomgåelse av godtgjøringspolitikken og referatene fra godtgjøringskomiteen.
 - h) Gjennomgåelse av andre relevante dokumenter fra institusjonen.

Artikkel 19

Anvendelseskrav i risikostyrings-, beslutningstakings- og kredittgodkjenningsprosessen

1. Ved vurderingen av om interne kredittvurderinger og estimer av mislighold og tap i de risikoklassifiseringssystemene som brukes ved beregning av kravene til ansvarlig kapital, spiller en vesentlig rolle i institusjonens risikostyrings- og beslutningsprosess og i dens kredittgodkjenning i samsvar med kravene i artikkel 144 nr. 1 bokstav b) i forordning (EU) nr. 575/2013, når det gjelder tilordning til risikoklasser i samsvar med artikkel 171 nr. 1 bokstav c) og artikkel 171 nr. 2 i den nevnte forordningen, når det gjelder tilordningen av eksponeringer i samsvar med artikkel 172 nr. 1 bokstav a), b) og c) i den nevnte forordningen, og når det gjelder dokumentasjon av risikoklassifiseringssystemer i samsvar med artikkel 175 nr. 3 i den nevnte forordningen, skal vedkommende myndigheter kontrollere at
- a) antallet av ikke-kredittvurderte eksponeringer og foreldede kredittvurderinger er uvesentlig,
 - b) de interne kredittvurderingene og estimatene av mislighold og tap spiller en viktig rolle, særlig når
 - i) det tas beslutninger om godkjenning, avvísning, omstrukturering og fornyelse av en kredittfasilitet,
 - ii) det utarbeides utlånspolitikk ved å påvirke enten de grensene for høyeste eksponering, reduksjonsteknikkene og kredittforbedringene som kreves, eller ethvert annet aspekt ved institusjonens globale kredittrisikoprofil,
 - iii) overvåkingsprosessen for skyldnere og eksponeringer gjennomføres.

2. Dersom institusjonene bruker interne kredittvurderinger og estimater av mislighold og tap på et av følgende områder, skal vedkommende myndigheter vurdere hvordan denne bruken bidrar til de kredittvurderingene og estimatene som spiller en vesentlig rolle i institusjonens risikostyrings- og beslutningsprosesser og i dens kredittgodkjenning som omhandlet i nr. 1:

- a) Prissettingen for hver kredittfasilitet eller skyldner.
- b) De systemene for tidlig varsling som brukes til kredittrisikostyringen.
- c) Fastsettelsen og gjennomføringen av retningslinjer og prosesser for inndrivelse.
- d) Beregningen av kredittrisikojusteringer dersom dette er i samsvar med det gjeldende regnskapsregelverket.
- e) Styrets tildeling eller delegering av myndighet i forbindelse med kredittgodkjenningsprosessen til interne komiteer, den øverste ledelsen og personalet.

Artikkel 20

Anvendelseskrav for intern kapitalallokering

1. Ved vurderingen av om interne kredittvurderinger og estimater av mislighold og tap i de risikoklassifiseringssystemene som brukes for å beregne krav til ansvarlig kapital, spiller en vesentlig rolle i institusjonens interne kapitalallokering som omhandlet i artikkel 144 nr. 1 bokstav b) i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter vurdere om disse kredittvurderingene og estimatene spiller en viktig rolle for

- a) vurderingen av størrelsen på den ansvarlige kapitalen som institusjonen anser som tilstrekkelig til å dekke arten av og nivået for den risikoen som den er eller kan bli eksponert for, som omhandlet i artikkel 73 i direktiv 2013/36/EU,
- b) allokeringen av den interne kapitalen til risikotyper, datterforetak og porteføljer.

2. Dersom institusjonene tar hensyn til interne kredittvurderinger og estimater av mislighold og tap ved beregningen av institusjonens risikokostnader for budsjettformål, skal vedkommende myndigheter vurdere hvordan det at disse elementene tas hensyn til, bidrar til de kredittvurderingene og estimatene som spiller en vesentlig rolle i institusjonens interne kapitalallokering.

Artikkel 21

Anvendelseskrav for foretaksstyring

1. Ved vurderingen av om interne kredittvurderinger og estimater av mislighold og tap i de risikoklassifiseringssystemene som brukes for å beregne krav til ansvarlig kapital, spiller en vesentlig rolle i institusjonens foretaksstyring i henhold til artikkel 144 nr. 1 bokstav b) i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter vurdere om disse kredittvurderingene og estimatene spiller en viktig rolle for

- a) ledelsesrapporteringen,
- b) overvåkingen av kredittrisikoen på porteføljenivå.

2. Dersom institusjonene tar hensyn til interne kredittvurderinger og estimater av mislighold og tap på et av følgende områder, skal vedkommende myndigheter vurdere hvordan det at disse elementene tas hensyn til, bidrar til de kredittvurderingene og estimatene som spiller en vesentlig rolle i institusjonens foretaksstyring omhandlet i nr. 1:

- a) Planleggingen av internrevisjonen.
- b) Utformingen av godtgjøringspolitikken.

*Artikkel 22***Erfaringskrav**

1. Ved vurderingen av om risikoklassifiseringssystemene som i hovedsak er i samsvar med kravene i artikkel 169–191 i forordning (EU) nr. 575/2013, har blitt anvendt av institusjonen i minst tre år før IRB-metoden brukes for å beregne krav til ansvarlig kapital i henhold til artikkel 145 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere at
 - a) disse risikoklassifiseringssystemene har blitt brukt i institusjonens risikostyrings- og beslutningsprosesser og i dens kredittgodkjenningssystemer omhandlet i artikkel 19 nr. 1 bokstav b),
 - b) det foreligger tilstrekkelig dokumentasjon for at risikoklassifiseringssystemene har fungert effektivt i disse tre årene, særlig med hensyn til de respektive overvåkings-, validerings- og revisjonsrapportene.
2. For å vurdere en anmodning om tillatelse til å utvide IRB-metoden i samsvar med planen for trinnvis innføring får nr. 1 også anvendelse dersom utvidelsen gjelder eksponeringer som er vesentlig forskjellige fra den eksisterende dekningen, slik at den eksisterende erfaringen ikke med rimelighet kan antas å være tilstrekkelig til å oppfylle kravene i artikkel 145 nr. 1 og 2 i forordning (EU) nr. 575/2013 når det gjelder de ytterligere eksponeringene, som fastsatt i artikkel 145 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013.

KAPITTEL 5

METODE FOR VURDERING AV TILORDNINGEN AV EKSPONERINGER TIL RISIKOKLASSER*Artikkel 23***Generelt**

1. For å vurdere institusjonens oppfyllelse av kravene som gjelder tilordningen av skyldnere eller eksponeringer til risikoklasser fastsatt i artikkel 169, 171, 172 og 173 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere begge følgende forhold:
 - a) At de definisjonene, prosessene og kriteriene som institusjonen benytter for å tilordne eller gjennomgå tilordningen av eksponeringer til risikoklasser, herunder behandlingen av overstyringer, er hensiktsmessige, i samsvar med artikkel 24.
 - b) Klassifiseringsprosessens integritet som omhandlet i artikkel 173 i forordning (EU) nr. 575/2013, herunder klassifiseringsprosessens uavhengighet, og gjennomgåelsene av tilordningen, i samsvar med artikkel 25.
2. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 skal vedkommende myndigheter anvende alle følgende metoder:
 - a) Gjennomgåelse av institusjonens relevante interne retningslinjer og prosedyrer.
 - b) Gjennomgåelse av rollene og ansvarsområdene for de enhetene som er ansvarlige for opprettelse eller fornyelse av eksponeringer, og de enhetene som er ansvarlige for tilordningen av eksponeringer til risikoklasser.
 - c) Gjennomgåelse av de relevante referatene fra institusjonens interne organer, herunder ledelsesorganet, eller komiteer.
 - d) Gjennomgåelse av institusjonens interne rapporter om resultatene av klassifiseringsprosessen.
 - e) Gjennomgåelse av de relevante resultatene fra institusjonens internrevisjon eller andre kontrollfunksjoner.
 - f) Gjennomgåelse av framdriftsrapportene om institusjonens innsats for å rette opp mangler i klassifiseringsprosessen eller gjennomgåelsen og redusere risikoer som er påvist under revisjoner.

- g) Innhenting av skriftlige erklæringer fra eller gjennomføring av intervjuer av det relevante personalet og den øverste ledelsen i institusjonen.
 - h) Gjennomgåelse av de kriteriene som det personalet som er ansvarlig for skjønnsutøvelsen, bruker ved tilordningen av eksponeringer til risikoklasser.
3. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 kan vedkommende myndigheter også anvende følgende tilleggsmetoder:
- a) Gjennomgåelse av funksjonsdokumentasjonen for de relevante IT-systemene.
 - b) Gjennomføring av stikkprøver og gjennomgåelse av dokumenter knyttet til en skyldners særtrekk og opprettelsen og håndteringen av eksponeringene.
 - c) Gjennomføring av egne tester av institusjonens data eller krav om at institusjonen gjennomfører spesifikke tester.
 - d) Gjennomgåelse av andre relevante dokumenter fra institusjonen.

Artikkel 24

Definisjoner, prosesser og kriterier knyttet til tilordning

1. Ved vurderingen av om de definisjonene, prosedyrene og kriteriene som institusjonen bruker for å tilordne eller gjennomgå tilordningen av eksponeringer til risikoklasser i samsvar med artikkel 169, 171, 172 og 173 i forordning (EU) nr. 575/2013, er hensiktsmessige, skal vedkommende myndigheter kontrollere at
- a) det er innført hensiktsmessige prosedyrer og ordninger som sikrer en konsekvent tilordning av skyldnere eller fasiliteter i et egnet risikoklassifiseringssystem,
 - b) det er innført hensiktsmessige prosedyrer og ordninger som sikrer at hver eksponering som institusjonen innehar, tilordnes til en risikoklasse i samsvar med risikoklassifiseringssystemet,
 - c) det for eksponeringer mot foretak, institusjoner, sentralmyndigheter og sentralbanker og for egenkapitalposisjoner der institusjonen bruker PD/LGD-metoden angitt i artikkel 155 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013, er innført hensiktsmessige prosedyrer og ordninger for å sikre at alle eksponeringer mot den samme skyldneren tilordnes samme skyldnerisikoklasse, herunder eksponeringer mot ulike forretningsområder, avdelinger, geografiske områder, juridiske enheter innenfor konsernet og IT-systemer, og for å sikre korrekt anvendelse av unntaket fra kravet om å ha en klassifiseringsskala for skyldnere som utelukkende gjenspeiler kvantifiseringen av risikoen for at skyldnerne misligholder sine forpliktelser i forbindelse med eksponeringer mot spesialiserte foretak som fastsatt i artikkel 170 nr. 2 i forordning (EU) nr. 575/2013, og av unntaket fra forpliktelsen om å tilordne ulike eksponeringer mot samme skyldner til samme skyldnerisikoklasse, som er fastsatt i artikkel 172 nr. 1 bokstav e) i den nevnte forordningen,
 - d) de definisjonene og kriteriene som brukes for tilordningen, er tilstrekkelig detaljerte til å sikre at alt ansvarlig personale har en felles forståelse og konsekvent tilordner til risikoklasser innenfor alle forretningsområder, avdelinger, geografiske områder og juridiske enheter innenfor konsernet, uansett hvilket IT-system som brukes,
 - e) det er innført hensiktsmessige prosedyrer og ordninger for å innhente alle relevante opplysninger om skyldnerne og fasilitetene,
 - f) det tas hensyn til alle relevante, tilgjengelige og nyeste opplysninger,
 - g) det i forbindelse med eksponeringer mot foretak, institusjoner, sentralmyndigheter og sentralbanker og for egenkapitalposisjoner der en institusjon bruker PD/LGD-metoden, tas hensyn til både finansielle og ikke-finansielle opplysninger,
 - h) dersom de opplysningene som er nødvendige for å tilordne eksponeringer til risikoklasser, mangler eller ikke er ajourførte, har institusjonen fastsatt toleranser for definerte parametere og vedtatt regler for å ta hensyn til dette på en hensiktsmessig og forsiktig måte,
 - i) finansregnskap som er eldre enn 24 måneder, anses som foreldet og behandles med forsiktighet,
 - j) tilordningen til risikoklasser er en del av kredittgodkjenningprosessen i samsvar med artikkel 19,

k) kriteriene for tilordning til risikoklasser er i tråd med institusjonens utlansstandarder og dens retningslinjer for håndtering av problemskyldnere og -eksponeringer.

2. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 skal vedkommende myndigheter vurdere de situasjonene der det utøves skjønn for å overstyre inndata eller utdata i risikoklassifiseringssystemet i samsvar med artikkel 172 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013. De skal kontrollere at

- a) det er innført dokumenterte retningslinjer som angir grunnene til og det største tillatte omfanget av overstyringer og angir i hvilke faser av klassifiseringsprosessen overstyringene er tillatt,
- b) overstyringene er tilstrekkelig begrunnede med henvisning til de grunnene som er angitt i retningslinjene omhandlet i bokstav a), og at denne begrunnelsen er dokumentert,
- c) institusjonen regelmessig foretar en analyse av resultatet av eksponeringer der kredittvurderingen er overstyrt, herunder en analyse av de overstyringene som er foretatt av hver medarbeider som anvender overstyringene, og at det tas hensyn til resultatene av denne analysen i beslutningsprosessen på et relevant ledelsesnivå,
- d) institusjonen samler inn fullstendige opplysninger om overstyringer, herunder opplysninger både før og etter overstyringene, regelmessig overvåker antallet av og begrunnelsene for overstyringer og analyserer overstyringenes innvirkning på modellens resultater,
- e) antallet av og begrunnelsene for overstyringer ikke er tegn på vesentlige svakheter i risikoklassifiseringsmodellen.

3. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 skal vedkommende myndigheter kontrollere at definisjoner, prosesser og kriterier knyttet til tilordning oppfyller følgende krav:

- a) Grupper av innbyrdes tilknyttede motparter som definert i forordning (EU) nr. 575/2013 identifiseres.
- b) Opplysninger om kredittvurderingene og mislighold hos andre relevante enheter innenfor gruppen av innbyrdes tilknyttede motparter tas hensyn til ved tilordning til en skyldnerisikoklasse på en slik måte at risikoklassene for hver relevant enhet i gruppen gjenspeiler hver relevant enhets særlige situasjon og dens forhold til de andre relevante enhetene i gruppen.
- c) De tilfellene der skyldnerne tilordnes til en bedre risikoklasse enn sitt morforetak, er dokumenterte og begrunnede.

Artikkel 25

Integritet i klassifiseringsprosessen

1. Ved vurderingen av om klassifiseringsprosessen er uavhengig i samsvar med artikkel 173 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) det personalet og den ledelsen som er ansvarlig for den endelige godkjenningen av tilordningen eller gjennomgåelsen av tilordningen av eksponeringer til risikoklasser, ikke er involvert i eller ansvarlig for opprettelse eller fornyelse av eksponeringer,
- b) ledende medarbeidere i enheter som er ansvarlige for den endelige godkjenningen av tilordningen eller gjennomgåelsen av tilordningen av eksponeringer til risikoklasser, og ledende medarbeidere i enheter som er ansvarlige for opprettelse eller fornyelse av eksponeringer, rapporterer til forskjellige medlemmer av institusjonens ledelsesorgan eller den relevante nedsatte komiteen,
- c) godtgjøringen til personalet og ledelsen som er ansvarlig for den endelige godkjenningen av tilordningen eller gjennomgåelsen av tilordningen av eksponeringer til risikoklasser, ikke er knyttet til utførelsen av de oppgavene som gjelder opprettelse eller fornyelse av eksponeringer,
- d) de samme praksisene som dem som er omhandlet i bokstav a), b) og c), anvendes til overstyringer i kategorien for massemarkedseksponeringer.

2. Ved vurderingen av om klassifiseringsprosessen er hensiktsmessig og gjennomføres med egnet hyppighet som angitt i artikkel 173 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) hensiktsmessige og detaljerte retningslinjer spesifiserer hyppigheten av gjennomgåelsen, og kriteriene for når hyppigere gjennomgørelser er nødvendig, idet det tas hensyn til høyrisikoskyldnere eller problematiske eksponeringer, og de skal kontrollere at disse retningslinjene anvendes konsekvent over tid,

- b) det foretas en gjennomgåelse av tilordningen innen høyst tolv måneder etter at tilordningen er godkjent, og at eventuelle justeringer av den som i løpet av gjennomgåelsen viser seg å være nødvendige, foretas innen denne fristen,
- c) det foretas en gjennomgåelse av tilordningen når nye vesentlige opplysninger om skyldneren eller eksponeringen blir tilgjengelige, og at eventuelle justeringer av den som i løpet av gjennomgåelsen viser seg å være nødvendige, foretas uten unødig opphold,
- d) institusjonen har definert kriterier og prosesser for vurdering av vesentligheten av nye opplysninger og behovet for ny tilordning, og at disse kriteriene og prosessene anvendes konsekvent,
- e) de nyeste tilgjengelige opplysningene brukes i forbindelse med gjennomgåelsen av tilordningen,
- f) dersom tilordningen av praktiske grunner ikke har blitt gjennomgått som angitt i bokstav a)–e), er det innført hensiktsmessige retningslinjer for å identifisere, overvåke og rette opp situasjonen, og at det treffes tiltak for å sikre at bokstav a)–e) igjen overholdes,
- g) den øverste ledelsen regelmessig informeres om gjennomgåelsen av tilordningen av eksponeringer til risikoklasser og om eventuelle forsinkelser i gjennomgåelsen av tilordningen omhandlet i bokstav f),
- h) det finnes hensiktsmessige retningslinjer for effektiv innhenting og regelmessig ajourføring av relevante opplysninger, og at dette gjenspeiles på en egnet måte i vilkårene i avtalene med skyldnerne.

3. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 2 skal vedkommende myndigheter vurdere verdien og antallet av eksponeringer som ikke har blitt gjennomgått i samsvar med nr. 2 bokstav a)–e), og de skal kontrollere at disse eksponeringene behandles med forsiktighet ved beregningen av de risikovektede eksponeringsbeløpene. Vurderingen og kontrollen skal foretas særskilt for hvert risikoklassifiseringssystem og hver risikoparameter.

KAPITTEL 6

METODE FOR VURDERING AV IDENTIFISERING AV MISLIGHOLD

Artikkel 26

Generelt

1. For å vurdere om institusjonen identifiserer alle situasjoner som skal anses som mislighold i henhold til artikkel 178 nr. 1–5 i forordning (EU) nr. 575/2013 og delegert kommisjonsforordning (EU) 2018/171⁽⁵⁾, skal vedkommende myndigheter kontrollere følgende:

- a) Den detaljerte spesifikasjonen og praktiske anvendelsen av kriteriene for identifisering av en skyldners mislighold, i samsvar med artikkel 27.
- b) Soliditeten og effektiviteten i den prosessen som en institusjon anvender for å identifisere en skyldners mislighold, i samsvar med artikkel 28.
- c) De kriteriene og den prosessen som en institusjon anvender for å omklassifisere en misligholdende skyldner til status som ikke-misligholdende, i samsvar med artikkel 29.

2. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 skal vedkommende myndigheter anvende alle følgende metoder:

- a) Gjennomgåelse av institusjonens interne kriterier, retningslinjer og prosedyrer for å fastslå om mislighold har forekommet («definisjon av mislighold»), og for behandlingen av misligholdte eksponeringer.
- b) Gjennomgåelse av roller og ansvarsområder i de enhetene og ledelsesorganene som er involvert i identifiseringen av en skyldners mislighold og håndteringen av misligholdte eksponeringer.

⁽⁵⁾ Delegert kommisjonsforordning (EU) 2018/171 av 19. oktober 2017 om utfylling av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 575/2013 med hensyn til tekniske reguleringsstandarder for vesentlighetstestene for forfalte kredittforpliktelsener (EUT L 32 av 6.2.2018, s. 1).

- c) Gjennomgåelse av de relevante referatene fra institusjonens interne organer, herunder ledelsesorganet, eller komiteer.
 - d) Gjennomgåelse av de relevante resultatene fra institusjonens internrevisjon eller andre kontrollfunksjoner.
 - e) Gjennomgåelse av framdriftsrapportene om institusjonens innsats for å rette opp mangler og redusere risikoer som er påvist under relevante revisjoner.
 - f) Innhenting av skriftlige erklæringer fra eller gjennomføring av intervjuer av det relevante personalet og den øverste ledelsen i institusjonen.
 - g) Gjennomgåelse av de kriteriene som brukes av det personalet som er ansvarlig for personlig tildeling av misligholdsstatus til en skyldner eller en eksponering og for omklassifisering til ikke-misligholdt status.
3. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 kan vedkommende myndigheter også anvende følgende tilleggsmetoder:
- a) Gjennomgåelse av funksjonsdokumentasjonen for de IT-systemene som brukes for å identifisere en skyldners mislighold.
 - b) Gjennomføring av stikkprøver og gjennomgåelse av dokumenter knyttet til en skyldners særtrekk og opprettelsen og håndteringen av eksponeringene.
 - c) Gjennomføring av egne tester av institusjonens data eller krav om at institusjonen gjennomfører spesifikke tester.
 - d) Gjennomgåelse av andre relevante dokumenter fra institusjonen.

Artikkel 27

Kriterier for identifisering av en skyldners mislighold

1. Ved vurderingen av den detaljerte spesifikasjonen for og den praktiske anvendelsen av kriteriene for identifisering av en skyldners mislighold som institusjonen anvender, og deres samsvar med artikkel 178 nr. 1–5 i forordning (EU) nr. 575/2013 og delegert forordning (EU) 2018/171, skal vedkommende myndigheter kontrollere at
- a) det er innført en egnet metode for telling av dager etter forfall, herunder omdatering av fasiliteter, tillatelse til utvidelser, endringer eller utsettelse, fornyelser og motregning mellom eksisterende kontoer,
 - b) den definisjonen av mislighold som institusjonen anvender, minst omfatter alle de kriteriene for mislighold som angis i artikkel 178 nr. 1 og 3 i forordning (EU) nr. 575/2013,
 - c) dersom en institusjon bruker mer enn én definisjon av mislighold innenfor sine juridiske enheter, er anvendelsesområdet for hver definisjon av mislighold klart spesifisert, og at forskjellene mellom definisjonene er berettigede.
2. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 skal vedkommende myndigheter vurdere om definisjonen av mislighold er gjennomført i praksis og er tilstrekkelig detaljert til at alle medarbeidere kan anvende den konsekvent for alle typer eksponeringer, og om alle følgende potensielle indikasjoner på at skyldneren sannsynligvis ikke vil kunne betale, er tilstrekkelig spesifiserte:
- a) Påløpt rente regnskapsføres ikke lenger.
 - b) Hendelser som utgjør spesifikke kredittsjikkinger som følge av betydelig nedgang i kredittkvaliteten.
 - c) Salg av kredittforpliktelser som utgjør et vesentlig kredittknyttet økonomisk tap.
 - d) Hendelser som utgjør en framtvunget omstrukturering.
 - e) Hendelser som utgjør en beskyttelse som tilsvarer beskyttelsen ved konkurs.
 - f) Andre indikasjoner på at skyldneren sannsynligvis ikke vil kunne betale.
3. Vedkommende myndigheter skal kontrollere at retningslinjene og prosedyrene sikrer at skyldnere ikke klassifiseres som ikke-misligholdende dersom noen av kriteriene for mislighold er oppfylt.

*Artikkel 28***Soliditeten og effektiviteten i prosessen som anvendes for å identifisere en skyldners mislighold**

1. Ved vurderingen av hvor solid og effektiv prosessen som anvendes for å identifisere en skyldners mislighold er, i samsvar med artikkel 178 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) det er innført hensiktsmessige prosedyrer og ordninger for å sikre at alle mislighold identifiseres til rett tid, særlig at innsamlingen og ajourføringen av relevante opplysninger er effektiv og finner sted tilstrekkelig ofte,
- b) det, dersom identifiseringen av en skyldners mislighold er basert på automatiske prosesser, foretas tester for å kontrollere at mislighold identifiseres korrekt av IT-systemet,
- c) når det gjelder identifisering av en skyldners mislighold på grunnlag av skjønn, er kriteriene for vurdering av skyldnere og kriteriene for mislighold beskrevet tilstrekkelig detaljert i den interne dokumentasjonen til at det sikres konsekvens i identifiseringen av mislighold foretatt av alle medarbeidere som er involvert i en slik identifisering,
- d) dersom institusjonen anvender definisjonen av mislighold på skyldnernivå, er det innført hensiktsmessige prosedyrer og ordninger for å sikre at når det er identifisert mislighold for en skyldner, registreres alle eksponeringer mot denne skyldneren som misligholdte i alle relevante systemer, forretningsområder og geografiske områder innenfor institusjonen og dens datterforetak og, der det er relevant, innenfor dens morforetak og dets datterforetak,
- e) dersom tildelingen av misligholdsstatus til alle eksponeringer for en skyldner som omhandlet i bokstav d) er forsinket som følge av skyldnerens mislighold av en eller flere eksponeringer, fører denne forsinkelsen ikke til feil eller inkonsekvens i risikostyringen, risikorapporteringen, beregningen av krav til ansvarlig kapital eller bruken av data til risikokvantifisering.

2. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 skal vedkommende myndigheter vurdere anvendelsen av den vesentlighetsterskelen som er fastsatt i henhold til artikkel 178 nr. 2 bokstav d) i forordning (EU) nr. 575/2013, i definisjonen av mislighold og konsekvensen mellom denne vesentlighetsterskelen og vesentlighetsterskelen for en forfalt kredittforpliktelse som vedkommende myndigheter har fastsatt i samsvar med delegert forordning (EU) 2018/171, og de skal kontrollere at

- a) det er innført hensiktsmessige prosedyrer og ordninger for å sikre at misligholdsstatus tildeles i samsvar med artikkel 178 nr. 1 bokstav b) i forordning (EU) nr. 575/2013 på grunnlag av vurderingen som er angitt i artikkel 178 nr. 2 bokstav d) i den nevnte forordningen, og at de er forenlige med den vesentlighetsterskelen som er relevant for en forfalt kredittforpliktelse som vedkommende myndigheter har fastsatt i samsvar med delegert forordning (EU) 2018/171,
- b) prosessen med å telle dager etter forfall er i samsvar med skyldnerens avtaleforpliktelser eller juridiske forpliktelser, gjenspeiler delbetalinger på egnet måte og anvendes konsekvent.

3. Når det gjelder massemarkedseksponeringer, skal vedkommende myndigheter i tillegg til den kontrollen som er fastsatt i nr. 1, og den vurderingen som er fastsatt i nr. 2, kontrollere at

- a) institusjonen har klare retningslinjer for anvendelsen av definisjonen av mislighold for massemarkedseksponeringer enten på skyldnernivå eller på nivået for den enkelte kredittfasiliteten,
- b) retningslinjene omhandlet i bokstav a) er i tråd med institusjonens risikostyring og anvendes konsekvent,
- c) dersom institusjonen anvender definisjonen av mislighold på nivået for den enkelte kredittfasiliteten:
 - i) er det innført hensiktsmessige prosedyrer og ordninger for å sikre at en kredittfasilitet som er identifisert som misligholdt, merkes som misligholdt i alle relevante systemer i institusjonen,
 - ii) dersom det er en tidsforsinkelse med hensyn til tildelingen av misligholdsstatus for en kredittfasilitet i alle relevante systemer som omhandlet i punkt i), medfører denne tidsforsinkelsen ikke feil eller inkonsekvens i risikostyringen, risikorapporteringen, beregningen av krav til ansvarlig kapital eller bruken av data til risikokvantifisering.

*Artikkel 29***Omklassifisering til status som ikke-misligholdende**

1. Ved vurderingen av hvor solide kriteriene og prosessen for omklassifisering av en misligholdende skyldner til en status som ikke-misligholdende er, i samsvar med artikkel 178 nr. 5 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere at
 - a) kriteriene for omklassifisering fastsettes for hvert kriterium for mislighold, og at identifiseringen og behandlingen av kredittforpliktelser som er gjenstand for en framtvunget omstrukturering, er klart angitt,
 - b) omklassifisering er mulig først når ingen kriterier for mislighold lenger er oppfylt, og at alle relevante vilkår for omklassifisering er oppfylt,
 - c) kriteriene og prosessen for omklassifisering er fastsatt på en forsiktig måte, særlig at de sikrer at det ikke foretas omklassifisering til en status som ikke-misligholdende dersom institusjonen forventer at kredittforpliktelsen ikke vil bli betalt fullt ut uten at institusjonen treffer tiltak som å realisere sikkerhet.
2. Med sikte på vurderingen i henhold til nr. 1 skal vedkommende myndigheter kontrollere at institusjonens retningslinjer og prosedyrer ikke gjør det mulig å omklassifisere en misligholdende skyldner til en status som ikke-misligholdende utelukkende som følge av endringer i vilkårene for kredittforpliktelsene, med mindre institusjonen anser at disse endringene gjør det mulig å anta at det ikke lenger er usannsynlig at skyldneren kan betale.
3. Vedkommende myndigheter skal kontrollere den analysen som institusjonen har basert sine kriterier for omklassifisering på. De skal kontrollere at analysen tar hensyn til institusjonens tidligere misligholdshistorikk og den prosentdelen av misligholdende skyldnere som etter å ha blitt omklassifisert til en status som ikke-misligholdende, igjen misligholder sine forpliktelser i løpet av kort tid.

KAPITTEL 7

METODE FOR VURDERING AV RISIKOKLASSIFISERINGSSYSTEMERS UTFORMING, HVORDAN DE FUNGERER I PRAKSIS, OG DOKUMENTASJON*AVSNITT 1***Generelt***Artikkel 30***Generelt**

1. For å vurdere institusjonens oppfyllelse av kravene til utforming, forvaltning og dokumentasjon av risikoklassifiseringssystemer i henhold til artikkel 144 nr. 1 bokstav e) i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere alt følgende:
 - a) Hvor hensiktsmessig dokumentasjonen er når det gjelder grunnlaget for utformingen av risikoklassifiseringssystemene og hvordan de fungerer i praksis, som angitt i artikkel 175 i forordning (EU) nr. 575/2013, i samsvar med artikkel 31 og 32.
 - b) Hvor hensiktsmessig risikoklassifiseringssystemenes struktur er, som omhandlet i artikkel 170 i forordning (EU) nr. 575/2013, i samsvar med artikkel 33–36.
 - c) Institusjonens anvendelse av spesifikke krav til statistiske modeller eller andre mekaniske metoder i henhold til artikkel 174 i forordning (EU) nr. 575/2013, i samsvar med artikkel 37–40.
2. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 skal vedkommende myndigheter anvende alle følgende metoder:
 - a) Gjennomgåelse av institusjonens relevante interne retningslinjer.

- b) Gjennomgåelse av institusjonens tekniske dokumentasjon for metoden og prosessen for utviklingen av risikoklassifiseringssystemene.
 - c) Gjennomgåelse av de håndbøkene, metodene og prosessene som utviklingen av risikoklassifiseringssystemene er basert på.
 - d) Gjennomgåelse av referatene fra institusjonens interne organer som har ansvar for godkjenning av risikoklassifiseringssystemene, herunder ledelsesorganet eller komiteer som det har nedsatt.
 - e) Gjennomgåelse av rapportene om risikoklassifiseringssystemenes resultater og anbefalingene fra kontrollenheten for kredittrisiko, valideringsfunksjonen, internrevisjonsfunksjonen eller enhver annen kontrollfunksjon i institusjonen.
 - f) Gjennomgåelse av framdriftsrapportene om institusjonens innsats for å rette opp mangler og redusere risikoer som er påvist under overvåking, valideringer og relevante revisjoner.
 - g) Innhenting av skriftlige erklæringer fra eller gjennomføring av intervjuer av det relevante personalet og den øverste ledelsen i institusjonen.
3. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 kan vedkommende myndigheter anvende følgende tilleggsmetoder:
- a) Anmodning om og analyse av data som er brukt i forbindelse med utviklingen av risikoklassifiseringssystemene.
 - b) Utarbeiding av egne estimater ved hjelp av relevante data fra institusjonen, eller reproduksjon av de estimatene som institusjonen har foretatt under utviklingen og overvåkingen av risikoklassifiseringssystemene.
 - c) Anmodning om ytterligere dokumentasjon fra institusjonen, eller anmodning om at den framlegger analyser knyttet til valget av metode for utforming av risikoklassifiseringssystemet og gir opplysninger om de oppnådde resultatene.
 - d) Gjennomgåelse av funksjonsdokumentasjonen for de IT-systemene som er relevante for vurderingen av risikoklassifiseringssystemenes utforming, hvordan de fungerer i praksis, og dokumentasjon.
 - e) Gjennomføring av vedkommende myndighets egne tester av institusjonens data, eller anmodning om at institusjonen gjennomfører tester som foreslås av den vedkommende myndigheten.
 - f) Gjennomgåelse av andre relevante dokumenter fra institusjonen.

AVSNITT 2

Metode for vurdering av dokumentasjonen knyttet til grunnlaget for utformingen av risikoklassifiseringssystemene og hvordan de fungerer i praksis

Artikkel 31

Fullstendigheten til dokumentasjonen av risikoklassifiseringssystemer

1. Når vedkommende myndigheter vurderer dokumentasjonen av risikoklassifiseringssystemenes utforming, hvordan de fungerer i praksis, og deres grunnlag som omhandlet i artikkel 144 nr. 1 bokstav e) og angitt i artikkel 175 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal de kontrollere at dokumentasjonen er fullstendig og omfatter følgende:
- a) Hvor hensiktsmessige risikoklassifiseringssystemet og de modellene som brukes i risikoklassifiseringssystemet, er, idet det tas hensyn til porteføljens egenskaper.
 - b) En beskrivelse av datakilder og datarensingspraksis.
 - c) Definisjoner av mislighold og tap.
 - d) Metodevalg.
 - e) Tekniske spesifikasjoner for modellene.
 - f) Modellenes svakheter og begrensninger og eventuelle formildende omstendigheter knyttet til dem.
 - g) Resultatene av gjennomføringstestene av modellene i IT-systemene, særlig opplysninger om hvorvidt gjennomføringen var vellykket og feilfri.
 - h) En egenvurdering av oppfyllelsen av reguleringskrav til den interne kredittvurderingsmetoden i henhold til artikkel 169–191 i forordning (EU) nr. 575/2013.

2. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 bokstav a) skal vedkommende myndigheter kontrollere at
 - a) dokumentasjonen klart beskriver risikoklassifiseringssystemets og modellenes formål,
 - b) dokumentasjonen omfatter en beskrivelse av risikoklassifiseringssystemets anvendelsesområde og anvendelsesområdet for de modellene som brukes i risikoklassifiseringssystemet, det vil si en spesifisering av den typen eksponeringer som er omfattet av hver modell i risikoklassifiseringssystemet, både kvalitativt og kvantitativt, type utdata for hver modell og bruken av utdataene,
 - c) dokumentasjonen omfatter en forklaring av hvordan de opplysningene som er innhentet ved hjelp av risikoklassifiseringssystemet, og resultatene av modellene tas hensyn til i forbindelse med risikostyrings-, beslutningstakings- og kredittgodkjenningprosesser, som omhandlet i artikkel 19.
3. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 bokstav b) skal vedkommende myndigheter kontrollere at dokumentasjonen omfatter
 - a) nærmere opplysninger om alle data som er brukt til modellutviklingen, herunder en presis definisjon av modellens innhold, dens kilde, format og koding og, der det er relevant, utelukkelse av data fra modellen,
 - b) alle prosedyrer for datarensing, herunder prosedyrer for utelukkelse av data, påvisning og behandling av avvik og datatilpasninger, og en uttrykkelig begrunnelse for at de anvendes, samt en evaluering av deres virkning.
4. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 bokstav c) skal vedkommende myndigheter kontrollere om de definisjonene av mislighold og tap som anvendes i forbindelse med utviklingen av modellen, er tilstrekkelig dokumentert, særlig når det brukes andre definisjoner av mislighold med sikte på modellspesifisering enn dem som brukes av institusjonen i samsvar med artikkel 178 i forordning (EU) nr. 575/2013.
5. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 bokstav d) skal vedkommende myndigheter kontrollere at dokumentasjonen omfatter
 - a) nærmere opplysninger om utformingen, teorien, antakelsene og logikken som ligger til grunn for modellen,
 - b) nærmere beskrivelser av modellmetodene og deres grunnlag, statistiske teknikker og tilnærmede verdier og, der det er relevant, grunnlaget for og detaljene knyttet til segmenteringsmetoder, utdata fra statistiske prosesser og diagnostikk og mål for styrken til modellenes prediksjoner,
 - c) den rollen som sakkyndige fra de relevante forretningsområdene spiller i utviklingen av risikoklassifiseringssystemet og modellene, herunder en detaljert beskrivelse av prosessen med høring av sakkyndige fra de relevante forretningsområdene i forbindelse med utformingen av risikoklassifiseringssystemet og modellene samt utdata og begrunnelser fra disse sakkyndige fra de relevante forretningsområdene,
 - d) en forklaring av hvordan den statistiske modellen og skjønn kombineres for å utlede det endelige modellresultatet,
 - e) en forklaring av hvordan institusjonen tar hensyn til utilfredsstillende datakvalitet, manglende ensartethet i eksponeringenes risikoklasser, endringer i forretningsprosesser eller de økonomiske eller rettslige rammene og andre faktorer knyttet til datakvaliteten, som kan påvirke risikoklassifiseringssystemets eller modellens resultater,
 - f) en beskrivelse av de analysene som er foretatt med sikte på statistiske modeller eller andre mekaniske metoder, alt etter hva som er relevant:
 - i) den endimensjonale analysen av de variablene det tas hensyn til, og de respektive kriteriene for valg av variabler,
 - ii) den flerdimensjonale analysen av de variablene som velges, og de respektive kriteriene for valg av variabler,
 - iii) prosedyren for utforming av den endelige modellen, herunder:
 - det endelige utvalget av variabler,
 - justeringer basert på skjønn av de variablene som følger av den flerdimensjonale analysen,

- transformasjoner av variablene,
 - tildeling av vekter til variablene,
 - metoden for sammensetting av modellkomponenter, særlig når kvalitative og kvantitative komponenter kombineres.
6. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 bokstav e) skal vedkommende myndigheter kontrollere at dokumentasjonen omfatter
- a) den tekniske spesifikasjonen av den endelige modellstrukturen, herunder endelige modellspekifikasjoner, inndatakomponenter, herunder valgte variabels type og format, vekter som er tildelt variabler, og utdatakomponenter, herunder utdataenes type og format,
 - b) henvisninger til de datakodene og -verktøyene som brukes med hensyn til IT-språk og programmer som gjør det mulig for en tredjepart å reprodusere de endelige resultatene.

Med sikte på bokstav b) kan tredjeparten være selgeren når det dreier seg om modeller fra en selger.

7. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 bokstav f) skal vedkommende myndigheter kontrollere at dokumentasjonen omfatter en beskrivelse av modellens svakheter og begrensninger, en vurdering av om modellens viktigste antakelser er oppfylt, og en foregripelse av situasjoner der modellens resultater kan bli dårligere enn forventet eller utilstrekkelige, samt en vurdering av betydningen av modellsvakheter og eventuelle formildende omstendigheter knyttet til dem.
8. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 bokstav g) skal vedkommende myndigheter kontrollere at
- a) dokumentasjonen spesifiserer den prosessen som skal følges når en ny eller endret modell innføres i produksjonsmiljøet,
 - b) dokumentasjonen omfatter resultatene av testene av innføringen av risikoklassifiseringsmodellene i IT-systemene, herunder bekreftelse på at den risikoklassifiseringsmodellen som er innført i produksjonssystemet, er den samme som den som er beskrevet i dokumentasjonen, og at den fungerer som planlagt.
9. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 bokstav h) skal vedkommende myndigheter kontrollere at institusjonens egenrevisering av oppfyllelsen av reguleringskrav til IRB-metoden foretas særskilt for hvert risikoklassifiseringssystem og gjennomgås av internrevisjonen eller en annen sammenlignbar uavhengig revisjonsenhet.

Artikkel 32

Register over risikoklassifiseringssystemer

1. Ved vurderingen av dokumentasjonssystemet og prosedyrene for innsamling og lagring av opplysninger om risikoklassifiseringssystemene i henhold til artikkel 144 nr. 1 bokstav e) og artikkel 175 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at institusjonen har innført og fører et register over alle nåværende og tidligere versjoner av risikoklassifiseringssystemene i minst de seneste tre årene («register over risikoklassifiseringssystemer»).
2. Ved anvendelsen av nr. 1 skal vedkommende myndigheter kontrollere at prosedyrene for føring av registeret over risikoklassifiseringssystemer omfatter registrering av følgende opplysninger for hver versjon:
- a) Risikoklassifiseringssystemets anvendelsesområde med angivelse av hvilken type eksponeringer som skal vurderes av hver risikoklassifiseringsmodell.
 - b) Den ledelsen som er ansvarlig for godkjenningen, og datoen for den interne godkjenningen, datoen for melding til vedkommende myndigheter, datoen for vedkommende myndigheters godkjenning, der det er relevant, og datoen for innføringen av versjonen.

- c) En kort beskrivelse av eventuelle endringer i forhold til den tidligere versjonen som er tatt med i registeret, herunder en beskrivelse av de aspektene ved risikoklassifiseringssystemet som har blitt endret, og en henvisning til modelldokumentasjonen.
- d) Den endringskategorien som er tildelt i samsvar med delegert forordning (EU) nr. 529/2014, og en henvisning til kriteriene for tildeling av en endringskategori.

AVSNITT 3

Metode for vurdering av risikoklassifiseringssystemenes struktur

Artikkel 33

Risikofaktorer og risikoklassifiseringskriterier

1. Ved vurderingen av de risikofaktorene og risikoklassifiseringskriteriene som brukes i risikoklassifiseringssystemet med sikte på artikkel 170 nr. 1 bokstav a), c) og e), nr. 3 bokstav a) og nr. 4 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere alt følgende:

- a) Prosessen for utvelging av de relevante risikofaktorene og risikoklassifiseringskriteriene, herunder definisjonen av potensielle risikofaktorer, kriterier for utvelging av risikofaktorer og beslutninger som er tatt om de relevante risikofaktorene.
- b) Konsekvensen mellom de utvalgte risikofaktorene og risikoklassifiseringskriteriene og deres bidrag til risikovurderingen og forventningene hos bedriftsbrukerne av risikoklassifiseringssystemet.
- c) Konsekvensen mellom de risikofaktorene og risikoklassifiseringskriteriene som er valgt på grunnlag av statistiske metoder, med den statistiske dokumentasjonen for risikodifferensiering i tilknytning til hver risikoklasse.

2. De potensielle risikofaktorene og risikoklassifiseringskriteriene som skal analyseres i samsvar med nr. 1 bokstav a), skal omfatte følgende dersom de foreligger for eksponeringstypen:

- a) Skyldnerens risikokjennetegn, herunder
 - i) for eksponeringer mot foretak og institusjoner: finansregnskap, kvalitative opplysninger, bransjerisiko, landrisiko, støtte fra morforetaket,
 - ii) for massemarkedseksponeringer: finansregnskap eller opplysninger om personlig inntekt, kvalitative opplysninger, opplysninger om atferd, sosiodemografiske opplysninger.
- b) Transaksjonenes risikokjennetegn, herunder produkttype, sikkerhetstype, prioritetsrekkefølge, belåningsgrad.
- c) Opplysninger om manglende betaling: interne opplysninger eller opplysninger fra eksterne kilder, for eksempel kredittopplysningsforetak.

Artikkel 34

Fordeling av skyldnere og eksponeringer i risikoklassene

1. Ved vurderingen av fordelingen av skyldnere og eksponeringer i hvert risikoklassifiseringssystemets risikoklasser i henhold til artikkel 170 nr. 1 bokstav b), d) og f), nr. 2 og nr. 3 bokstav c) i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) antallet av risikoklasser er hensiktsmessig for å sikre en meningsfull risikodifferensiering og en kvantifisering av tapskjennetegn på risikoklassenivå, og at
 - i) for eksponeringer mot foretak, institusjoner, sentralmyndigheter og sentralbanker og eksponeringer mot spesialiserte foretak har klassifiseringsskalaen for skyldnere minst det antallet risikoklasser som er fastsatt i henholdsvis artikkel 170 nr. 1 bokstav b) og nr. 2 i forordning (EU) nr. 575/2013,
 - ii) for kjøpte fordringer som er klassifisert som massemarkedseksponeringer, gjenspeiler grupperingen selgerens praksis med hensyn til kredittisiko og kundegruppens uensartethet,

- b) konsentrasjonen av antall eksponeringer eller skyldnere ikke er for stor i noen risikoklasse, med mindre en slik fordeling støttes av overbevisende empirisk dokumentasjon for ensartethet i risikoen for disse eksponeringene eller skyldnerne,
 - c) risikoklassene og eksponeringsrisikoklassene for massemarkedseksponeringer har et tilstrekkelig antall eksponeringer eller skyldnere i én enkelt risikoklasse, med mindre en slik fordeling støttes av overbevisende empirisk dokumentasjon for at grupperingen av disse eksponeringene eller skyldnerne er hensiktsmessig, eller at det brukes direkte estimater av risikoparametere for enkelte skyldnere eller eksponeringer i henhold til artikkel 169 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013,
 - d) risikoklassene og eksponeringsrisikoklassene for eksponeringer mot foretak, institusjoner, sentralmyndigheter og sentralbanker, dersom det foreligger tilstrekkelige data, ikke har for få eksponeringer eller skyldnere i én enkelt risikoklasse, med mindre fordelingen av eksponeringer eller skyldnere støttes av overbevisende empirisk dokumentasjon for at grupperingen av disse eksponeringene eller skyldnerne er hensiktsmessig, eller at det brukes direkte estimater av risikoparametere for enkelte skyldnere eller eksponeringer i henhold til artikkel 169 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013.
2. I tillegg til kontrollen omhandlet i nr. 1 skal vedkommende myndigheter vurdere, der det er relevant, de kriteriene som institusjonen anvender når den fastsetter
- a) det største og minste samlede antallet risikoklasser,
 - b) andelen av eksponeringer og skyldnere som er tilordnet til hver risikoklasse.
3. Ved anvendelsen av nr. 1 og 2 skal vedkommende myndigheter ta hensyn til den nåværende og tidligere observerte fordelingen av antall eksponeringer og skyldnere og av eksponeringsverdiene, herunder flytting av eksponeringer og skyldnere mellom forskjellige risikoklasser.

Artikkel 35

Risikodifferensiering

1. Ved vurderingen av risikodifferensieringen i hvert risikoklassifiseringssystem i henhold til artikkel 170 nr. 3 bokstav b) og c) i forordning (EU) nr. 575/2013 for massemarkedseksponeringer skal vedkommende myndigheter kontrollere alt følgende:
- a) At de verktøyene som brukes for å vurdere risikodifferensiering, er gode og hensiktsmessige i lys av de tilgjengelige dataene, og at den hensiktsmessige risikodifferensieringen dokumenteres med registreringer av tidsserier for faktiske misligholdsrater eller tapsprosjenter for risikoklasser under forskjellige økonomiske forhold.
 - b) At risikoklassifiseringssystemets forventede resultater med hensyn til risikodifferensiering defineres av institusjonen ved hjelp av klart fastsatte mål og toleranser for definerte parametere og verktøy samt tiltak for å rette opp avvik fra disse målene eller toleransene; det kan defineres særskilte mål og toleranser for den innledende utviklingen og det løpende resultatet.
 - c) At målene og toleransene for definerte parametere og verktøy samt ordninger som anvendes for å nå disse målene og toleransene, sikrer tilstrekkelig risikodifferensiering.
2. Vedkommende myndigheter skal også anvende nr. 1 når de vurderer risikodifferensieringen for andre eksponeringer enn massemarkedseksponeringer i henhold til artikkel 170 nr. 1 i forordning (EU) nr. 575/2013, dersom det foreligger tilstrekkelige data til at dette er mulig.

Artikkel 36

Ensartethet

1. Ved vurderingen av om skyldnere eller eksponeringer som er tilordnet til samme risikoklasse i henhold til artikkel 170 nr. 1 og nr. 3 bokstav c) i forordning (EU) nr. 575/2013, er ensartede, skal vedkommende myndigheter vurdere likhetene mellom skyldnerne og transaksjonstapenes kjennetegn i hver risikoklasse med hensyn til alle følgende faktorer:

- a) Interne kredittvurderinger.
- b) PD-estimer.
- c) Der det er relevant, egne LGD-estimer.
- d) Der det er relevant, egne estimer av konverteringsfaktorer.
- e) Der det er relevant, egne estimer av samlede tap.

For massemarkedseksponeringer skal vedkommende myndigheter vurdere disse faktorene for hvert risikoklassifiseringssystem. For andre eksponeringer enn massemarkedseksponeringer skal vedkommende myndigheter vurdere dem bare for de risikoklassifiseringssystemene som det foreligger tilstrekkelige data for.

2. Med sikte på vurderingen i henhold til nr. 1 skal vedkommende myndigheter vurdere verdiintervallene og fordelingene av skyldnerens og transaksjonstapenes kjennetegn som inngår i hver risikoklasse.

AVSNITT 4

Metode for vurdering av spesifikke krav til statistiske modeller eller andre mekaniske metoder

Artikkel 37

Datakrav

1. Ved vurderingen av prosessen for å kontrollere data som legges inn i modellen i samsvar med artikkel 174 bokstav b) i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere

- a) de interne og eksterne datakildenes pålitelighet og kvalitet og den mengden av data som er innhentet fra disse kildene, samt det tidsrommet kildene dekker,
- b) prosessen med sammenslåing av data dersom modellen tilføres data fra flere datakilder,
- c) begrunnelsen for og omfanget av datautelukkelse oppdelt etter årsaken til utelukkelsen, ved bruk av statistikker over andelen av samlede data som hver utelukkelse omfatter, dersom visse data ble utelukket fra utvalget ved utviklingen av modellen,
- d) prosedyrene for håndtering av feilaktige og manglende data og behandling av avvik og kategoriske data, og kontrollere at dette, dersom det har skjedd en endring i kategoriseringstypen, ikke fører til lavere datakvalitet eller strukturelle brudd i dataene,
- e) prosessene for datatransformasjon, herunder standardisering og andre funksjonelle transformasjoner, og hvorvidt disse transformasjonene er hensiktsmessige med hensyn til risikoen for at modellene overtilpasses.

2. Ved vurderingen av om de dataene som brukes for å lage modellen, er representative, som omhandlet i artikkel 174 bokstav c) i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere

- a) hvorvidt skyldnerens eller fasilitetens risikokjennetegn som gjenspeiles i de dataene som brukes for å lage modellen, kan sammenlignes med risikokjennetegnene til de eksponeringene som er omfattet av en bestemt risikoklassifiseringsmodell,
- b) hvorvidt de aktuelle kredittgivings- og inndrivelsesstandardene kan sammenlignes med dem som ble anvendt på det tidspunktet som de referansedataene som ble brukt til modelleringen, gjelder,
- c) hvor konsekvent definisjonen av mislighold er over tid med hensyn til de dataene som brukes til modelleringen, og de skal kontrollere
 - i) at det er foretatt justeringer for å oppnå samsvar med den gjeldende definisjonen av mislighold, dersom definisjonen av mislighold har blitt endret i observasjonsperioden,
 - ii) at institusjonen, dersom den driver virksomhet i flere jurisdiksjoner med forskjellige definisjoner av mislighold, har truffet hensiktsmessige tiltak for å sikre at dataene er representative,
 - iii) at den definisjonen av mislighold som anvendes i forbindelse med modellspesifikasjoner, ikke har en negativ innvirkning på risikoklassifiseringsmodellens struktur og resultater dersom denne definisjonen er forskjellig fra definisjonen av mislighold i artikkel 178 i forordning (EU) nr. 575/2013,

- d) dersom eksterne data eller data som er samlet inn fra flere institusjoner, brukes i modellutviklingen, hvorvidt slike data er relevante og tilstrekkelige for institusjonens eksponeringer, produkter og risikoprofil.

Artikkel 38

Modellutforming

Ved vurderingen av utformingen av risikoklassifiseringsmodellen i henhold til artikkel 174 bokstav a) i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere

- a) hvor hensiktsmessig modellen er med hensyn til dens spesifikke anvendelse,
- b) institusjonens analyse av alternative antakelser eller andre metoder enn dem som er valgt i modellen,
- c) institusjonens metode for modellutvikling,
- d) at relevant personale i institusjonen fullt ut forstår modellens muligheter og begrensninger, særlig at institusjonens modelldokumentasjon
 - i) beskriver hvilke av modellbegrensningene som gjelder modellens inndata, usikre antakelser, modellens behandlingskomponent, og hvorvidt modellens resultat håndteres manuelt eller i IT-systemet,
 - ii) identifiserer situasjoner der modellen kan gi resultater som ligger under forventningene eller blir utilstrekkelige, og inneholder en vurdering av vesentligheten av modellens svakheter og eventuelle formildende omstendigheter knyttet til dem.

Artikkel 39

Skjønn

Ved vurderingen av om den statistiske modellen eller en annen mekanisk metode utfylles av skjønnsutøvelse i samsvar med artikkel 174 bokstav e) i forordning (EU) nr. 575/2013, og hvorvidt skjønn utøves på en forholdsmessig og hensiktsmessig måte i forbindelse med utviklingen av risikoklassifiseringsmodellen og i prosessen med å tilordne eksponeringer til risikoklasser, skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) den måten skjønn utøves på er velbegrunnet og fullt ut dokumentert, og at skjønnsutøvelsens innvirkning på risikoklassifiseringssystemet vurderes, om mulig også ved hjelp av en beregning av skjønnsutøvelsens marginale bidrag til risikoklassifiseringssystemets resultat,
- b) det tas hensyn til alle relevante opplysninger som ikke tas med i modellen, og at det anvendes et egnet forsiktighetsnivå,
- c) dersom prosessen for tilordning av eksponeringer til risikoklasser i et risikoklassifiseringssystem krever skjønnsutøvelse i form av subjektive inndata, eller dersom kredittpolitikken tillater overstyring av inndata eller utdata i modellen, gjelder alt følgende:
 - i) Håndboken for modellbrukere definerer klart inndataene og de situasjonene der inndataene kan tilpasses gjennom skjønnsutøvelse.
 - ii) De situasjonene der inndataene faktisk har blitt justert, er begrensede.
 - iii) Håndboken for modellbrukere definerer klart de situasjonene der inndata eller utdata i risikoklassifiseringsmodeller kan overstyres, og prosedyrene for å overstyre inndata eller utdata i modellene.
 - iv) Alle data knyttet til skjønnsutøvelsen og de situasjonene der inndata eller utdata i risikoklassifiseringsmodellene har blitt overstyrt, lagres og analyseres regelmessig av kontrollenheten for kredittrisiko eller valideringsfunksjonen for å fastslå hvordan de påvirker risikoklassifiseringsmodellen,
- d) skjønnsutøvelsen skjer på en hensiktsmessig måte og står i forhold til eksponeringstypen i hvert risikoklassifiseringssystem.

*Artikkel 40***Modellens resultater**

Ved vurderingen av modellens prediksjoner i henhold til artikkel 174 bokstav a) i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at institusjonens interne standarder

- a) gir en oversikt over de antakelsene og den teorien som ligger til grunn for de parametrene som institusjonen har valgt med sikte på vurderingen av modellens resultater,
- b) spesifiserer anvendelsen av parametrene, angir om anvendelsen av hver enkelt parameter er obligatorisk eller skjønnsmessig, og når den skal anvendes, og sikrer at parametrene brukes konsekvent,
- c) spesifiserer vilkårene for anvendelsen av og akseptable terskelverdier og aksepterte avvik for parametrene, og angir hvorvidt og eventuelt hvordan statistiske feil knyttet til disse parametrenes verdier tas hensyn til i vurderingsprosessen, og, dersom det beregnes mer enn én parameter, fastsetter metodene for å aggregere flere testresultater til én enkelt vurdering,
- d) fastsetter en prosess for å sikre at hendelser som forringer modellens resultater og fører til at terskelverdiene omhandlet i bokstav c) overskrides, meddeles de relevante medlemmene av den øverste ledelsen som har ansvar for dette, og at de medlemmene av ledelsen som er ansvarlige for å ta den endelige beslutningen om gjennomføringen av de nødvendige endringene av modellen, gir klare retningslinjer for hvordan resultatene av parametrene skal tas hensyn til.

KAPITTEL 8

METODE FOR VURDERING AV RISIKOKVANTIFISERING*AVSNITT 1***Generelt***Artikkel 41***Generelt**

1. For å vurdere en institusjons oppfyllelse av kravene om kvantifisering av risikoparametere i henhold til artikkel 144 nr. 1 bokstav a) i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere institusjonens
 - a) oppfyllelse av de generelle kravene for estimater som er fastsatt i artikkel 179 i forordning (EU) nr. 575/2013, i samsvar med artikkel 42, 43 og 44,
 - b) oppfyllelse av de særlige kravene for PD-estimater som er fastsatt i artikkel 180 i forordning (EU) nr. 575/2013, i samsvar med artikkel 45 og 46,
 - c) oppfyllelse av de særlige kravene for egne LGD-estimater som er fastsatt i artikkel 181 i forordning (EU) nr. 575/2013, i samsvar med artikkel 47–52,
 - d) oppfyllelse av de særlige kravene for egne estimater av konverteringsfaktorer som er fastsatt i artikkel 182 i forordning (EU) nr. 575/2013, i samsvar med artikkel 53–56,
 - e) oppfyllelse av kravene om vurdering av garantiers og kredittderivaters virkning som er fastsatt i artikkel 183 i forordning (EU) nr. 575/2013, i samsvar med artikkel 57,
 - f) oppfyllelse av kravene om kjøpte fordringer som er fastsatt i artikkel 184 i forordning (EU) nr. 575/2013, i samsvar med artikkel 58.
2. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 skal vedkommende myndigheter anvende alle følgende metoder:
 - a) Gjennomgåelse av institusjonens relevante interne retningslinjer.

- b) Gjennomgåelse av institusjonens tekniske dokumentasjon for relevante estimeringsmetoder og -prosesser.
 - c) Gjennomgåelse og kritisk vurdering av de relevante håndbøkene, metodene og prosessene knyttet til estimering av risikoparametere.
 - d) Gjennomgåelse av de relevante referatene fra institusjonens interne organer, herunder ledelsesorganet, modellkomiteen eller andre komiteer.
 - e) Gjennomgåelse av rapportene om risikoparametres resultater og anbefalingene fra kontrollenheten for kredittrisiko, valideringsfunksjonen, internrevisjonsfunksjonen eller enhver annen kontrollfunksjon i institusjonen.
 - f) Vurdering av framdriftsrapportene om institusjonens innsats for å rette opp mangler og redusere risikoer som er påvist under relevante revisjoner, valideringer og overvåking.
 - g) Innhenting av skriftlige erklæringer fra eller gjennomføring av intervjuer av det relevante personalet og den øverste ledelsen i institusjonen.
3. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 kan vedkommende myndigheter også anvende følgende tilleggsmetoder:
- a) Anmodning om ytterligere dokumentasjon eller analyser som underbygger institusjonens metodevalg og de oppnådde resultatene.
 - b) Utarbeiding av egne estimater av risikoparametere eller reproduksjon av institusjonens estimater ved hjelp av de relevante dataene fra institusjonen.
 - c) Anmodning om og analyse av de dataene som er brukt i estimeringsprosessen.
 - d) Gjennomgåelse av funksjonsdokumentasjonen for de IT-systemene som er relevante for vurderingen.
 - e) Gjennomføring av egne tester av institusjonens data, eller anmodning om at institusjonen gjennomfører tester som foreslås av vedkommende myndigheter.
 - f) Gjennomgåelse av andre relevante dokumenter fra institusjonen.

AVSNITT 2

Metode for vurdering av de generelle kravene til kvantifisering av risikoparametere

Artikkel 42

Datakrav

1. Ved vurderingen av oppfyllelsen av de generelle kravene til estimater som er fastsatt i artikkel 179 i forordning (EU) nr. 575/2013, de dataene som er brukt til kvantifiseringen av risikoparametere, og disse dataenes kvalitet skal vedkommende myndigheter kontrollere
- a) fullstendigheten til de kvantitative og kvalitative dataene og andre opplysninger i forbindelse med de metodene som brukes til kvantifisering av risikoparametere, for å sikre at all relevant historisk erfaring og empirisk dokumentasjon brukes,
 - b) tilgjengeligheten av kvantitative data med en oppdeling av tapserfaringene etter de faktorene som har betydning for de respektive risikoparametrene som omhandlet i artikkel 179 nr. 1 bokstav b) i forordning (EU) nr. 575/2013,
 - c) representativiteten av de dataene som brukes for å estimere risikoparametrene for visse typer eksponeringer,
 - d) hensiktsmessigheten av antallet av eksponeringer i utvalget og lengden på den historiske observasjonsperioden omhandlet i artikkel 45, 47 og 53, som brukes til kvantifiseringen for å sikre at institusjonens estimater er nøyaktige og pålitelige,
 - e) begrunnelsen og dokumentasjonen for all datarensing, herunder eventuelle utelukkelse av observasjoner fra estimeringen, og en bekreftelse på at disse utelukkelsene ikke påvirker risikokvantifiseringen; for PD-estimater, særlig begrunnelsen og dokumentasjonen for datarensingens innvirkning på det langsiktige gjennomsnittet av misligholdsratene,

- f) samsvaret mellom de datasettene som brukes for å estimere risikoparametrer, særlig med hensyn til definisjonen av mislighold, behandlingen av mislighold, herunder flere mislighold som omhandlet i artikkel 46 nr. 1 bokstav b) og artikkel 49, og utvalgets sammensetning.
2. Med sikte på kontrollen omhandlet i nr. 1 bokstav c) skal vedkommende myndigheter vurdere representativiteten av de dataene som brukes til å estimere risikoparametrene for visse typer eksponeringer, ved å vurdere
- a) strukturen til de eksponeringene som omfattes av hver risikoklassifiseringsmodell, og skyldnernes eller fasilitetenes ulike risikokjennetegn, samt hvorvidt den aktuelle porteføljen i tilstrekkelig grad kan sammenlignes med de porteføljene som utgjør referansedatasettet,
- b) hvorvidt de aktuelle kredittgivings- og inndrivelsesstandardene kan sammenlignes med dem som ble anvendt på tidspunktet for referansedatasettet,
- c) graden av samsvar for definisjonen av mislighold i observasjonsperioden:
- i) dersom definisjonen av mislighold har blitt endret i observasjonsperioden, en beskrivelse av de justeringene som er foretatt for å oppnå den påkrevde graden av samsvar med den gjeldende definisjonen av mislighold,
- ii) hvorvidt institusjonens tiltak og forsiktighet er hensiktsmessig, dersom definisjonene av mislighold varierer på tvers av de jurisdiksjonene som institusjonen driver virksomhet i,
- d) dersom eksterne data og data som er samlet inn fra flere institusjoner, brukes i kvantifiseringen av risikoparametrer, hvorvidt slike data er relevante og hensiktsmessige for institusjonens eksponeringer, produkter og risikoprofil samt definisjonen av mislighold,
- e) dersom de eksterne eller felles dataene ikke er i samsvar med institusjonens interne definisjon av mislighold, en beskrivelse av justeringer av de eksterne eller felles dataene som institusjonen har foretatt for å oppnå den påkrevde graden av samsvar med den interne definisjonen av mislighold.
3. Ved vurderingen av kvaliteten på de dataene som er samlet inn fra flere institusjoner, og som brukes for å kvantifisere risikoparametrer, skal vedkommende myndigheter anvende den vurderingsmetoden som er fastsatt i nr. 1 og 2, i tillegg til å kontrollere at kravene i artikkel 179 nr. 2 i forordning (EU) nr. 575/2013 er oppfylt.

Artikkel 43

Gjennomgåelse av estimater

Ved vurderingen av institusjonens gjennomgåelse av estimater av risikoparametrer i henhold til artikkel 179 nr. 1 bokstav c) i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) prosessen og den årlige planen for gjennomgåelsen av estimatene muliggjør en rettidig gjennomgåelse av alle estimater,
- b) det er fastsatt kriterier for identifisering av situasjoner som krever hyppigere gjennomgåelse,
- c) de metodene og dataene som brukes for å estimere risikoparametrer, gjenspeiler endringer i kredittgivingprosessen og porteføljenes sammensetning,
- d) de metodene og dataene som brukes til LGD-estimering, gjenspeiler endringer i inndrivelsesprosessen, inndrivelsestypene og inndrivelsesprosessens varighet,
- e) de metodene og dataene som brukes for å estimere konverteringsfaktorer, gjenspeiler endringer i overvåkingsprosessen for ikke-trukne beløp,
- f) det datasettet som brukes for å estimere risikoparametrer, omfatter de relevante dataene fra den seneste observasjonsperioden og ajourføres minst én gang i året,
- g) de tekniske framskrittene og andre relevante opplysninger gjenspeiles i estimatene av risikoparametrene.

*Artikkel 44***Sikkerhetsmargin**

1. Vedkommende myndigheter skal vurdere om en egnet sikkerhetsmargin er tatt med i de risikoparameterverdiene som brukes for å beregne kapitalkrav i henhold til artikkel 179 nr. 1 bokstav f) i forordning (EU) nr. 575/2013, i følgende situasjoner:
 - a) Metodene og dataene gir ikke tilstrekkelig sikkerhet for estimatene av risikoparametrene, blant annet når det er store estimeringsfeil.
 - b) Kontrollenheten for kredittrisiko, valideringsfunksjonen, internrevisjonsfunksjonen eller en annen funksjon i institusjonen har påvist relevante mangler i metodene, opplysningene og dataene.
 - c) Ved relevante endringer i standardene for retningslinjer for kredittgiving eller inndrivelse eller endringer i institusjonens risikovillighet.
2. Vedkommende myndigheter skal vurdere hvorvidt institusjonene bruker sikkerhetsmarginen som erstatning for eventuelle korrigerende tiltak som institusjonen anvender i henhold til artikkel 146 i forordning (EU) nr. 575/2013.

*AVSNITT 3***Metode for vurdering av særlige krav for PD-estimering***Artikkel 45***Den historiske observasjonsperiodens lengde**

Ved vurderingen av den historiske observasjonsperiodens lengde omhandlet i artikkel 180 nr. 1 bokstav h) og artikkel 180 nr. 2 bokstav e) i forordning (EU) nr. 575/2013, idet det tas hensyn til vilkårene i delegert kommisjonsforordning (EU) 2017/72 med hensyn til tekniske reguleringsstandarder som spesifiserer vilkårene for unntak fra datakravet⁽⁶⁾, og beregningen av ettårige misligholdsratene basert på egne misligholdsdata i henhold til artikkel 180 nr. 1 bokstav e), skal vedkommende myndigheter kontrollere

- a) at den historiske observasjonsperiodens lengde minst dekker minstelengden i samsvar med kravene i artikkel 180 nr. 1 bokstav h) og nr. 2 bokstav e) i forordning (EU) nr. 575/2013 og, dersom det er relevant, delegert forordning (EU) 2017/72,
- b) dersom den tilgjengelige historiske observasjonsperioden er lengre enn den minsteperioden som kreves i artikkel 180 nr. 1 bokstav h) eller artikkel 180 nr. 2 bokstav e) i forordning (EU) nr. 575/2013 for en datakilde, og de dataene som er innhentet fra den, er relevante, at opplysningene for denne lengre perioden brukes for å estimere det langsiktige gjennomsnittet av ettårige misligholdsratene,
- c) når det gjelder massemarkedseksponeringer der institusjonen ikke tillegger alle historiske data samme betydning, at dette er begrunnet i en bedre prognose for misligholdsratene, og at en nullvekt eller en svært liten vekt som anvendes på en bestemt periode, enten er behørig begrunnet eller fører til mer forsiktige estimater,
- d) at det er samsvar mellom kredittgivingsstandarder og de innførte risikoklassifiseringssystemene, og at det ble anvendt sammenlignbare kredittgivingsstandarder på tidspunktet for generering av de interne dataene om mislighold, eller at det er tatt høyde for endringer i kredittgivingsstandarder og risikoklassifiseringssystemer ved å anvende den sikkerhetsmarginen som er omhandlet i artikkel 44 nr. 1 bokstav c),

⁽⁶⁾ Delegert kommisjonsforordning (EU) 2017/72 av 23. september 2016 om utfylling av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 575/2013 med hensyn til tekniske reguleringsstandarder som spesifiserer vilkårene for unntak fra datakravet (EUT L 10 av 14.1.2017, s. 1).

- e) når det gjelder eksponeringer mot foretak, institusjoner, sentralmyndigheter og sentralbanker, at definisjonen av skyldnere med høy gjeldsgrad og skyldnere som hovedsakelig har handlede eiendeler i henhold til artikkel 180 nr. 1 bokstav a) i forordning (EU) nr. 575/2013, samt identifiseringen av perioder med høy volatilitet for de berørte skyldnerne som omhandlet i den nevnte bestemmelsen er hensiktsmessige.

Artikkel 46

Metode for estimering av PD-verdi

1. Ved vurderingen av metoden for estimering av PD-verdi i henhold til artikkel 180 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at den ettårige misligholdsraten for hver risikoklasse beregnes på en måte som er i samsvar med kjennetegnene for den ettårige misligholdsraten som er definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 78 i forordning (EU) nr. 575/2013, og de skal kontrollere at

- a) nevneren for den ettårige misligholdsraten omfatter de skyldnerne eller eksponeringene som ved begynnelsen av en ettårig periode ikke misligholdes, og som tilordnes til den aktuelle risikoklassen,
- b) telleren for den ettårige misligholdsraten omfatter de skyldnerne eller eksponeringene som er omhandlet i bokstav a), og som har misligholdt sine forpliktelser i løpet av denne ettårige perioden; flere mislighold for samme skyldner eller eksponering, som er observert i løpet av den ettårige perioden som er knyttet til misligholdsraten, anses for å være ett enkelt mislighold i henhold til artikkel 49 bokstav b) som har inntruffet på datoen for den første av disse misligholdene.

2. Vedkommende myndigheter skal kontrollere at metoden for estimering av PD-verdi for hver skyldnerrisikoklasse er basert på langsiktige gjennomsnittlige misligholdsratene i løpet av ett år.

For dette formålet skal de kontrollere at den perioden som institusjonen anvender for å estimere det langsiktige gjennomsnittet av ettårige misligholdsratene, er representativ for den sannsynlige variasjonen i misligholdsratene for den typen eksponeringer.

3. Dersom de observerte dataene som brukes til estimering av PD-verdi, ikke er representative for den sannsynlige variasjonen i misligholdsratene for en type eksponeringer, skal vedkommende myndigheter kontrollere at begge følgende vilkår er oppfylt:

- a) Institusjonen bruker en hensiktsmessig alternativ metode for estimering av gjennomsnittet av ettårige misligholdsratene over en periode som er representativ for den sannsynlige variasjonen i misligholdsratene for den typen eksponeringer.
- b) Det anvendes en egnet sikkerhetsmargin dersom estimeringen av de gjennomsnittlige misligholdsratene etter anvendelsen av en hensiktsmessig metode som omhandlet i bokstav a) viser seg å være upålitelig eller ha andre begrensninger.

4. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 skal vedkommende myndigheter kontrollere at alt følgende er hensiktsmessig for eksponeringstypen:

- a) Estimeringsmetodens funksjonelle og strukturelle form.
- b) Antakelser som estimeringsmetoden er basert på.
- c) Estimeringsmetodens sykliske virkninger.
- d) Lengden på den historiske observasjonsperioden som er benyttet i samsvar med artikkel 45.
- e) Den sikkerhetsmarginen som er anvendt i samsvar med artikkel 44.
- f) Skjønnsutøvelsen.
- g) Dersom det er relevant, valget av risikofaktorer.

5. Når det gjelder eksponeringer mot foretak, institusjoner, sentralmyndigheter og sentralbanker, skal vedkommende myndigheter dersom skyldnerne har høy gjeldsgrad eller skyldnerens eiendeler hovedsakelig er handlede eiendeler i henhold til artikkel 180 nr. 1 bokstav a) i forordning (EU) nr. 575/2013, kontrollere at PD-verdien gjenspeiler de underliggende eiendelenes resultater i perioder med høy volatilitet som omhandlet i den nevnte bestemmelsen.

6. Når det gjelder eksponeringer mot foretak, institusjoner, sentralmyndigheter og sentralbanker, skal vedkommende myndigheter dersom institusjonen bruker en ekstern kredittvurderingsinstitusjons kredittvurderingsskala, kontrollere institusjonens analyse av oppfyllelsen av kravene i artikkel 180 nr. 1 bokstav f) i forordning (EU) nr. 575/2013 og kontrollere at den analysen behandler spørsmålet om hvorvidt de typene eksponeringene som den eksterne kredittvurderingsinstitusjonen har vurdert, er representative for institusjonens eksponeringstyper og tidshorizonten for den eksterne kredittvurderingsinstitusjonens kredittvurdering.

7. Når det gjelder massemarkedseksponeringer, skal vedkommende myndigheter dersom institusjonen utleder PD- eller LGD-estimatene fra et estimat over samlede tap og et egnet PD- eller LGD-estimat i henhold til artikkel 180 nr. 2 bokstav d) i forordning (EU) nr. 575/2013, kontrollere institusjonens analyse av oppfyllelsen av alle relevante kriterier for PD- og LGD-estimering fastsatt i artikkel 178–184 i forordning (EU) nr. 575/2013.

8. Når det gjelder massemarkedseksponeringer, skal vedkommende myndigheter kontrollere at institusjonen regelmessig analyserer og tar hensyn til de forventede endringene i PD-verdi i kredittseksponeringers levetid («sesongvirkninger»), som omhandlet i artikkel 180 nr. 2 bokstav f) i forordning (EU) nr. 575/2013.

9. Ved vurderingen av statistiske modeller for PD-estimering skal vedkommende myndigheter i tillegg til metodene som er fastsatt i nr. 1–8, anvende metoden for vurdering av spesifikke krav til statistiske modeller eller andre mekaniske metoder som er fastsatt i artikkel 37–40.

AVSNITT 4

Metode for vurdering av særlige krav for egne LGD-estimer

Artikkel 47

Den historiske observasjonsperiodens lengde

Ved vurderingen av lengden på den perioden som benyttes til LGD-estimering i henhold til artikkel 181 nr. 1 bokstav j) og nr. 2 andre ledd i forordning (EU) nr. 575/2013 og delegert forordning (EU) 2017/72 («historisk observasjonsperiode»), skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) lengden på den historiske observasjonsperioden minst dekker minstelengden i samsvar med kravene i artikkel 181 nr. 1 bokstav j) og nr. 2 andre ledd i forordning (EU) nr. 575/2013 og, dersom det er relevant, delegert forordning (EU) 2017/72,
- b) dersom den tilgjengelige historiske observasjonsperioden er lengre enn minsteperioden i henhold til artikkel 181 nr. 1 bokstav j) og artikkel 181 nr. 2 andre ledd i forordning (EU) nr. 575/2013 for en datakilde, og de dataene som er innhentet fra den, er relevante for LGD-estimeringen, brukes opplysningene for denne lengre perioden,
- c) når det gjelder massemarkedseksponeringer der institusjonen ikke tillegger alle historiske data samme betydning, er dette begrunnet i en bedre prognose for tapsprosentene, og at en nullvekt eller en svært liten vekt som anvendes på en bestemt periode, enten er behørig begrunnet eller fører til mer forsiktige estimer.

Artikkel 48

Metode for estimering av LGD-verdi

Ved vurderingen av metoden med egne LGD-estimer i henhold til artikkel 181 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) institusjonen vurderer LGD-verdi for hver ensartet eksponeringsrisikoklasse,
- b) den gjennomsnittlige realiserede LGD-verdien for hver eksponeringsrisikoklasse beregnes ved hjelp av det antallsvektede gjennomsnittet av mislighold,

- c) alle observerte mislighold i datakildene brukes, særlig at de ufullstendige inndrivelsesprosessene tas hensyn til på en forsiktig måte med sikte på LGD-estimering, og at valget av justeringsperiode og metoder for estimering av tilleggskostnader og inndrivelser etter og, ved behov, i denne perioden er relevant,
- d) LGD-estimatene for sikrede eksponeringer ikke utelukkende er basert på sikkerhetens estimerte markedsverdi, og at de tar hensyn til de realiserte inntektene fra tidligere realiseringer og en institusjons eventuelle manglende evne til å få kontroll over sikkerheten og realisere den,
- e) LGD-estimatene for sikrede eksponeringer tar hensyn til en potensiell reduksjon av sikkerhetens verdi fra tidspunktet for LGD-estimeringen fram til den eventuelle inndrivelsen,
- f) graden av sammenheng mellom skyldnerens risiko og risikoen knyttet til sikkerheten samt kostnadene ved realisering av sikkerheten tas hensyn til på en forsiktig måte,
- g) eventuelle ubetalte forsinkelsesgebyrer som har blitt inntektsført i institusjonens resultatregnskap før misligholdet, legges til institusjonens måling av eksponeringer og tap,
- h) muligheten for framtidige trekk etter misligholdet tas behørig hensyn til,
- i) alle følgende aspekter er relevante for den typen eksponeringer som de anvendes på:
 - i) Estimeringsmetodens funksjonelle og strukturelle form.
 - ii) Antakelsene som er knyttet til estimeringsmetoden.
 - iii) Metoden for estimering av en nedgangseffekt.
 - iv) De benyttede dataserienes lengde.
 - v) Sikkerhetsmarginen.
 - vi) Skjønnsutøvelsen.
 - vii) Dersom det er relevant, valget av risikofaktorer.

Artikkel 49

Behandling av flere mislighold

Med sikte på behandlingen av skyldnere som misligholder sine forpliktelser og innfrir dem flere ganger i løpet av en begrenset periode som definert av institusjonen («flere mislighold»), skal vedkommende myndigheter vurdere om de metodene som institusjonen bruker, er hensiktsmessige, og de skal kontrollere at

- a) det er fastsatt uttrykkelige vilkår før en fasilitet anses som tilbakeført til ikke-misligholdt status,
- b) flere mislighold som er identifisert i løpet av en periode angitt av institusjonen, anses som ett enkelt mislighold med sikte på LGD-estimering, misligholdsdatoen for det første observerte misligholdet brukes som den relevante misligholdsdatoen, og inndrivelsesprosessen tas hensyn til fra denne datoen fram til avslutningen av inndrivelsesprosessen etter det seneste observerte misligholdet i denne perioden,
- c) lengden på den perioden som flere mislighold anerkjennes som ett enkelt mislighold innenfor, fastsettes idet det tas hensyn til institusjonens interne retningslinjer og analyse av misligholdserfaringen,
- d) mislighold som benyttes for å estimere PD-verdi og konverteringsfaktorer, behandles på samme måte som mislighold som benyttes i forbindelse med LGD-estimering.

Artikkel 50

Bruk av LGD-estimerer som er hensiktsmessige for en økonomisk nedgangsperiode

Ved vurderingen av oppfyllelsen av kravet om å benytte LGD-estimerer som er hensiktsmessige for en økonomisk nedgangsperiode i henhold til artikkel 181 nr. 1 bokstav b) i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) institusjonen benytter LGD-estimater som er hensiktsmessige for en økonomisk nedgangsperiode, dersom disse er mer forsiktige enn det langsiktige gjennomsnittet,
- b) institusjonen framlegger både langsiktige gjennomsnitt og LGD-estimater som er hensiktsmessige for en økonomisk nedgangsperiode, for å begrunne sine valg,
- c) institusjonen anvender en streng og veldokumentert prosess for å identifisere en økonomisk nedgangsperiode og vurdere dens innvirkning på inndrivelsesratene og for å utarbeide LGD-estimater som er hensiktsmessige for en økonomisk nedgangsperiode,
- d) institusjonen i LGD-estimaterne innregner eventuelle identifiserte korrelasjoner mellom valgte økonomiske indikatorer på den ene side og inndrivelsesratene på den annen side.

Artikkel 51

Estimering av LGD-verdi, ELBE-verdi og uventede tap for misligholdte eksponeringer

1. Ved vurderingen av kravene for LGD-estimater for misligholdte eksponeringer og for beste estimat for forventet tap («ELBE») i henhold til artikkel 181 nr. 1 bokstav h) i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere at institusjonen bruker en av følgende metoder, og vurdere den metoden som institusjonen bruker:
 - a) Direkte estimering av LGD-verdi for misligholdte eksponeringer («misligholdt LGD») og direkte estimering av ELBE.
 - b) Direkte estimering av ELBE og estimering av misligholdt LGD som summen av ELBE og et tillegg som fanger opp det uventede tapet knyttet til misligholdte eksponeringer som kan oppstå i inndrivelsesperioden.
2. Ved vurderingen av institusjonens tilnærming i samsvar med nr. 1 skal vedkommende myndigheter kontrollere at
 - a) metodene for estimering av misligholdt LGD, enten som en direkte estimering eller som et tillegg til ELBE, tar hensyn til eventuelle ytterligere uventede tap i inndrivelsesperioden og særlig tar høyde for eventuelle negative endringer i økonomiske forhold i løpet av inndrivelsesprosessens forventede varighet,
 - b) misligholdt LGD, enten som en direkte estimering eller som et tillegg til ELBE, og metodene for estimering av ELBE tar hensyn til opplysningene om varigheten av mislighold og hittil realiserte inndrivelser,
 - c) dersom institusjonen benytter en direkte estimering av misligholdt LGD, er estimeringsmetodene i samsvar med kravene i artikkel 47, 48 og 49,
 - d) estimatet for misligholdt LGD er høyere enn ELBE, eller, dersom misligholdt LGD er lik ELBE, at slike tilfeller for enkelteksponeringer er begrensede og behørig begrunnet av institusjonen,
 - e) metodene for estimering av ELBE tar hensyn til alle relevante opplysninger som er tilgjengelige, og tar særlig hensyn til aktuelle økonomiske omstendigheter,
 - f) dersom de spesifikke kredittrisikojusteringene overstiger ELBE-estimatene, analyseres forskjellene mellom de to, og de begrunnes behørig,
 - g) misligholdt LGD, enten som en direkte estimering eller som et tillegg til ELBE, og metodene for estimering av ELBE er godt dokumenterte.

Artikkel 52

Krav til forvaltning av sikkerheter, rettsikkerhet og risikostyring

Ved vurderingen av om institusjonen har fastsatt interne krav til forvaltning av sikkerheter, rettsikkerhet og risikostyring som generelt er i samsvar med kravene i kapittel 4 avsnitt 3 i forordning (EU) nr. 575/2013, som omhandlet i artikkel 181 nr. 1 bokstav f) i den nevnte forordningen, skal vedkommende myndigheter kontrollere at i det minste institusjonens retningslinjer og prosedyrer knyttet til de interne kravene til verdsetting av sikkerhet og rettsikkerhet er i fullt samsvar med kravene i tredje del avdeling II kapittel 4 avsnitt 3 i forordning (EU) nr. 575/2013.

*AVSNITT 5***Metode for vurdering av særlige krav for egne estimater av konverteringsfaktorer***Artikkel 53***Den historiske observasjonsperiodens lengde**

Ved vurderingen av lengden på den perioden som benyttes for å estimere konverteringsfaktorer i henhold til artikkel 182 nr. 2 og 3 i forordning (EU) nr. 575/2013 og delegert forordning (EU) 2017/72 («historisk observasjonsperiode»), skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) lengden på den historiske observasjonsperioden minst dekker minstelengden som kreves i artikkel 182 nr. 2 og 3 i forordning (EU) nr. 575/2013 og, dersom det er relevant, delegert forordning (EU) 2017/72,
- b) dersom den tilgjengelige observasjonsperioden er lengre enn minsteperioden som kreves i artikkel 182 nr. 2 og 3 i forordning (EU) nr. 575/2013 for en datakilde, og de dataene som er innhentet fra den, er relevante for estimeringen av konverteringsfaktorer, brukes opplysningene for denne lengre perioden,
- c) når det gjelder massemarkedseksponeringer der institusjonen ikke tillegger alle historiske data samme betydning, at dette er begrunnet i en bedre prognose for trekk på forpliktelser, og at dersom det anvendes en nullvekt eller en svært liten vekt på en bestemt periode, er dette enten behørig begrunnet eller fører til mer forsiktige estimater.

*Artikkel 54***Metode for estimering av konverteringsfaktorer**

Ved vurderingen av metoden for estimering av konverteringsfaktorer i henhold til artikkel 182 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) institusjonen vurderer estimater av konverteringsfaktorer for hver eksponeringsrisikoklasse,
- b) de gjennomsnittlige realiserte konverteringsfaktorene for hver eksponeringsrisikoklasse beregnes ved hjelp av det antallsvektede gjennomsnittet av mislighold,
- c) alle observerte mislighold i datakildene benyttes for å estimere konverteringsfaktorer,
- d) muligheten for ytterligere trekk tas hensyn til på en forsiktig måte, unntatt for massemarkedseksponeringer når de inngår i LGD-estimatene,
- e) institusjonens retningslinjer og strategier som er knyttet til kontoovervåking, herunder overvåking av grenser, og betalingsbehandling, gjenspeiles i estimeringen av konverteringsfaktorene,
- f) alle følgende aspekter er hensiktsmessige for den typen eksponeringer de anvendes på:
 - i) Estimeringsmetodens funksjonelle og strukturelle form.
 - ii) Antakelser som estimeringsmetoden er basert på.
 - iii) Dersom det er relevant, metoden for estimering av nedgangseffekten.
 - iv) Den historiske observasjonsperiodens lengde i samsvar med artikkel 53.
 - v) Den sikkerhetsmarginen som er anvendt i samsvar med artikkel 44.
 - vi) Skjønnsutøvelsen.
 - vii) Dersom det er relevant, valget av risikofaktorer.

*Artikkel 55***Bruk av estimater av konverteringsfaktorer som er hensiktsmessige for en økonomisk nedgangsperiode**

Ved vurderingen av oppfyllelsen av kravet om å benytte estimater av konverteringsfaktorer som er hensiktsmessige for en økonomisk nedgangsperiode, i henhold til artikkel 182 nr. 1 bokstav b) i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) institusjonen benytter estimater av konverteringsfaktorer som er hensiktsmessige for en økonomisk nedgangsperiode, dersom disse er mer forsiktige enn det langsiktige gjennomsnittet,
- b) institusjonen framlegger både langsiktige gjennomsnitt og de estimatene av konverteringsfaktorer som er hensiktsmessige for en økonomisk nedgangsperiode, for å begrunne sine valg,
- c) institusjonen anvender en streng og veldokumentert prosess for å identifisere en økonomisk nedgangsperiode og vurdere dens innvirkning på trekket på kredittgrenser samt for å utarbeide estimater av konverteringsfaktorer som er hensiktsmessige for en økonomisk nedgangsperiode,
- d) institusjonen i estimatene av konverteringsfaktorer innregner eventuelle identifiserte korrelasjoner mellom valgte økonomiske indikatorer på den ene side og trekket på kredittgrenser på den annen side.

Artikkel 56

Krav knyttet til retningslinjer og strategier for kontoovervåking og betalingsbehandling

For å vurdere oppfyllelsen av kravene som gjelder estimering av konverteringsfaktorene i henhold til artikkel 182 nr. 1 bokstav d) og e) i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere at institusjonen har innført retningslinjer og strategier for kontoovervåking og betalingsbehandling og har tilstrekkelige systemer og prosedyrer for daglig overvåking av fasilitetsbeløp.

AVSNITT 6

Metode for vurdering av virkningen av garantier og kredittderivater

Artikkel 57

Godtakbare garantister og garantier

Ved vurderingen av oppfyllelsen av kravene om vurdering av garantiers og kredittderivaters virkning på risikoparametere i henhold til artikkel 183 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) institusjonen har klart definerte kriterier for å identifisere situasjoner der PD-estimer eller LGD-estimer skal justeres med sikte på å innarbeide risikobegrensende virkninger av garantier, og at disse kriteriene anvendes konsekvent over tid,
- b) dersom PD-verdien for tilbyderer av kredittrisikodekning skal brukes for å justere de risikovektede eksponeringsbeløpene i samsvar med artikkel 153 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013, tas garantiens risikobegrensende virkninger ikke med i skyldnerens LGD- eller PD-estimer,
- c) institusjonen har klart definerte kriterier for anerkjennelse av garantister og garantier for å beregne risikovektede eksponeringsbeløp, særlig gjennom egne LGD- eller PD-estimer,
- d) institusjonen dokumenterer kriteriene for justering av egne LGD- eller PD-estimer for å gjenspeile virkningene av garantier,
- e) institusjonen i egne LGD- eller PD-estimer bare innregner de garantiene som oppfyller følgende kriterier:
 - i) Dersom garantisten er vurdert internt av institusjonen med et risikoklassifiseringssystem som allerede er godkjent av vedkommende myndigheter med sikte på IRB-metoden, skal garantien oppfylle kravene i artikkel 183 nr. 1 bokstav c) i forordning (EU) nr. 575/2013.
 - ii) Dersom institusjonen har fått tillatelse til å bruke standardmetoden i henhold til artikkel 148 og 150 i forordning (EU) nr. 575/2013 for eksponeringer mot enheter som garantisten, skal følgende to kriterier være oppfylt:

- Garantisten tilordnes til en eksponeringskategori i samsvar med artikkel 147 i forordning (EU) nr. 575/2013 som en institusjon, en sentralmyndighet, en sentralbank eller et foretak som har fått en kredittvurdering fra en ekstern kredittvurderingsinstitusjon.
 - Garantien oppfyller kravene fastsatt i artikkel 213–216 i forordning (EU) nr. 575/2013.
- f) Institusjonen oppfyller også kravene i bokstav a) og e) til kredittderivater knyttet til én forpliktelse.

AVSNITT 7

Metode for vurdering av kravene til kjøpte fordringer

Artikkel 58

Estimater av risikoparametere for kjøpte foretaksfordringer

1. Ved vurderingen av om PD- og LGD-estimater er hensiktsmessige med hensyn til kjøpte foretaksfordringer, dersom institusjonen utleder PD- eller LGD-verdi for kjøpte foretaksfordringer på grunnlag av et estimat av EL i samsvar med artikkel 160 nr. 2 og artikkel 161 nr. 1 bokstav e) og f), og et egnet estimat av PD- eller LGD-verdi, skal vedkommende myndigheter kontrollere at
 - a) EL-verdien estimeres ut fra det langsiktige gjennomsnittet av de ettårige samlede tapsprosentene eller ved hjelp av en annen egnet metode,
 - b) prosessen for estimering av det samlede tapet er i samsvar med LGD-begrepet som angitt i artikkel 181 nr. 1 bokstav a) i forordning (EU) nr. 575/2013,
 - c) institusjonen kan bryte ned sine EL-estimater i PD-verdier og LGD-verdier på en pålitelig måte,
 - d) når det gjelder kjøpte foretaksfordringer, brukes tilstrekkelige eksterne og interne data dersom artikkel 153 nr. 6 i forordning (EU) nr. 575/2013 får anvendelse.
2. Ved vurderingen av om PD- og LGD-estimater er hensiktsmessige med hensyn til kjøpte foretaksfordringer i andre tilfeller enn dem som er omhandlet i nr. 1, skal vedkommende myndigheter
 - a) vurdere disse estimatene i samsvar med artikkel 42–52,
 - b) kontrollere at kravene i artikkel 184 i forordning (EU) nr. 575/2013 er oppfylt.

KAPITTEL 9

METODE FOR VURDERING AV TILORDNINGEN AV EKSPONERINGER TIL EKSPONERINGSKATEGORIER

Artikkel 59

Generelt

1. For å vurdere en institusjons oppfyllelse av kravet om å tilordne hver eksponering til én enkelt eksponeringskategori konsekvent over tid, som fastsatt i artikkel 147 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter vurdere følgende:
 - a) Institusjonens metode for tilordning og gjennomføringen av den, i samsvar med artikkel 60.
 - b) Rekkefølgen for tilordning av eksponeringer til eksponeringskategorier, i samsvar med artikkel 61.
 - c) Hvorvidt institusjonen har tatt særlig hensyn til kategorien for massemarkedseksponeringer, i samsvar med artikkel 62.

2. Med sikte på vurderingen i henhold til nr. 1 skal vedkommende myndigheter anvende alle følgende metoder:
 - a) Gjennomgåelse av institusjonens relevante interne retningslinjer, prosedyrer og tilordningsmetode.
 - b) Gjennomgåelse av de relevante referatene fra institusjonens interne organer, herunder ledelsesorganet, eller komiteer.
 - c) Gjennomgåelse av de relevante resultatene fra institusjonens internrevisjon eller andre kontrollfunksjoner.
 - d) Gjennomgåelse av framdriftsrapportene om institusjonens innsats for å rette opp mangler og redusere risikoer som er påvist under relevante revisjoner.
 - e) Innhenting av skriftlige erklæringer fra eller gjennomføring av intervjuer av det relevante personalet og den øverste ledelsen i institusjonen.
 - f) Gjennomgåelse av de kriteriene som brukes av det personalet som er ansvarlig for den personlige tilordningen av eksponeringer til eksponeringskategorier.
3. Med sikte på vurderingen i henhold til nr. 1 kan vedkommende myndigheter også anvende følgende tilleggsmetoder:
 - a) Gjennomføring av stikkprøver og gjennomgåelse av dokumenter knyttet til en skyldners særtrekk og opprettelsen og håndteringen av eksponeringene.
 - b) Gjennomgåelse av funksjonsdokumentasjonen for de relevante IT-systemene.
 - c) Sammenligning av institusjonens data og offentlig tilgjengelige data, herunder data registrert i den databasen som føres av EBA i samsvar med artikkel 115 nr. 2 i forordning (EU) nr. 575/2013, eller i de databasene som føres av vedkommende myndigheter.
 - d) Kontroll av institusjonens overholdelse av Kommisjonens gjennomføringsbeslutning 2014/908/EU⁽⁷⁾ om likeverdigheten av tilsyns- og reguleringskravene i visse tredjestater og territorier med henblikk på behandlingen av eksponeringer i henhold til forordning (EU) nr. 575/2013.
 - e) Gjennomføring av egne tester av institusjonens data, eller anmodning om at institusjonen gjennomfører tester som foreslås av vedkommende myndigheter.
 - f) Gjennomgåelse av andre relevante dokumenter fra institusjonen.

Artikkel 60

Tilordningsmetoden og gjennomføringen av den

1. Ved vurderingen av institusjonens tilordningsmetode i samsvar med artikkel 147 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at
 - a) metoden er fullt ut dokumentert og oppfyller alle krav i artikkel 147 i forordning (EU) nr. 575/2013,
 - b) metoden gjenspeiler den tilordningsrekkefølgen som er fastsatt i artikkel 61,
 - c) metoden omfatter en liste over tredjelands regulerings- og tilsynsordninger som anses for å være likeverdige med dem som anvendes i Unionen i samsvar med gjennomføringsbeslutning 2014/908/EU, som omhandlet i artikkel 107 nr. 4, artikkel 114 nr. 7, artikkel 115 nr. 4 og artikkel 116 nr. 5 i forordning (EU) nr. 575/2013, når en slik likeverdighet kreves for å tilordne en eksponering til en bestemt kategori.
2. Ved vurderingen av gjennomføringen av tilordningsmetoden i henhold til nr. 1 skal vedkommende myndigheter kontrollere at
 - a) prosedyrene for innmating og transformasjon av data i IT-systemene er tilstrekkelig solide til å sikre korrekt tilordning av hver eksponering til en eksponeringskategori,
 - b) det foreligger tilstrekkelig detaljerte kriterier for det personalet som er ansvarlig for tilordningen av eksponeringene, til å sikre en konsekvent tilordning,

⁽⁷⁾ Kommisjonens gjennomføringsbeslutning 2014/908/EU av 12. desember 2014 om likeverdigheten av tilsyns- og reguleringskravene i visse tredjestater og territorier med henblikk på behandlingen av eksponeringer i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 575/2013 (EUT L 359 av 16.12.2014, s. 155).

c) tilordningen til egenkapitalposisjoner, poster som representerer verdipapiriseringsposisjoner, og eksponeringer som er identifisert som eksponeringer mot spesialiserte foretak i samsvar med artikkel 147 nr. 8 i forordning (EU) nr. 575/2013, foretas av personale som kjenner til vilkårene og de relevante detaljene for transaksjonen som avgjør hvordan disse eksponeringene identifiseres,

d) tilordningen foretas ved hjelp av de seneste tilgjengelige dataene.

3. Når det gjelder eksponeringer mot innretninger for kollektiv investering (IKI-er), skal vedkommende myndigheter kontrollere at institusjonene gjør sitt ytterste for å tilordne de underliggende eksponeringene til egnede eksponeringskategorier i samsvar med artikkel 152 i forordning (EU) nr. 575/2013.

Artikkel 61

Tilordningsrekkefølge

Ved vurderingen av om institusjonen tilordner eksponeringer til eksponeringskategorier i samsvar med artikkel 147 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere at tilordningen foretas i følgende rekkefølge:

- a) I første omgang tilordnes eksponeringer som kan klassifiseres under egenkapitalposisjoner, poster som representerer verdipapiriseringsposisjoner, og øvrige eiendeler som ikke er kredittforpliktelser, til disse kategoriene i samsvar med artikkel 147 nr. 2 bokstav e), f) og g) i forordning (EU) nr. 575/2013.
- b) I andre omgang fordeles eksponeringer som ikke har blitt fordelt i samsvar med bokstav a), og som kan klassifiseres i kategoriene for eksponeringer mot sentralmyndigheter og sentralbanker, eksponeringer mot institusjoner, eksponeringer mot foretak eller massemarkedseksponeringer, til disse kategoriene i samsvar med artikkel 147 nr. 2 bokstav a), b), c) og d) i forordning (EU) nr. 575/2013.
- c) I tredje omgang fordeles eventuelle kredittforpliktelser som ikke har blitt fordelt i samsvar med bokstav a) eller b), til kategorien for eksponeringer mot foretak i samsvar med artikkel 147 nr. 7 i forordning (EU) nr. 575/2013.

Artikkel 62

Spesifikke krav til massemarkedseksponeringer

1. Ved vurderingen av tilordningen av eksponeringer til kategorien for massemarkedseksponeringer i samsvar med artikkel 147 nr. 5 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) institusjonen skjelner mellom eksponeringer mot fysiske personer og mot SMB-er på grunnlag av klare kriterier på en konsekvent måte,
- b) institusjonen med sikte på å overvåke overholdelsen av den grensen som er fastsatt i artikkel 147 nr. 5 bokstav a) ii) i forordning (EU) nr. 575/2013, har innført hensiktsmessige prosedyrer og ordninger for følgende:
 - i) Identifisering av grupper av innbyrdes tilknyttede motparter og aggregering av relevante eksponeringer som hver institusjon og dens morforetak eller datterforetak opprettholder overfor denne gruppen av innbyrdes tilknyttede motparter.
 - ii) Vurdering av tilfeller der grensen er overskredet.
 - iii) Sikring av at en eksponering mot en SMB der grensen er overskredet, i stedet uten unødige opphold tilordnes til kategorien for foretakseksponeringer.

2. Ved kontrollen av at massemarkedseksponeringer ikke forvaltes individuelt på samme måte som eksponeringer i kategorien for foretakseksponeringer i henhold til artikkel 147 nr. 5 bokstav c) i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter ta hensyn til minst følgende deler av kredittprosessen:

- a) Markedsførings- og salgsvirksomhet.
- b) Produkttype.
- c) Risikoklassifiseringsprosess.

- d) Risikoklassifiseringssystem.
- e) Kredittgodkjenningsprosess.
- f) Metoder for kredittrisikoreduksjon.
- g) Overvåkingsprosesser.
- h) Innsamlings- og inndrivelsesprosess.

3. Når vedkommende myndigheter vurderer om kriteriene i artikkel 147 nr. 5 bokstav c) og d) i forordning (EU) nr. 575/2013 er oppfylt, skal de undersøke om tilordningen av eksponeringer er konsekvent med hensyn til institusjonens forretningsområder og den måten disse eksponeringer forvaltes på.

4. Vedkommende myndigheter skal kontrollere at institusjonen tilordner hver massemarkedseksponering til én enkelt eksponeringskategori som den relevante korrelasjonskoeffisienten får anvendelse på, i samsvar med artikkel 154 nr. 1, 3 og 4 i forordning (EU) nr. 575/2013.

- a) Med sikte på kontroll av overholdelsen av artikkel 154 nr. 4 bokstav d) og e) i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at
 - i) volatiliteten i tapsprosentene for porteføljen av kvalifiserte rullerende massemarkedseksponeringer er lav i forhold til deres gjennomsnittlige tapsprosent, ved å vurdere institusjonens sammenligning av volatiliteten i tapsprosentene for porteføljen av kvalifiserte rullerende massemarkedseksponeringer og andre massemarkedseksponeringer eller andre referanseverdier,
 - ii) risikostyringen av porteføljen av kvalifiserte rullerende massemarkedseksponeringer er i samsvar med de underliggende risikokjennetegnene, herunder tapsprosent.
- b) Med sikte på å kontrollere overholdelsen av artikkel 154 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at korrelasjonskoeffisienten fastsatt i artikkel 154 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013 tildeles alle eksponeringer der sikkerhet i fast eiendom brukes i egne LGD-estimer i samsvar med artikkel 181 nr. 1 bokstav f) i forordning (EU) nr. 575/2013.

KAPITTEL 10

METODE FOR VURDERING AV STRESSTESTING I FORBINDELSE MED VURDERING AV KAPITALDEKNING

Artikkel 63

Generelt

1. For å vurdere kvaliteten på en institusjons stresstesting som benyttes ved vurderingen av dens kapitaldekning i samsvar med artikkel 177 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere alt følgende:

- a) Hvorvidt metodene som brukes for å utforme stresstestene, er hensiktsmessige, i samsvar med artikkel 64.
- b) Hvor solid organiseringen av metoden for stresstesting er, i samsvar med artikkel 65.
- c) Integrasjonen av stresstestene i risikostyrings- og kapitalforvaltningsprosessene i samsvar med artikkel 66.

2. Med sikte på vurderingen i henhold til nr. 1 skal vedkommende myndigheter anvende alle følgende metoder:

- a) Gjennomgåelse av institusjonens interne retningslinjer, metoder og prosedyrer for utformingen og utførelsen av stresstester.
- b) Gjennomgåelse av institusjonens resultater av stresstesten.
- c) Gjennomgåelse av roller og ansvarsområder i de enhetene og ledelsesorganene som er involvert i utformingen, godkjenningen og utførelsen av stresstesten.

- d) Gjennomgåelse av de relevante referatene fra institusjonens interne organer, herunder ledelsesorganet, eller komiteer.
 - e) Gjennomgåelse av de relevante resultatene fra institusjonens internrevisjon eller andre kontrollfunksjoner.
 - f) Gjennomgåelse av framdriftsrapportene om institusjonens innsats for å rette opp mangler og redusere risikoer som er påvist under relevante revisjoner.
 - g) Innhenting av skriftlige erklæringer fra eller gjennomføring av intervjuer av det relevante personalet og den øverste ledelsen i institusjonen.
3. Med sikte på vurderingen i henhold til nr. 1 kan vedkommende myndigheter også anvende følgende tilleggsmetoder:
- a) Gjennomgåelse av funksjonsdokumentasjonen for de IT-systemene som brukes til stresstesten.
 - b) Anmodning om at institusjonen foretar en beregning av stresstesten på grunnlag av alternative antakelser.
 - c) Gjennomføring av egne beregninger av stresstester på grunnlag av institusjonens data for visse typer eksponeringer.
 - d) Gjennomgåelse av andre relevante dokumenter fra institusjonen.

Artikkel 64

Hensiktsmessigheten til de metodene som anvendes for å utforme stresstestene

1. Ved vurderingen av hvorvidt institusjonens metoder for utforming av stresstester for vurdering av kapitaldekningen i samsvar med artikkel 177 i forordning (EU) nr. 575/2013 er hensiktsmessige, skal vedkommende myndigheter kontrollere at
- a) testene er meningsfulle, rimelig forsiktige og kan identifisere virkningene på institusjonens samlede kapitalkrav for kredittrisiko under alvorlige, men sannsynlige konjunkturnedganger,
 - b) testene omfatter minst alle vesentlige IRB-porteføljer,
 - c) metodene i hensiktsmessig omfang er i samsvar med de metodene som institusjonen bruker til stresstesting av den interne kapitalallokeringen,
 - d) dokumentasjonen av metoden for stresstesting, herunder interne og eksterne data samt inndata fra ekspertvurderinger, er tilstrekkelig detaljert til at tredjeparter kan forstå begrunnelsen for valget av scenarioer og reproducere stresstesten.
2. Med sikte på vurderingen i henhold til nr. 1 bokstav a) skal vedkommende myndigheter kontrollere at stresstesting omfatter minst følgende trinn:
- a) En identifisering av scenarioene, herunder konjunkturnedganger som er alvorlige, men sannsynlige, og justeringen i samsvar med artikkel 153 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013 av scenarioet med forringelse av kredittkvaliteten til tilbydere av kredittrisikodekning.
 - b) En vurdering av identifiserte scenarioers innvirkning på institusjonens risikoparametere, bevegelse mellom risikoklasser, forventede tap og beregning av krav til ansvarlig kapital i forbindelse med kredittrisiko.
 - c) En vurdering av om kravene til ansvarlig kapital er hensiktsmessige.
3. Ved vurderingen av hensiktsmessigheten av scenarioer omhandlet i nr. 2 bokstav a) skal vedkommende myndigheter kontrollere kvaliteten på følgende metoder:
- a) Metoden for å identifisere en gruppe av økonomiske drivkrefter.
 - b) Metoden for å utarbeide stressscenarioer, herunder hvor alvorlige de er, hvor lenge de varer og sannsynligheten for at de forekommer.
 - c) Metoden for å predikere hvert scenarios innvirkning på de relevante risikoparametrene.

*Artikkel 65***Organisering av metoden for stresstesting**

Ved vurderingen av hvor solid organiseringen av metoden for stresstesting som institusjonen bruker for å vurdere kapitaldekningen, er, i samsvar med artikkel 177 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) stresstesting foretas regelmessig og minst én gang i året,
- b) rollene og ansvarsområdene til den eller de enhetene som er ansvarlig(e) for utformingen og gjennomføringen av stresstesten, er klart definert,
- c) resultatene av stresstester godkjennes på et egnet ledelsesnivå, og at den øverste ledelsen informeres om resultatene til rett tid,
- d) IT-infrastrukturen effektivt støtter gjennomføringen av stresstester.

*Artikkel 66***Integrering av stresstestene i risikostyrings- og kapitalforvaltningsprosessene**

Ved vurderingen av integreringen av stresstestene i institusjonens risikostyrings- og kapitalforvaltningsprosesser ved anvendelsen av artikkel 177 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) institusjonen tar hensyn til resultatene av stresstester i sin beslutningsprosess, særlig med hensyn til risikostyring og kapitalforvaltning,
- b) institusjonen tar hensyn til resultatene av stresstester i kapitalforvaltningsprosessen og identifiserer mulige hendelser eller framtidige endringer i økonomiske forhold med sikte på kapitalkrav.

KAPITTEL 11

METODE FOR VURDERING AV BEREGNINGEN AV KRAV TIL ANSVARLIG KAPITAL*Artikkel 67***Generelt**

1. For å vurdere om en institusjon beregner krav til ansvarlig kapital ved å bruke sine risikoparametere for forskjellige eksponeringskategorier i samsvar med artikkel 110 nr. 2 og 3, artikkel 144 nr. 1 bokstav g) og artikkel 151–168 i forordning (EU) nr. 575/2013 og er i stand til å foreta den rapporteringen som kreves i henhold til artikkel 430 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere alt følgende:

- a) Hvorvidt det systemet som brukes for å beregne krav til ansvarlig kapital, er pålitelig, i samsvar med artikkel 68.
- b) Datakvaliteten, i samsvar med artikkel 69.
- c) Hvorvidt innføringen av metodene og prosedyrene for forskjellige eksponeringskategorier er korrekt, i samsvar med artikkel 70.
- d) Organiseringen av prosessen for beregning av krav til ansvarlig kapital, i samsvar med artikkel 71.

2. Når det gjelder konserner, skal vedkommende myndigheter med sikte på vurderingen i henhold til nr. 1 ta hensyn til bankkonsernets struktur og de fastsatte rollene og ansvarsområdene til morinstitusjonen og dens datterforetak.

3. Med sikte på kontrollen i henhold til nr. 1 og 2 skal vedkommende myndigheter anvende alle følgende metoder:
- a) Gjennomgåelse av institusjonens interne retningslinjer og prosedyrer med hensyn til prosessen for beregning av krav til ansvarlig kapital, herunder datakildene, beregningsmetodene og kontrollene som anvendes.
 - b) Gjennomgåelse av de relevante rollene og ansvarsområdene til de forskjellige enhetene og interne organene som er involvert i beregningen av krav til ansvarlig kapital.
 - c) Gjennomgåelse av de relevante referatene fra institusjonens interne organer, herunder ledelsesorganet, eller komiteer.
 - d) Gjennomgåelse av dokumentasjonen av beregningssystemets tester, herunder de scenarioene som testene omfatter, samt deres resultater og godkjenninger av dem.
 - e) Gjennomgåelse av de relevante kontrollrapportene, herunder resultatene av avstemmingen av data fra forskjellige kilder.
 - f) Gjennomgåelse av de relevante resultatene fra institusjonens internrevisjon eller andre kontrollfunksjoner.
 - g) Gjennomgåelse av framdriftsrapportene om institusjonens innsats for å rette opp mangler og redusere risikoer som er påvist under relevante revisjoner.
 - h) Innhenting av skriftlige erklæringer fra eller gjennomføring av intervjuer av det relevante personalet og den øverste ledelsen i institusjonen.
4. Med sikte på vurderingen i henhold til nr. 1 og 2 kan vedkommende myndigheter også anvende følgende tilleggsmetoder:
- a) Gjennomgåelse av funksjonsdokumentasjonen for de IT-systemene som brukes for å beregne krav til ansvarlig kapital.
 - b) Anmodning om at institusjonen foretar en beregning i sanntid av krav til ansvarlig kapital for visse typer eksponeringer.
 - c) Gjennomføring av egne stikkprøver av beregningen av krav til ansvarlig kapital ut fra institusjonens data for visse typer eksponeringer.
 - d) Gjennomføring av egne tester av institusjonens data, eller anmodning om at institusjonen gjennomfører tester som foreslås av vedkommende myndigheter.
 - e) Gjennomgåelse av andre relevante dokumenter fra institusjonen.

Artikkel 68

Påliteligheten i det systemet som brukes for å beregne krav til ansvarlig kapital

Ved vurderingen av hvorvidt institusjonens system som brukes for å beregne krav til ansvarlig kapital i henhold til artikkel 144 nr. 1 bokstav g) i forordning (EU) nr. 575/2013, er pålitelig, skal vedkommende myndigheter i tillegg til kravene i artikkel 72–75 knyttet til metoden for vurdering av datavedlikehold, kontrollere at

- a) de kontrolltestene som institusjonen har gjennomført for å bekrefte at beregningen av krav til ansvarlig kapital er i samsvar med artikkel 151–168 i forordning (EU) nr. 575/2013, er fullstendige,
- b) kontrolltestene er pålitelige, og særlig at de beregningene som foretas i det systemet som brukes for krav til ansvarlig kapital, er i samsvar med beregningene i et alternativt beregningsverktøy,
- c) hyppigheten av de kontrolltestene som institusjonen gjennomfører, er hensiktsmessig, og at testene minst finner sted på tidspunktet for innføringen av algoritmene for beregning av krav til ansvarlig kapital og i alle andre tilfeller der det gjøres endringer i systemet.

*Artikkel 69***Datakvalitet**

1. Ved vurderingen av datakvaliteten for beregning av krav til ansvarlig kapital omhandlet i artikkel 144 nr. 1 bokstav g) i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter i tillegg til kravene i artikkel 73 kontrollere de metodene og prosedyrene som institusjonen har innført for å identifisere eksponeringsverdiene med alle relevante egenskaper, herunder data knyttet til risikoparametere og kredittrisikoreduksjonsteknikker. Vedkommende myndigheter skal kontrollere at

- a) risikoparametrene er fullstendige, herunder i tilfeller der manglende parametere erstattes av standardverdier, og dersom en slik erstatning har funnet sted, at den er konservativ, begrunnet og dokumentert,
- b) parameterverdiintervallet er i samsvar med de reguleringsverdiene og minsteverdiene som er fastsatt i artikkel 160–164 i forordning (EU) nr. 575/2013,
- c) de dataene som brukes for å beregne krav til ansvarlig kapital, er i samsvar med de dataene som brukes i andre interne prosesser,
- d) anvendelsen av risikoparametere er i samsvar med eksponeringenes egenskaper, og særlig at den tilordnede LGD-verdien er nøyaktig og stemmer overens med den typen eksponering og sikkerhetsstillelse som brukes for å sikre eksponeringen i henhold til artikkel 164 og artikkel 230 nr. 2 i forordning (EU) nr. 575/2013,
- e) beregningen av eksponeringsverdien er korrekt, og særlig at motregningsavtalene og klassifiseringen av poster utenfor balansen anvendes i samsvar med artikkel 166 i forordning (EU) nr. 575/2013,
- f) dersom PD/LGD-metoden anvendes på egenkapitalposisjoner, er klassifiseringen av eksponeringene og anvendelsen av risikoparametere korrekt i samsvar med artikkel 165 i forordning (EU) nr. 575/2013.

2. Ved vurderingen av sammenhengen mellom de dataene som brukes for å beregne krav til ansvarlig kapital, og de dataene som brukes for interne formål i samsvar med artikkel 18–22 om metoder for vurdering av anvendelseskrav og erfaringskrav, skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) det er innført hensiktsmessige kontroll- og avstemmingsordninger for å sikre at de risikoparameterverdiene som brukes for å beregne krav til ansvarlig kapital, er i samsvar med de parameterverdiene som brukes for interne formål,
- b) det er innført hensiktsmessige kontroll- og avstemmingsordninger for å sikre at verdien av eksponeringer som krav til ansvarlig kapital beregnes for, er i samsvar med regnskapsdataene,
- c) beregningen av krav til ansvarlig kapital for alle eksponeringer som inngår i institusjonens hovedbok, er fullstendig, og at oppdelingen mellom eksponeringer etter IRB-metoden og standardmetoden er i samsvar med artikkel 148 og 150 i forordning (EU) nr. 575/2013.

*Artikkel 70***Korrekt innføring av metodene og prosedyrene for forskjellige eksponeringskategorier**

Ved vurderingen av hvorvidt gjennomføringen av metodene og prosedyrene for beregning av krav til ansvarlig kapital omhandlet i artikkel 144 nr. 1 bokstav g) i forordning (EU) nr. 575/2013 er korrekt for forskjellige eksponeringskategorier, skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) formelen for risikovekt anvendes korrekt i samsvar med artikkel 153 og 154 i forordning (EU) nr. 575/2013, idet det tas hensyn til tilordningen av eksponeringer til eksponeringskategorier,
- b) beregningen av korrelasjonskoeffisienten foretas på grunnlag av eksponeringenes egenskaper, særlig at parameteren for det samlede salget anvendes på grunnlag av konsolidert finansiell informasjon,

- c) dersom det risikovektede eksponeringsbeløpet justeres i samsvar med artikkel 153 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013, er justeringen basert på alle følgende betraktninger:
- i) Opplysningene om PD-verdien til tilbyderer av kredittrisikodekning anvendes korrekt.
 - ii) PD-verdien til tilbyderer av kredittrisikodekning estimeres ved hjelp av det risikoklassifiseringssystemet som er godkjent av vedkommende myndigheter etter IRB-metoden.
- d) Beregningen av løpetidsparameteren er korrekt, og særlig
- i) at fasilitetens utløpsdato benyttes for å beregne løpetidsparameteren i samsvar med artikkel 162 nr. 2 bokstav f) i forordning (EU) nr. 575/2013,
 - ii) at dette i tilfeller der løpetidsparameteren er mindre enn ett år, er tilstrekkelig begrunnet og dokumentert med sikte på artikkel 162 nr. 1, 2 og 3 i forordning (EU) nr. 575/2013.
- e) Bunnverdiene for den eksponeringsvektede gjennomsnittlige LGD-verdien for massemarkedseksponeringer som er sikret ved pant i boligeiendom og næringseiendom, og som ikke omfattes av garantier fra sentralmyndigheter fastsatt i artikkel 164 nr. 4 og 5 i forordning (EU) nr. 575/2013, beregnes på samlet nivå for alle massemarkedseksponeringer som er sikret ved pant i henholdsvis boligeiendom og næringseiendom, og at institusjonen dersom den eksponeringsvektede gjennomsnittlige LGD-verdien på samlet nivå ligger under de respektive bunnverdiene, anvender relevante justeringer på en måte som er konsekvent over tid.
- f) Anvendelsen av forskjellige metoder på forskjellige egenkapitalporteføljer, dersom institusjonen selv bruker forskjellige metoder for intern risikostyring i samsvar med artikkel 155 i forordning (EU) nr. 575/2013, er korrekt, særlig at valget av metode
- i) ikke fører til en undervurdering av krav til ansvarlig kapital,
 - ii) foretas på en konsekvent måte, også over tid,
 - iii) er begrunnet i interne risikostyringspraksiser.
- g) Anvendelsen av risikovekter, dersom den enkle risikovektmetoden brukes i samsvar med artikkel 155 nr. 2 i forordning (EU) nr. 575/2013, er korrekt, særlig at risikovekten på 190 % brukes bare for tilstrekkelig diversifiserte porteføljer, der institusjonen har bevist at det er oppnådd en betydelig risikoreduksjon som følge av diversifiseringen av porteføljen sammenlignet med risikoen ved enkeltseksponeringer i porteføljen.
- h) Beregningen av forskjellen mellom forventede tapte beløp og kredittrisikojusteringer, ytterligere verdijusteringer og andre reduksjoner av den ansvarlige kapitalen i samsvar med artikkel 159 i forordning (EU) nr. 575/2013 er korrekt, og særlig
- i) at beregningen foretas separat for porteføljen av misligholdte eksponeringer og porteføljen av ikke-misligholdte eksponeringer,
 - ii) dersom beregningen for den misligholdte porteføljen resulterer i et negativt beløp, at dette beløpet ikke brukes til å utligne de positive beløpene som følger av beregningen av porteføljen av ikke-misligholdte eksponeringer,
 - iii) at beregningen foretas før innregning av skatteeffekten.
- i) De forskjellige metodene for behandling av eksponeringer i form av andeler eller aksjer i IKI-er anvendes korrekt, særlig
- i) at institusjonen på en korrekt måte skjelner mellom eksponeringer i IKI-er som er omfattet av gjennomskjæringsmetoden («look-through approach») omhandlet i artikkel 152 nr. 1 og 2 i forordning (EU) nr. 575/2013, og andre eksponeringer i IKI-er,
 - ii) at eksponeringene i IKI-er som behandles i samsvar med artikkel 152 nr. 1 eller 2 i forordning (EU) nr. 575/2013, oppfyller kriteriene i artikkel 132 nr. 3 i den nevnte forordningen,

- iii) dersom institusjonen bruker metoden fastsatt i artikkel 152 nr. 4 i forordning (EU) nr. 575/2013 for å beregne de gjennomsnittlige risikovektede eksponeringsbeløpene, at
- en ekstern revisor bekrefter at beregningen er riktig,
 - multiplikasjonsfaktorene fastsatt i artikkel 152 nr. 2 bokstav b) i) og ii) i forordning (EU) nr. 575/2013 anvendes korrekt,
 - tredjeparten, dersom institusjonen benytter en tredjepart for å beregne de risikovektede eksponeringsbeløpene, oppfyller kravene i artikkel 152 nr. 4 bokstav a) og b) i forordning (EU) nr. 575/2013.

Artikkel 71

Organisering av prosessen for beregning av krav til ansvarlig kapital

Ved vurderingen av kvaliteten på prosessen for beregning av krav til ansvarlig kapital i henhold til artikkel 144 nr. 1 bokstav g) i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) fordelingen av ansvarsområder for den eller de enhetene som er ansvarlig(e) for kontrollen og forvaltningen av beregningsprosessen, særlig fordelingen av ansvaret for de spesifikke kontrollene som skal utføres på hvert trinn i beregningsprosessen, er klart definert,
- b) relevante prosedyrer, herunder reserveprosedyrer, sikrer at beregningen av krav til ansvarlig kapital foretas i samsvar med artikkel 430 i forordning (EU) nr. 575/2013,
- c) alle inndataene, herunder risikoparameterverdiene og tidligere versjoner av systemet, lagres slik at beregningen av krav til ansvarlig kapital kan reproduseres,
- d) resultatene av beregningen godkjennes på et egnet ledelsesnivå, og at den øverste ledelsen informeres om eventuelle feil eller mangler ved beregningen og de tiltakene som skal treffes.

KAPITTEL 12

METODE FOR VURDERING AV DATAVEDLIKEHOLD

Artikkel 72

Generelt

1. Ved vurderingen av om kravene til datavedlikehold i artikkel 144 nr. 1 bokstav d) og artikkel 176 i forordning (EU) nr. 575/2013 er oppfylt, skal vedkommende myndigheter evaluere alt følgende:

- a) Kvaliteten på de interne, eksterne eller felles dataene, herunder datakvalitetsstyringsprosessen, i samsvar med artikkel 73.
- b) Datadokumentasjonen og -rapporteringen, i samsvar med artikkel 74.
- c) Den relevante IT-infrastrukturen, i samsvar med artikkel 75.

2. Med sikte på vurderingen i henhold til nr. 1 skal vedkommende myndigheter anvende alle følgende metoder:

- a) Gjennomgåelse av de retningslinjene, metodene og prosedyrene for datakvalitetsstyring som er relevante for de dataene som brukes i IRB-metoden.
- b) Gjennomgåelse av de relevante datakvalitetsrapportene og deres konklusjoner, resultater og anbefalinger.

- c) Gjennomgåelse av de IT-infrastrukturretningslinjene og de IT-systemforvaltningsprosedyrene, herunder retningslinjer for beredskapsplanlegging, som er relevante for de IT-systemene som brukes i forbindelse med IRB-metoden.
 - d) Gjennomgåelse av de relevante referatene fra institusjonens interne organer, herunder ledelsesorganet, eller komiteer.
 - e) Gjennomgåelse av de relevante resultatene fra institusjonens internrevisjon eller andre kontrollfunksjoner.
 - f) Gjennomgåelse av framdriftsrapportene om institusjonens innsats for å rette opp mangler og redusere risikoer som er påvist under relevante revisjoner.
 - g) Innhenting av skriftlige erklæringer fra eller gjennomføring av intervjuer av det relevante personalet og den øverste ledelsen i institusjonen.
3. Med sikte på vurderingen i henhold til nr. 1 kan vedkommende myndigheter også anvende følgende tilleggsmetoder:
- a) Gjennomføring av egne tester av institusjonens data, eller anmodning om at institusjonen gjennomfører tester som foreslås av vedkommende myndigheter.
 - b) Gjennomgåelse av andre relevante dokumenter fra institusjonen.

Artikkel 73

Datakvalitet

1. Ved vurderingen av kvaliteten på de interne, eksterne eller felles dataene som er nødvendige for effektivt å støtte prosessen for måling og styring av kredittrisiko i samsvar med artikkel 144 nr. 1 bokstav d) og artikkel 176 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere
- a) at verdiene i de attributtene som krever dem, er fullstendige,
 - b) nøyaktigheten til dataene, for å sikre at dataene i det vesentlige er feilfrie,
 - c) konsekvensen i dataene, for å sikre at et gitt datasett kan avstemmes mot institusjonens forskjellige datakilder,
 - d) at dataverdier er aktuelle, for å sikre at verdiene er ajourførte,
 - e) at dataene er unike, for å sikre at de aggregerte dataene ikke dupliseres som følge av filtre eller andre endringer av kilde-data,
 - f) dataenes gyldighet, for å sikre at dataene er basert på et hensiktsmessig klassifiseringssystem som er tilstrekkelig strengt til å utløse godkjenning,
 - g) dataenes sporbarhet, for å sikre at historikken, behandlingen og plasseringen av de aktuelle dataene lett kan spores.
2. Ved vurderingen av datakvalitetsstyringsprosessen skal vedkommende myndigheter kontrollere at
- a) alt følgende er innført:
 - i) Hensiktsmessige datakvalitetsstandarder som fastsetter målene for og det overordnede omfanget av datakvalitetsstyringsprosessen.
 - ii) Hensiktsmessige retningslinjer, standarder og prosedyrer for datainnsamling, -lagring, -flytting, -oppdatering og -bruk.
 - iii) En praksis med løpende ajourføring og forbedring av datakvalitetsstyringsprosessen.
 - iv) Et sett av kriterier og prosedyrer for å fastslå samsvar med datakvalitetsstandardene, særlig de generelle kriteriene og prosessen for avstemming av data mellom og innenfor systemer, herunder regnskapsdata og data basert på interne kredittvurderinger.
 - v) Hensiktsmessige prosedyrer for intern vurdering og løpende forbedring av datakvaliteten, herunder prosessen med å utstede interne anbefalinger med sikte på å løse problemer på områder der det er behov for forbedringer, og prosessen med å gjennomføre disse anbefalingene med en prioritet som er basert på deres vesentlighet, og særlig prosessen for håndtering av vesentlige avvik som oppstår under dataavstemmingsprosessen.

- b) Datainnsamlingsprosessen er tilstrekkelig uavhengig av datakvalitetsstyringsprosessen, herunder en atskillelse av organisasjonsstrukturen og personalet, der det er relevant.

Artikkel 74

Datadokumentasjon og -rapportering

1. Ved vurderingen av dokumentasjonen av data som er nødvendige for effektivt å støtte prosessen for måling og styring av kredittrisiko i samsvar med artikkel 144 nr. 1 bokstav d) og artikkel 176 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter evaluere alt følgende:

- a) Spesifikasjonen for databasettet, og særlig
- i) den samlede oversikten over databaser som inngår i de beregningssystemene som brukes i forbindelse med IRB-metoden,
 - ii) de relevante datakildene,
 - iii) de relevante prosessene for datauttrekking og -endring og de kriteriene som brukes i den forbindelse,
 - iv) den relevante funksjonsspesifikasjonen for databaser, herunder deres størrelse, opprettelsesdato, dataordbøker med angivelse av feltenes innhold og av de forskjellige verdiene som er satt inn i feltene, med klare definisjoner av dataelementene,
 - v) den relevante tekniske spesifikasjonen for databaser, herunder typen database, tabeller, databasestyringssystem og databasearkitektur og datamodeller som angis i hver standardnotasjon for datamodellering,
 - vi) relevant arbeidsflyt og relevante framgangsmåter for datainnsamling og datalagring.
- b) Retningslinjer for databehandling og ansvarsfordeling, herunder brukerprofiler og dataeiere.
- c) Gjennomsiktigheten, tilgjengeligheten og konsekvensen i de kontrollene som er innført innenfor rammene for databehandlingen.

2. Ved vurderingen av datarapportering skal vedkommende myndigheter kontrollere særlig at datarapporteringen

- a) spesifiserer omfanget av rapporter eller gjennomgørelser, resultatene og, der det er relevant, anbefalingene for håndtering av påviste svakheter eller mangler,
- b) formidles til institusjonens øverste ledelse og ledelsesorgan tilstrekkelig ofte, og at mottakerens nivå er i samsvar med institusjonens organisasjonsstruktur og opplysningenes type og betydning,
- c) foretas regelmessig og, dersom det er hensiktsmessig, også på ad hoc-basis,
- d) gir tilstrekkelig dokumentasjon for at anbefalingene er fulgt i tilstrekkelig grad og korrekt gjennomført av institusjonen.

Artikkel 75

IT-infrastruktur

1. Ved vurderingen av IT-systemenes infrastruktur som er relevante for institusjonens risikoklassifiseringssystemer og for bruken av IRB-metoden i samsvar med artikkel 144 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter evaluere alt følgende:

- a) IT-systemarkitekturen, herunder alle applikasjoner, grensesnitt og interaksjoner.
- b) Et dataflytdiagram som viser et kart over de viktigste applikasjonene, databasene og IT-komponentene som inngår ved anvendelsen av IRB-metoden, og som er knyttet til risikoklassifiseringssystemer.

- c) Tilordningen av IT-systemeiere.
 - d) IT-systemenes kapasitet, skalerbarhet og effektivitet.
 - e) Håndbøkene for IT-systemene og databasene.
2. Ved vurderingen av om IT-infrastrukturen som er relevant for institusjonens risikoklassifiseringssystemer og anvendelsen av IRB-metoden, er av god kvalitet og sikker, skal vedkommende myndigheter kontrollere at
- a) IT-infrastrukturen kan støtte en institusjons ordinære og ekstraordinære prosesser på en rettidig, automatisk og fleksibel måte,
 - b) risikoen for avbrudd i IT-infrastrukturens kapasitet («svikt»), risikoen for tap av data og risikoen for ukorrekte evalueringer («feil») håndteres på hensiktsmessig måte,
 - c) IT-infrastrukturen er tilstrekkelig beskyttet mot tyveri, bedrageri, manipulering eller sabotasje av data eller systemer utført av ondsinnede personer i eller utenfor institusjonen.
3. Ved vurderingen av om IT-infrastrukturen som er relevant for institusjonens risikoklassifiseringssystemer og for anvendelsen av IRB-metoden, er solid, skal vedkommende myndigheter kontrollere at
- a) prosedyrene for sikkerhetskopiering av IT-systemer, data og dokumentasjon gjennomføres og testes regelmessig,
 - b) det gjennomføres handlingsplaner for kontinuitet for kritiske IT-systemer,
 - c) gjenopprettingsprosedyrene for IT-systemer i tilfelle av svikt er definert og testes regelmessig,
 - d) forvaltningen av IT-systembrukere er i samsvar med institusjonens relevante retningslinjer og prosedyrer,
 - e) det er innført revisjonssporing for kritiske IT-systemer,
 - f) håndteringen av endringer av IT-systemer er hensiktsmessig, og overvåkingen av endringer omfatter alle IT-systemer.
4. Ved vurderingen av om IT-infrastrukturen som er relevant for institusjonens risikoklassifiseringssystemer og for anvendelsen av IRB-metoden, gjennomgås både regelmessig og på ad hoc-basis, skal vedkommende myndigheter kontrollere at
- a) regelmessig overvåking og ad hoc-gjennomgåelser resulterer i anbefalinger om håndtering av eventuelle påviste svakheter eller mangler,
 - b) de resultatene og anbefalingene som er omhandlet i bokstav a), meddeles institusjonens øverste ledelse og ledelsesorgan,
 - c) det foreligger tilstrekkelig dokumentasjon for at anbefalingene er fulgt og gjennomført på riktig måte av institusjonen.

KAPITTEL 13

METODE FOR VURDERING AV INTERNE MODELLER FOR EGENKAPITALPOSISJONER

Artikkel 76

Generelt

1. Ved vurderingen av om en institusjon kan utvikle og validere den interne modellen for egenkapitalposisjoner og tilordne hver eksponering til anvendelsesområdet for en metode med interne modeller for egenkapitalposisjoner i henhold til kravene i artikkel 144 nr. 1 bokstav f) og h) og artikkel 186, 187 og 188 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter evaluere alt følgende:
- a) De benyttede dataenes hensiktsmessighet, i samsvar med artikkel 77.
 - b) Modellenes hensiktsmessighet, i samsvar med artikkel 78.

- c) Stresstestingsprogrammets fullstendighet, i samsvar med artikkel 79.
 - d) Modellens og modellprosessens integritet, i samsvar med artikkel 80.
 - e) Hensiktsmessigheten av tilordningen av eksponeringer til metoden med interne modeller, i samsvar med artikkel 81.
 - f) Valideringsfunksjonens hensiktsmessighet, i samsvar med artikkel 82.
2. Med sikte på evalueringen i henhold til nr. 1 skal vedkommende myndigheter anvende alle følgende metoder:
- a) Gjennomgåelse av institusjonens relevante interne retningslinjer og prosedyrer.
 - b) Gjennomgåelse av institusjonens tekniske dokumentasjon for metoden og prosessen for utviklingen av interne modeller for egenkapitalposisjoner.
 - c) Gjennomgåelse og kritisk vurdering av de relevante håndbøkene, metodene og prosessene for utvikling.
 - d) Gjennomgåelse av roller og ansvarsområder i de ulike enhetene og interne organene som er involvert i utformingen, valideringen og anvendelsen av de interne modellene for egenkapitalposisjoner.
 - e) Gjennomgåelse av de relevante referatene fra institusjonens interne organer, herunder ledelsesorganet, eller komiteer.
 - f) Gjennomgåelse av de relevante rapportene om resultatene for interne modeller for egenkapitalposisjoner og anbefalingene fra kontrollenheten for kredittrisiko, valideringsfunksjonen, internrevisjonsfunksjonen eller enhver annen kontrollfunksjon i institusjonen.
 - g) Gjennomgåelse av de relevante framdriftsrapportene om institusjonens innsats for å rette opp mangler og redusere risikoer som er påvist under overvåking, valideringer og revisjoner.
 - h) Innhenting av skriftlige erklæringer fra eller gjennomføring av intervjuer av det relevante personalet og den øverste ledelsen i institusjonen.
3. Med sikte på evalueringen i henhold til nr. 1 kan vedkommende myndigheter også anvende følgende tilleggsmetoder:
- a) Anmodning om og analyse av data som er brukt i prosessen i forbindelse med utviklingen av interne modeller for egenkapitalposisjoner.
 - b) Gjennomføring av egne estimater eller reproduksjon av institusjonens «value-at-risk»-estimater ved hjelp av relevante data fra institusjonen.
 - c) Anmodning om ytterligere dokumentasjon eller analyser som underbygger metodevalgene og de oppnådde resultatene.
 - d) Gjennomgåelse av funksjonsdokumentasjonen for de IT-systemene som brukes til «value-at-risk»-beregningen.
 - e) Gjennomgåelse av andre relevante dokumenter fra institusjonen.

Artikkel 77

Dataenes hensiktsmessighet

Ved vurderingen av om de dataene som brukes for å vise den faktiske fordelingen av avkastning for egenkapitalposisjoner i samsvar med artikkel 186 i forordning (EU) nr. 575/2013, er hensiktsmessige, skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) dataene viser risikoprofilen for institusjonens spesifikke egenkapitalposisjoner,
- b) dataene er tilstrekkelige til å gi statistisk pålitelige estimater for tap, eller de har blitt justert tilstrekkelig til å oppnå modellresultatene som er tilstrekkelig realistiske og forsiktede,
- c) de benyttede dataene kommer fra eksterne kilder, eller, dersom det benyttes interne data, er gjennomgått uavhengig av en relevant kontrollfunksjon i institusjonen,

- d) dataene gjenspeiler den lengste tilgjengelige perioden med sikte på å gi et forsiktig estimat av potensielle tap i løpet av en relevant langsiktig syklus eller konjunktursyklus, og særlig at de omfatter perioden med betydelig finansiell krise som er relevant for institusjonens portefølje,
- e) dersom det benyttes konverterte kvartalsdata som dekker en kortere tidshorisont, at konverteringsprosedyren støttes av empirisk dokumentasjon gjennom en velutviklet og dokumentert tilnærming og anvendes forsiktig og konsekvent over tid,
- f) den lengste tidshorisonten som velges, gjør det mulig å estimere 99-prosentilen med ikke-overlappende observasjoner.

Artikkel 78

Modellenes hensiktsmessighet

Ved vurderingen av om de modellene som brukes for å estimere fordelingen av avkastning for egenkapitalposisjoner med sikte på beregning av krav til ansvarlig kapital i samsvar med artikkel 186 i forordning (EU) nr. 575/2013, er hensiktsmessige, skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) modellen er hensiktsmessig for risikoprofilen til og kompleksiteten i institusjonens egenkapitalportefølje, og at modellen, dersom institusjonen innehar vesentlige beholdninger av verdier som er svært ikke-lineære av natur, tar hensyn til dette på en hensiktsmessig måte,
- b) tilordningen av individuelle posisjoner til tilnæringsverdier, markedsindekser og risikofaktorer er rimelig, intuitiv og forsvarlig fundert,
- c) de utvalgte risikofaktorene er hensiktsmessige og effektivt dekker både generelle og spesifikke risikoer,
- d) modellen forklarer den historiske prisvariasjonen på en tilfredsstillende måte,
- e) modellen fanger opp både omfanget av potensielle konsentrasjoner og endringer i sammensetningen av dem.

Artikkel 79

Stresstestingsprogrammets fullstendighet

1. Ved vurderingen av hvorvidt stresstestingsprogrammet som kreves i henhold til artikkel 186 bokstav g) i forordning (EU) nr. 575/2013, er fullstendig, skal vedkommende myndigheter kontrollere at institusjonen kan framlegge tapestimater for alternative negative scenarioer, og at disse scenarioene er forskjellige fra dem som brukes i den interne modellen, men likevel kan forekomme.

2. Med sikte på vurderingen i henhold til nr. 1 skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) de alternative negative scenarioene er relevante for institusjonens spesifikke beholdninger, gjenspeiler betydelige tap for institusjonen og fanger opp virkninger som ikke gjenspeiles i modellens resultater,
- b) modellens resultater for de alternative negative scenarioene brukes i den faktiske risikostyringen for egenkapitalporteføljen og rapporteres regelmessig til den øverste ledelsen,
- c) de alternative negative scenarioene gjennomgås og ajourføres regelmessig.

Artikkel 80

Modellens og modellprosessens integritet

1. Ved vurderingen av modellenes og modellprosessens integritet i henhold til kravene i artikkel 187 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter kontrollere at

- a) den interne modellen er fullstendig integrert i forvaltningen av egenkapital utenfor handelsporteføljen, institusjonens generelle informasjonssystemer for risikostyring og institusjonens infrastruktur for risikostyring, og brukes for å overvåke investeringsgrensene og risikoen knyttet til egenkapitalposisjoner,

- b) modelleringsenheten er kompetent og uavhengig av den enheten som har ansvar for forvaltningen av de enkelte investeringene.
2. Med sikte på vurderingen i henhold til nr. 1 bokstav a) skal vedkommende myndigheter kontrollere at
- a) institusjonens ledelsesorgan og øverste ledelse er aktivt involvert i risikostyringsprosessen i den forstand at de har godkjent et sett av investeringsgrenser som er basert blant annet på den interne modellens resultater,
- b) de rapportene som utarbeides av risikokontrollenheten, gjennomgås av personer på et ledelsesnivå som har tilstrekkelig myndighet til å gjennomføre reduksjoner i posisjoner og i institusjonens samlede risikoeksponering,
- c) det er innført handlingsplaner for markedskrisesituasjoner som påvirker virksomhet innenfor modellens anvendelsesområde, med en beskrivelse av de hendelsene som utløser dem, og de planlagte tiltakene.
3. Med sikte på vurderingen i henhold til nr. 1 bokstav b) skal vedkommende myndigheter kontrollere at
- a) det personalet og den øverste ledelsen som er ansvarlig for modelleringsenheten, ikke utfører oppgaver i forbindelse med forvaltningen av de enkelte investeringene,
- b) de ledende medarbeiderne i modelleringsenheter og i de enhetene som er ansvarlige for forvaltningen av de enkelte investeringene, har forskjellige rapporteringslinjer til institusjonens ledelsesorgan eller den komiteen som dette har nedsatt,
- c) godtgjøringen til det personalet og den øverste ledelsen som er ansvarlig for modelleringsenheten, ikke er knyttet til utførelsen av de oppgavene som gjelder forvaltning av de enkelte investeringene.

Artikkel 81

Hensiktsmessigheten i tilordningen av eksponeringer til metoden med interne modeller

Ved vurderingen av om tilordningen av hver eksponering innenfor anvendelsesområdet for en metode for egenkapitalposisjoner til metoden med interne modeller i samsvar med artikkel 144 nr. 1 bokstav h) i forordning (EU) nr. 575/2013, er hensiktsmessig, skal vedkommende myndigheter evaluere definisjonene, prosessene og kriteriene for tilordning eller gjennomgåelse av tilordningen.

Artikkel 82

Valideringsfunksjonens hensiktsmessighet

Ved vurderingen av om valideringsfunksjonen er hensiktsmessig med sikte på kravene i artikkel 144 nr. 1 bokstav f) og artikkel 188 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter anvende artikkel 10–13 i denne forordningen og kontrollere at

- a) institusjonen sammenligner første prosentil av de faktiske egenkapitalavkastningene med modellens estimater minst én gang i kvartalet,
- b) sammenligningen omhandlet i bokstav a) omfatter en observasjonsperiode på minst ett år og en tidshorisont som gjør det mulig å beregne den første prosentilen på grunnlag av ikke-overlappende observasjoner,
- c) dersom prosentdelen av observasjoner under den estimerte første prosentilen av egenkapitalavkastninger er over 1 %, er dette tilstrekkelig begrunnet og institusjonen treffer relevante korrigerende tiltak.

KAPITTEL 14

METODE FOR VURDERING AV HÅNDBEREGNING AV ENDRINGER AV RISIKOKLASSIFISERINGSSYSTEMER*Artikkel 83***Generelt**

1. For å vurdere om en institusjon oppfyller kravene til forvaltning av endringer og dokumentasjon av endringer innenfor anvendelsesområdet for et risikoklassifiseringssystem eller anvendelsesområdet for en metode med interne modeller for egenkapitalposisjoner og endringer av risikoklassifiseringssystemene eller metoden med interne modeller for egenkapitalposisjoner i samsvar med artikkel 143 nr. 3 og 4 og artikkel 175 nr. 2 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal vedkommende myndigheter kontrollere at institusjonens retningslinjer knyttet til slike endringer («endringsstrategi») er korrekt gjennomført og oppfyller kravene i artikkel 2–5, artikkel 8 og vedlegg I til delegert forordning (EU) nr. 529/2014.
2. Med sikte på vurderingen i henhold til nr. 1 skal vedkommende myndigheter anvende alle følgende metoder:
 - a) Gjennomgåelse av institusjonens endringsstrategi.
 - b) Gjennomgåelse av de relevante referatene fra institusjonens interne organer, herunder ledelsesorganet, modellkomiteen eller andre komiteer.
 - c) Gjennomgåelse av de relevante rapportene om håndteringen av endringer i risikoklassifiseringssystemene og anbefalingene fra kontrollenheten for kredittrisiko, valideringsfunksjonen, internrevisjonsfunksjonen eller enhver annen kontrollfunksjon i institusjonen.
 - d) Gjennomgåelse av de relevante framdriftsrapportene om institusjonens innsats for å rette opp mangler og redusere risikoer som er påvist under overvåking, valideringer og revisjoner.
 - e) Innhenting av skriftlige erklæringer fra eller gjennomføring av intervjuer av det relevante personalet og den øverste ledelsen i institusjonen.
3. Med sikte på vurderingen i henhold til nr. 1 kan vedkommende myndigheter også gjennomgå andre relevante dokumenter fra institusjonen.

*Artikkel 84***Endringsstrategiens innhold**

Ved vurderingen av en institusjons endringsstrategi skal vedkommende myndigheter kontrollere at endringsstrategien gjennomfører kravene i forordning (EU) nr. 575/2013 og kriteriene i artikkel 1–5, artikkel 8 og vedlegg I til delegert forordning (EU) nr. 529/2014, og at den fastsetter bestemmelser om den praktiske anvendelsen av disse kravene og kriteriene idet det tas hensyn til følgende:

- a) Ansvarsområder, rapporteringslinjer og prosedyrer for intern godkjenning av endringer, idet det tas hensyn til særtrekkene ved institusjonens organisasjon og metoder.
- b) Definisjoner, metoder og, der det er relevant, parametere for klassifisering av endringer.
- c) Prosedyrer for å identifisere, overvåke, melde og søke om tillatelse til endringer fra vedkommende myndigheter.
- d) Prosedyrer for gjennomføring av endringer, herunder dokumentasjon for dem.

KAPITTEL 15

SLUTTBESTEMMELSE

Artikkel 85

Ikrafttredelse

Denne forordningen trer i kraft den 20. dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Denne forordningen er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utfærdiget i Brussel 20. oktober 2021.

For Kommissjonen

Ursula VON DER LEYEN

President
